

GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Zatwierdzam
[Signature]
Prezes GUS

Instrukcja metodologiczna do badania reprezentacyjnego

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań
w 2011 r.

Centralne Biuro Spisowe

Grudzień 2010

Instrukcja zawiera zasady wypełniania formularza do badania reprezentacyjnego realizowanego w ramach
NSP 2011 r.

Informacja o dokumencie

do Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

Dane dokumentu

Dyrektor Projektu:	Janusz Dygaszewicz	Numer wersji dokumentu:	3.0
Nazwa Dokumentu:	Instrukcja metodologiczna do badania reprezentacyjnego. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań w 2011 r.	Data wersji dokumentu:	27.12.2010 r.
Autor Dokumentu:	Grupa Robocza ds. NSP 2011	Data opracowania:	27.12.2010
Współautor dokumentu:			
Sprawdził :	Radosław Stepień – Kierownik Grupy Roboczej ds. NSP 2011 	Data sprawdzenia:	28.12.2010
Akceptował:	Janusz Dygaszewicz – Dyrektor Centralnego Biura Spisowego CENTRALNE BIURO SPISOWE DYREKTOR Janusz Dygaszewicz	Data akceptacji:	29.12.2010

Rozdzielnik

Od: Centralne Biuro Spisowe – Sekretariat Projektu

Dla:	Rodzaj działania*
Grupa Robocza ds. NSP 2011	realizacja projektu
Zespoły zadaniowe działające w ramach CBS	realizacja projektu
Urzędy statystyczne	realizacja projektu
Firma wspierająca – Infovide Matrix S.A.	realizacja projektu

*akceptacja, przegląd, poinformowanie, do akt, akcja do wykonania, udział w zebraniu, inne (należy określić jakie)

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I. INFORMACJE O OSOBACH I GOSPODARSTWACH DOMOWYCH9

1. ADRES MIESZKANIA	9
2. INFORMACJE O OSOBACH ZAMELDOWANYCH/ZAMIESZKAŁYCH W MIESZKANIU	9
3. USTALENIE LICZBY GOSPODARSTW DOMOWYCH W MIESZKANIU ORAZ RELACJI POKREWIEŃSTWA POMIĘDZY OSOBAMI W GOSPODARSTWIE DOMOWYM	10
4. INFORMACJE O GOSPODARSTWACH DOMOWYCH.....	11
Pytanie 1. Jakie jest główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego?	11
Pytanie 2. Jakie jest dodatkowe źródło utrzymania gospodarstwa domowego?	12
Pytanie 3. Z jakiego tytułu mieszkanie jest zamieszkałe?	12
5. INFORMACJE O CZŁONKACH GOSPODARSTW DOMOWYCH Z 2002 ROKU, KTÓRZY WYJECHALI NA STAŁE ZA GRANICĘ.....	14
Czy w 2002 r. do gospodarstwa domowego należały osoby, które po 2002 r. wyjechały na stałe za granicę i obecnie nie są ujęte w zestawieniu (wymeldowały się z pobytu stałego)?	14

FORMULARZ INDYWIDUALNY15

MODUŁ 1 – CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA OSÓB

Pytania 1-8 Imię/imiona , nazwisko, numer PESEL, płeć, data urodzenia ..	15
Pytanie 9. Czy w tym mieszkaniu mieszka Pan(i) stale i w dniu 31 marca był(a) obecny(a) lub nieobecny(a), czy przebywa czasowo?	15
Pytanie 10. Jak długo Pan(i) nie mieszka w tym mieszkaniu?	16
Pytanie 11. Czy znane jest miejsce zamieszkania Pana(i)?	16
Pytanie 12. Proszę podać miejsce zamieszkania Pana(i).....	17
Pytanie 13. Jaki jest faktyczny okres Pana(i) czasowego przebywania? (od momentu przybycia do 31 marca 2011 r.)	17
Pytanie 14. Jaki jest faktyczny okres Pana(i) czasowej nieobecności? (od momentu wyjazdu do 31 marca 2011 r.)	17
Pytanie 15. Jaki jest Pana(i) zamierzony okres czasowego przebywania? (od momentu przybycia do planowanego wyjazdu)	18
Pytanie 16. Jaki jest Pana(i) zamierzony okres czasowej nieobecności? (od momentu wyjazdu do planowanego powrotu)	18
Pytanie 17. Proszę podać główną przyczynę czasowego przebywania.	18
Pytanie 18. Proszę podać główną przyczynę czasowej nieobecności.	18
Pytanie 19. Proszę podać główną przyczynę czasowego przebywania.	19
Pytanie 20. Proszę podać główną przyczynę czasowej nieobecności.	19
Pytanie 21. Jaki jest Pana(i) stan cywilny?	19
Pytanie 22. Proszę podać datę zawarcia związku małżeńskiego lub powstania związku partnerskiego, w którym Pan(i) aktualnie pozostaje.	20
Pytanie 23. PYTANIE DOBROWOLNE	
Czy związek, w którym Pan(i) pozostaje, został zawarty formalnie w urzędzie stanu cywilnego lub w kościele (związku wyznaniowym)?	20

MODUŁ 2 – EDUKACJA

Pytanie 1. Jaki jest Pana(i) najwyższy poziom wykształcenia osiągnięty w systemie edukacyjnym?	21
Pytanie 2. Jaka jest Pana(i) dziedzina wykształcenia?	23
Pytanie 3. Jaki jest Pana(i) kierunek wykształcenia?	23
Pytanie 4. Jaki jest Pana(i) zawód wyuczony?	23
Pytanie 5. Czy kontynuuje Pan(i) naukę?	23
Pytanie 6. Jaki jest rodzaj szkoły/studiów, w której się Pan(i) uczy?	23

MODUŁ 3. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA

Pytanie 1. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. wykonywał(a) Pan(i) przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą zarobek lub dochód bądź pomagał(a) bez umownego wynagrodzenia w rodzinnej działalności gospodarczej?	24
Pytanie 2. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. miał(a) Pan(i) pracę, ale jej czasowo nie wykonywał(a)?	26
Praca główna (pytania 3a-7)	
Pytanie 3a. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. w głównym miejscu pracy miał(a) Pan(i) pracę jako:	27
Pytanie 3b. Jak określiłby (określiłaby) Pan(i) swoją pracę główną.	28
Pytanie 4. W jakim zawodzie Pan(i) pracuje w głównym miejscu pracy?	28
Pytanie 5a. Czy Pana(i) główne miejsce pracy znajduje się na terytorium Polski?	29
Pytanie 5b. Proszę podać województwo głównego miejsca pracy.	30
Pytanie 5c. Proszę podać powiat głównego miejsca pracy.	30
Pytanie 5d. Proszę podać gminę głównego miejsca pracy.	30
Pytanie 5e. Proszę podać miejscowość głównego miejsca pracy.	30
Pytanie 5f. Proszę podać ulicę głównego miejsca pracy.	30
Pytanie 5g. Czy Pan(i) pracuje na terenach przygranicznych i dojeżdża codziennie/regularnie do pracy?	30
Pytanie 5h. Proszę podać kraj głównego miejsca pracy.	30
Pytanie 6. Jaki jest główny lub przeważający rodzaj działalności zakładu pracy, który jest Pana(i) głównym miejscem pracy?	30
Pytanie 7. Ile godzin zwykle Pan(i) pracuje w ciągu tygodnia w głównym miejscu pracy?	31
Praca dodatkowa (pytania 8-11)	
Pytanie 8. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. miał(a) Pan(i) pracę dodatkową?	31
Pytanie 9. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. w dodatkowym miejscu pracy miał(a) Pan(i) pracę jako:	32
Pytanie 10. W jakim zawodzie Pan(i) pracuje w dodatkowym miejscu pracy?	32
Pytanie 11. Jaki jest główny rodzaj działalności zakładu pracy, który jest Pana(i) dodatkowym miejscem pracy?	32

Przeszłość zawodowa (pytania 12-17)

Pytanie 12. Czy kiedykolwiek wykonywał(a) Pan(i) pracę przynoszącą zarobek lub dochód, bądź pomagał(a) bez umownego wynagrodzenia w rodzinnej działalności gospodarczej?	32
Pytanie 13. W którym roku zakończył(a) Pan(i) ostatnio wykonywaną pracę?	33
Pytanie 14. W jakim zawodzie Pan(i) pracował(a) w ostatnim miejscu pracy?	33
Pytanie 15. Jaki był główny lub przeważający rodzaj działalności zakładu pracy, który był Pana(i) ostatnim miejscem pracy?	33
Pytanie 16. Czy w ostatnim miejscu pracy wykonywał(a) Pan(i) pracę jako:	33
Pytanie 17. Dlaczego przestał(a) Pan(i) pracować?	33

Poszukiwanie pracy (pytania 18-21)

Pytanie 18. Czy w okresie od 1 do 31 marca 2011 r. aktywnie poszukiwał(a) Pan(i) pracy?	34
Pytanie 19. Ile miesięcy aktywnie poszukiwał(a) Pan(i) pracy?	34
Pytanie 20. Czy byłby(byłaby) Pan(i) gotowy(a) podjąć pracę w okresie od 1 do 14 kwietnia 2011 r.?	34
Pytanie 21. Dlaczego nie poszukuje Pan(i) pracy?	35

Użytkownicy i członkowie gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (pytania 22-24)

Pytanie 22. Czy jest Pan(i) użytkownikiem gospodarstwa rolnego lub członkiem gospodarstwa domowego z użytkownikiem?	35
Pytanie 23. Proszę podać powierzchnię użytków rolnych gospodarstwa (w hektarach fizycznych).	37
Pytanie 24. Proszę podać liczbę miesięcy pracy w swoim gospodarstwie rolnym w ciągu ostatnich 12 miesięcy.	37

Samocena sytuacji na rynku pracy (pyt. 25)

Pytanie 25. Jak opisałby (opisałaby) Pan(i) swoją sytuację na rynku pracy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r.?.....	38
--	----

MODUŁ 4. DOJAZDY DO PRACY

Pytanie 1. Czy dojeżdża Pan(i) do głównego miejsca pracy?	38
Pytanie 2. Jakim środkiem transportu dojeżdża Pan(i) zwykle do pracy?.....	38
Pytanie 3. Ile czasu przeciętnie zajmuje Panu(i) dojazd do pracy?	39
Pytanie 4. Jaka jest odległość w kilometrach od Pana(i) miejsca zamieszkania do miejsca pracy?	39
Pytanie 5. Jak często dojeżdża Pan(i) do pracy (z miejsca zamieszkania)?	39

MODUŁ 5 – ŹRÓDŁA UTRZYMANIA OSÓB

Pytanie 1. Jakie jest Pana(i) główne źródło utrzymania?	40
Pytanie 2. Jakie jest Pana(i) dodatkowe źródło utrzymania?	42

MODUŁ 6 – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Pytanie 1. Czy z powodu problemów zdrowotnych (kalectwa lub choroby przewlekłej) ma Pan(i) ograniczoną zdolność wykonywania zwykłych czynności (nauka w szkole, praca zawodowa, prowadzenie gospodarstwa domowego, samoobsługa) trwającą 6 miesięcy lub dłużej?	43
Pytanie 2. Jak długo ma Pan(i) ograniczoną zdolność wykonywania zwykłych czynności?	44
Pytanie 3. Proszę podać z jakiego powodu odczuwa Pan(i) ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności	44
Pytanie 4. Czy posiada Pan(i) aktualne orzeczenie ustalające niepełnosprawność, niezdolność do pracy lub inwalidztwo?	44
Pytanie 5. Jak zakwalifikowano tę niepełnosprawność/niezdolność do pracy/inwalidztwo?	45

MODUŁ 7 – DZIETNOŚĆ

Pytanie 1. Czy dotychczas rodziła Pani dzieci?	47
Pytanie 2. Ile żywych dzieci Pani urodziła?	47
Pytanie 3. Ile żywych dzieci urodziła Pani matka?	47
Pytanie 4. Czy zamierza Pani (jeszcze) rodzić dzieci?	47

MODUŁ 8 – KRAJ URODZENIA I OBYWATELSTWO

Pytanie 1. Jaki jest Pana(i) kraj urodzenia (<i>według aktualnych granic</i>)?	48
Pytanie 2. Jaki jest kraj urodzenia Pana(i) ojca (<i>według aktualnych granic</i>)?	48
Pytanie 3. Jaki jest kraj urodzenia Pana(i) matki (<i>według aktualnych granic</i>)?	48
Pytanie 4. Jakie jest Pana(i) obywatelstwo?	48
Pytanie 5. Czy oprócz wskazanego obywatelstwa ma Pan(i) jeszcze inne obywatelstwo?	49
Pytanie 6. Czy obywatelstwo polskie posiada Pan(i) od urodzenia?	49

MODUŁ 9 – MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE

Pytanie 1. Czy w miejscowości aktualnego zamieszkania mieszka Pan(i) od urodzenia (tzn. nieprzerwanie lub przerwy w zamieszkanu nie przekraczały 1 roku)?	49
Pytanie 2. Kiedy Pan(i) przybył(a) lub powrócił(a) do miejscowości aktualnego zamieszkania (wymienionej w adresie mieszkania)?	50
Pytanie 3. Proszę podać miejsce poprzedniego (ostatniego) zamieszkania (miejsce, gdzie przebywał Pan(i) przez co najmniej rok)?	50
Pytanie 4. Proszę podać główną przyczynę przybycia (powrotu) do miejscowości aktualnego zamieszkania	51
Pytanie 5. Proszę podać główną przyczynę przybycia do miejscowości aktualnego zamieszkania	51
Pytanie 6. W ilu różnych miejscowościach na terenie kraju (łącznie z obecną) mieszkał(a) Pan(i) w całym swoim życiu przez co najmniej rok?	52
Pytanie 7. Czy kiedykolwiek przebywał(a) Pan(i) za granicą przez co najmniej rok?	52
Pytanie 8. Jak długo przebywał(a) Pan(i) za granicą?	53
Pytanie 9. Proszę podać główną przyczynę ostatniego wyjazdu za granicę	54

Pytanie 10. Proszę podać główną przyczynę powrotu do Polski	53
Pytanie 11. Czy pracował(a) Pan(i) za granicą?	53
Pytanie 12. Czy wykonywana praca była zgodna z kwalifikacjami?	53
Pytanie 13. W jakim zawodzie pracował(a) Pan(i) przed wyjazdem za granicę?	54
Pytanie 14. Czy przebywa Pan(i) w Polsce po raz pierwszy?	54
Pytanie 15. Czy wykonywana przez Pana(ią) praca w Polsce jest zgodna z kwalifikacjami?	54
Pytanie 16. Proszę określić jaka jest Pana(i) znajomość języka polskiego?	54
Pytanie 17. Czy planuje Pan(i) zmienić miejsce zamieszkania?	54
Pytanie 18. Kiedy planuje Pan(i) zmienić miejsce zamieszkania?	55
Pytanie 19. Z jakiego powodu planuje Pan(i) zmienić miejsce zamieszkania – proszę podać główny powód	55
Pytanie 20. Czy planuje Pan(i) powrót do Polski?	55
Pytanie 21. Czy planuje Pan(i) powrót do kraju pochodzenia/poprzedniego zamieszkania lub wyjazd do innego kraju?	55

MODUŁ 10 – NARODOWOŚĆ I JEZYK, WYZNANIE

Pytanie 1a. Jaka jest Pana(i) narodowość?	55
Pytanie 1b. Czy odczuwa Pan(i) przynależność także do innego narodu lub wspólnoty etnicznej?	55
Pytanie 2. Jakim językiem(ami) zazwyczaj posługuje się Pan(i) w domu?	56
Pytanie 3. Jaki jest Pana(i) język ojczysty?	57
Pytanie 4. Do jakiego wyznania religijnego (kościół lub związku wyznaniowego) Pan(i) należy?	57
Informacja o tym, kto udzielał odpowiedzi na pytania	58

MIESZKANIA I BUDYNKI

CZEŚĆ II. INFORMACJE O MIESZKANIACH I BUDYNKACH

MODUŁ 11 – MIESZKANIE

Pytanie 1. Czy mieszkanie w którym Pan/Pani mieszka znajduje się w budynku wielomieszkaniowym?	61
Pytanie 2. Mieszkanie jest zamieszkane:	61
Pytanie 3. Własność mieszkania	61
Pytanie 4. Powierzchnia użytkowa mieszkania – ogółem	63
Pytanie 5. Powierzchnia użytkowa mieszkania wykorzystywana wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej	64
Pytanie 6. Liczba pokoi w mieszkaniu	65
Pytanie 7. Czy w mieszkaniu jest kuchnia?	65
Pytanie 8. Czy w mieszkaniu jest kran z wodą bieżącą?	66
Pytanie 9. Czy w mieszkaniu jest łazienka z wanną lub kabiną prysznicową?	66

Pytanie 10. Czy w mieszkaniu jest ustęp spłukiwany wodą bieżącą?	66
Pytanie 11. Czy w mieszkaniu jest gaz?	66
Pytanie 12. Sposób ogrzewania mieszkania.	67
Pytanie 13. Rodzaj stosowanego paliwa.	67

MODUŁ 12 BUDYNEK

Przepisy ogólne.....	68
Pytanie 1. Rodzaj budynku w którym znajduje się mieszkanie	69
Pytanie 2. Liczba mieszkań w budynku.	69
Pytanie 3. Własność budynku	69
Pytanie 4. Rok oddania budynku do użytku	71
Pytanie 5. Czy w budynku jest wodociąg?	72
Pytanie 6. Czy w budynku jest kanalizacja?	72

CZEŚĆ I

INFORMACJE O OSOBACH I GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

1. ADRES MIESZKANIA

Adres mieszkania został już zapisany i nie podlega weryfikacji.

2. INFORMACJE O OSOBACH ZAMELDOWANYCH/ZAMIESZKAŁYCH W MIESZKANIU

1. Informacje podaje jedna dorosła osoba, potrafiąca najlepiej opisać sytuację osób mieszkających pod tym adresem oraz dokonać opisu mieszkania i budynku.

2. Pod adresem wykazano osoby, które są zameldowane w tym mieszkaniu na pobyt stały lub czasowy.

3. Informacje o osobach należy uaktualnić tak, aby odzwierciedlały rzeczywistą liczbę osób w mieszkaniu w momencie krytycznym spisu, tj. w dniu 31 marca 2011 r. o godz. 24.00.

3.1. Należy dopisać wszystkie osoby zameldowane przed momentem krytycznym spisu, które nie zostały wykazane i wypełnić pola wymagane przez aplikację.

Osobom tym w polu **status zamieszkania** zaznaczyć status „3 - mieszka stale” lub status „4 - przebywa czasowo” w zależności od charakteru zamieszkania.

3.2. W szczególności należy dopisać dzieci urodzone przed momentem krytycznym spisu (przed 31 marca 2011 r. godz. 24.00), których nie wykazano oraz wypełnić dla nich pola wymagane przez aplikację. W przypadku braku numeru PESEL (nie został jeszcze nadany) należy zaznaczyć pole „osoba jest dzieckiem, któremu nie nadano jeszcze numeru PESEL”. Nie należy dopisywać dzieci urodzonych po 31 marca 2011 r.

3.3. Ponadto należy dopisać wszystkie osoby, które nie są zameldowane w tym mieszkaniu, ale w nim przebywają (należy uwzględnić stan na dzień 31 marca 2011 r.) oraz wypełnić dla nich pola wymagane przez aplikację. W polu **status zamieszkania** zaznaczyć status „3 - mieszka stale” lub status „4 - przebywa czasowo” w zależności od charakteru zamieszkania.

Jeśli osoba dopisana jest cudzoziemcem nieposiadającym numeru PESEL należy zaznaczyć pole „osoba jest cudzoziemcem, któremu nie nadano numeru PESEL” Dla wszystkich pozostałych osób, numer PESEL zawsze powinien zostać ustalony.

3.4. Jeśli osoba została wykazana, ale zmarła przed lub w dniu 31 marca 2011 r. wówczas w polu **status zamieszkania**: „zameldowany na pobyt stały” lub „zameldowany na pobyt czasowy” należy zamienić na określenie „osoba zmarła przed 31 marca 2011 r. – osoba otrzyma status „0”. Dla tej osoby formularz indywidualny nie będzie wypełniany.

Jeżeli osoba wykazana w zestawieniu zmarła po 31 marca 2011 r. (godz. 24.00), tj. po momencie krytycznym spisu należy wypełnić dla niej formularz indywidualny.

3.5. Jeśli osoba została wykazana jako zameldowana (na pobyt stały lub czasowy) w tym mieszkaniu, ale faktycznie w nim nie mieszka i nie jest przewidziany jej powrót, np. wyjechała za granicę lub mieszka w innym miejscu w kraju – założyła tam rodzinę, podjęła pracę itp. i zamierza tam pozostać na stałe, tj. nie zamierza wracać pod ten adres, wówczas należy zmienić jej status zamieszkania z „1-

zameldowany na pobyt stały” lub „2 - zameldowany na pobyt czasowy” na „5-**zameldowany(a), ale nie mieszka**” i wypełnić dla niej pola wymagane przez aplikację (3 pytania). Pytania dotyczą miejsca przebywania tych osób oraz czasu nieobecności.

3. USTALENIE LICZBY GOSPODARSTW DOMOWYCH W MIESZKANIU ORAZ RELACJI POKREWIEŃSTWA POMIĘDZY OSOBAMI W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

1. Informacje zebrane w tej części mają na celu ustalenie liczby gospodarstw domowych w mieszkaniu oraz relacji pokrewieństwa pomiędzy osobami w gospodarstwie domowym.
2. Osoby mieszkające stale lub przebywające czasowo w mieszkaniach tworzą gospodarstwa domowe.
3. **Przez gospodarstwo domowe rozumie się zespół osób spokrewnionych lub niespokrewnionych, mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się.** Jeżeli osoba lub grupa osób mieszkających razem (w jednym mieszkaniu) utrzymuje/ją się oddzielnie, osoba/y tworzy/ą oddzielne jednoosobowe lub wieloosobowe gospodarstwo domowe w tym mieszkaniu.
4. Każdej osobie zamieszkałej lub przebywającej w mieszkaniu należy wskazać numer gospodarstwa domowego, którego jest członkiem.
Stosowanie zasady właściwego grupowania osób w gospodarstwa domowe jest szczególnie ważne, ponieważ spośród osób wchodzących w ich skład wyodrębniane będą rodziny.
5. Każdej z osób przebywającej w mieszkaniu należy zaznaczyć jedną odpowiedź – stopień pokrewieństwa z reprezentantem w danym gospodarstwie domowym według podanej klasyfikacji:
 - 1) **reprezentant,**
 - 2) mąż/partner lub żona/partnerka reprezentanta pozostająca z reprezentantem w formalnym małżeństwie lub związku nieformalnym (partnerskim), wspólnie zamieszkujący,
 - 3) dziecko naturalne lub adoptowane reprezentanta oraz pasierb (tzn. dziecko małżonka reprezentanta) niezależnie od wieku i stanu cywilnego dziecka,
 - 4) ojciec i matka reprezentanta, a także ojczym i macocha reprezentanta,
 - 5) teść i teściowa, tzn. rodzice współmałżonka reprezentanta,
 - 6) zięć i synowa reprezentanta– małżonek(ka) dziecka,
 - 7) rodzeństwo reprezentanta, niezależnie od wieku i stanu cywilnego tych osób,
 - 8) dziadkowie oraz pradiadkowie reprezentanta oraz jego współmałżonka,
 - 9) wnuki oraz prawnuki reprezentanta i jego współmałżonka, a także małżonkowie wnuków,
 - 10) inni krewni: rodzeństwo współmałżonka i ich dzieci, małżonkowie rodzeństwa reprezentanta oraz jego współmałżonka (bratowa, szwagier), inni krewni lub powinowaci reprezentanta lub jego współmałżonka (wuj, ciotka itd.),
 - 11) osoby niespokrewnione z reprezentantem: dzieci, rodzice, rodzeństwo i inni krewni partnera reprezentanta, partnerzy osób spokrewnionych z reprezentantem (tj. partnerzy osób o symbolach 3-11) oraz pozostałe osoby.

6. Przy wyborze reprezentanta należy kierować się następującymi zasadami:

- gdy mieszkanie zajmuje tylko jedna osoba, ona jest reprezentantem;
 - gdy mieszkanie zajmują małżonkowie/partnerzy z dziećmi lub bez dzieci, reprezentantem należy wybrać jednego z małżonków/partnerów,
 - gdy mieszkanie zajmuje rodzic z dzieckiem/dziećmi, reprezentantem jest rodzic;
 - gdy mieszkanie zajmuje rodzina trzypokoleniowa – należy wybrać osobę ze średniego pokolenia;
 - gdy żaden z powyższych warunków nie jest spełniony, reprezentantem może zostać dowolna osoba dorosła mieszkająca w tym mieszkaniu.
7. Jeżeli w mieszkaniu wyodrębnione zostaną dwa lub więcej gospodarstwa domowe wtedy dwie lub więcej osób będą wskazane jako reprezentanci gospodarstwa domowego. Po wybraniu reprezentanta danego gospodarstwa domowego osoba ta zostanie automatycznie przeniesiona na pierwszą pozycję w ramach danego gospodarstwa domowego – zachowując numer osoby w mieszkaniu.
8. Osobom tworzącym związki małżeńskie lub partnerskie należy wskazać nazwisko i imię współmałżonka/partnera, z którym wspólnie tworzy gospodarstwo domowe. Jeżeli w gospodarstwie domowym danej osoby nie ma współmałżonka/partnera lub nie tworzy ona związku małżeńskiego/partnerskiego należy wybrać odpowiedź „brak w gospodarstwie domowym”.
9. Wszystkim osobom, niezależnie od ich wieku i stanu cywilnego, będącym dziećmi którejs z osób mieszkających w tym samym mieszkaniu i tworzącym wspólne gospodarstwo domowe należy wskazać nazwiska i imiona rodziców (ojca i matki).
10. Jeżeli w mieszkaniu nie ma rodziców danej osoby lub jednego z nich, należy wybrać odpowiedź „brak w gospodarstwie domowym”. Sytuacja ta dotyczy również dzieci przebywających w rodzinach zastępczych (spokrewnionych z dzieckiem lub nie).

4. INFORMACJE O GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Pytanie 1. Jakie jest główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego?

Proszę zaznaczyć źródło dochodów (po wypełnieniu formularzy indywidualnych dla członków gospodarstwa domowego), które w ciągu 12 miesięcy poprzedzających moment spisu było podstawą utrzymania gospodarstwa domowego wyodrębnionego w mieszkaniu.

Podobnie jak dla osób – również dla gospodarstw domowych nie zbierane są informacje o wysokości uzyskiwanych dochodów.

Dla każdego gospodarstwa domowego wyodrębnionego w mieszkaniu należy ustalić główne i dodatkowe źródło utrzymania, tj. źródła, z których pochodzą środki na finansowanie konsumpcji i innych potrzeb życiowych osób tworzących gospodarstwo domowe.

Źródła utrzymania gospodarstwa wynikają ze źródeł dochodów poszczególnych osób, uzyskiwanych w okresie 12 miesięcy poprzedzających spis.

Decydujące znaczenie dla określenia źródeł utrzymania gospodarstwa domowego ma rodzaj przeważającego dochodu osiąganego przez członków danego gospodarstwa, które ustala się poprzez łączenie dochodów indywidualnych pochodzących z tego samego źródła.

Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego jest to źródło, z którego pochodzi przeważająca część środków w budżecie domowym, przeznaczana na potrzeby wszystkich członków gospodarstwa.

Dodatkowym źródłem utrzymania jest drugie pod względem wysokości łącznego dochodu; **nie może to być źródło zaliczane do tej samej kategorii co główne.**

Jeżeli osoby wchodzące w skład gospodarstwa domowego uzyskują dochody z tego samego rodzaju źródła, tj. tej samej kategorii (w module 5 wszystkim osobom zaznaczono ten sam rodzaj źródła utrzymania), wówczas jest ono głównym, a zarazem wyłącznym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego.

Jeżeli osoby wchodzące w skład gospodarstwa domowego uzyskują dochody ze źródeł utrzymania zaliczanych do różnych kategorii (w module 5 osoby mają zaznaczone różne odpowiedzi), należy wówczas według ich oświadczenia określić, które źródło dostarcza najwyższych dochodów gospodarstwu, tzn. stanowi jego główne źródło utrzymania, a które jest źródłem dodatkowym.

Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego musi być zgodne z głównym źródłem co najmniej jednej z osób wchodzących w skład tego gospodarstwa.

Po ustaleniu głównego i ewentualnie dodatkowego źródła utrzymania gospodarstwa domowego należy **dla każdego gospodarstwa domowego wyodrębnionego w mieszkaniu zaznaczyć źródła utrzymania (zgodnie z zasadami podanymi wyżej)** stosując klasyfikację jak dla osób w module 5 (symbole 1-15, tzn. z wyjątkiem pozostawania na utrzymaniu). Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące poszczególnych rodzajów źródeł utrzymania zostały opisane w części dotyczącej źródeł utrzymania osób (moduł 5).

Pytanie 2. Jakie jest dodatkowe źródło utrzymania gospodarstwa domowego?

W przypadku posiadania przez gospodarstwo domowe dodatkowego źródła dochodów (zgodnie z zasadami podanymi wyżej) proszę zaznaczyć odpowiedni symbol posługując się klasyfikacją z pytania dotyczącego głównego źródła utrzymania gospodarstwa domowego.

Jeżeli gospodarstwo domowe nie posiada dodatkowego źródła utrzymania należy zaznaczyć symbol 16 „nie posiada”.

Pytanie 3. Z jakiego tytułu mieszkanie jest zamieszkane?

Dla każdego gospodarstwa domowego w mieszkaniu należy ustalić z jakiego tytułu gospodarstwo domowe zamieszkuje w mieszkaniu lub jego części.

Odpowiedź „1. własności mieszkania lub domu” – dotyczy gospodarstwa, którego członkowie mieszkają we własnym domu lub własnym mieszkaniu i fakt ten został potwierdzony w MODULE MIESZKANIE, w pytaniu 3 odpowiedzią „1. osoba fizyczna”.

Odpowiedź „1” należy również zaznaczyć gospodarstwu, które wcześniej zamieszkiwało z tytułu spółdzielczego prawa do lokalu własnościowego lub lokatorskiego, ale po wejściu w życie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, zostało ustanowione na rzecz jednej lub kilku osób z gospodarstwa – prawo odrębnej własności tego lokalu (z wpisem do księgi wieczystej).

Odpowiedź „2. spółdzielczego prawa do mieszkania” – dotyczy gospodarstwa, w skład którego wchodzi osoba posiadająca spółdzielcze prawo do mieszkania, a fakt ten potwierdzony jest w MODULE MIESZKANIE, w pytaniu 3 odpowiedzią „2. mieszkanie własnościowe” lub odpowiedzią „3. mieszkanie lokatorskie”.

Jeżeli w spisywanym mieszkaniu występuje więcej niż jedno gospodarstwo domowe, kategoria ta może występować tylko w jednym gospodarstwie w tym mieszkaniu.

Odpowiedź „3. najmu” – dotyczy gospodarstwa, które zamieszkuje na podstawie umowy najmu lokalu mieszkalnego, zawartej z właścicielem lub zarządcą budynku, w którym znajduje się spisywany lokal mieszkalny. Odpowiedź ta dotyczy także gospodarstwa zamieszkującego na podstawie umowy najmu lokalu zamiennego lub lokalu socjalnego. W umowie najmu zawartej na czas nieoznaczony lub na czas oznaczony (lokale socjalne), określona jest wysokość czynszu (z reguły miesięcznego) za wynajem danego lokalu.

Odpowiedź „3” może wystąpić we wszystkich rodzajach własności mieszkania, w tym również w mieszkaniach spółdzielczych, ale z reguły będzie występować w mieszkaniach stanowiących własność gminy lub innych jednostek samorządowych, Skarbu Państwa, zakładu pracy i towarzystwa budownictwa społecznego oraz osób fizycznych.

Do tej kategorii należy także zaliczać dzierżawę całej nieruchomości - od właściciela tej nieruchomości (osoby fizycznej bądź prawnej), tj. budynku mieszkalnego wraz z działką, a na wsi niekiedy również z przylegającym do działki gruntem ornym.

Odpowiedź „4. podnajmu” należy zaznaczyć w przypadku, gdy gospodarstwo domowe lub zespół osób zamieszkuje wynajęte mieszkanie (w części lub w całości) od najemcy - dotyczy to mieszkań spółdzielczych, komunalnych, zakładowych, Skarbu Państwa, towarzystw budownictwa społecznego.

Odpowiedź „5. pokrewieństwa” – dotyczy gospodarstwa, w zasadzie drugiego lub dalszego, zamieszkującego u rodziców lub u dzieci bądź innych krewnych, spisanych jako pierwsze gospodarstwo w mieszkaniu. Gospodarstwo zamieszkujące z tytułu „pokrewieństwa” może zamieszkiwać samodzielnie i być spisane jako jedyne gospodarstwo w mieszkaniu.

Do kategorii „5” należy również kwalifikować gospodarstwa osób zamieszkujących z tytułu **dożywocia** (umowy stanowiącej, że w zamian za przeniesienie własności nieruchomości (mieszkania) nabywca zobowiązuje się zapewnić zbywcy dożywotnie utrzymanie . Z reguły są to osoby spokrewnione z właścicielem.

Odpowiedź „6. innego” – dotyczy gospodarstw zamieszkujących:

- w budynkach stanowiących własność instytucji wyznaniowych, bez względu na to, czy gospodarstwo płaci uzgodnioną kwotę za mieszkanie czy świadczy pracę na rzecz instytucji kościelnej lub zamieszkuje bezpłatnie,
- za pomoc w gospodarstwie domowym głównego użytkownika mieszkania (właściciela, głównego lokatora), np. za opiekę nad chorym lub dziećmi, za korepetycje, jak również osób zamieszkujących mieszkanie z tytułu dożywocia, ale nie są spokrewnione z właścicielem mieszkania,
- za świadczenie pracy w gospodarstwie rolnym lub w innej działalności gospodarczej prowadzonej przez właściciela mieszkania lub domu,
- bez żadnej odpłatności i bez świadczenia pracy, /np. jako pomoc charytatywna dla osoby (rodziny), która znalazła się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, za opiekę nad mieszkaniem/,
- bez tytułu prawnego jako tzw. dzicy lokatorzy.

5. INFORMACJE O CZŁONKACH GOSPODARSTW DOMOWYCH Z 2002 ROKU, KTÓRZY WYJECHALI NA STAŁE ZA GRANICĘ

Czy w 2002 r. do gospodarstwa domowego należały osoby, które po 2002 r. wyjechały na stałe za granicę i obecnie nie są ujęte w zestawieniu (wymeldowały się z pobytu stałego)?

Pytanie dotyczy osób, które przed wyjazdem były członkami gospodarstwa domowego, a obecnie nie są wykazane pod tym adresem, ponieważ nie są już zameldowane w tym mieszkaniu.

Odpowiedź 1 należy zaznaczyć w przypadku, gdy przynajmniej jedna osoba będąca członkiem badanego gospodarstwa domowego w 2002 r. wymeldowała się po 2002 r. z pobytu stałego w związku z wyjazdem na stałe za granicę i ustalić liczbę takich osób. Nie ma przy tym znaczenia, czy gospodarstwo to w 2002 r. mieszkało pod obecnym adresem czy w innym miejscu.

Jeśli w mieszkaniu wyodrębniono więcej niż jedno gospodarstwo domowe odpowiedzi należy udzielić dla każdego z gospodarstw.

Jeśli została udzielona odpowiedź „**1. tak**” należy dla każdej z tych osób podać jej imię i nazwisko, płeć, rok urodzenia, rok wyjazdu i kraj wyjazdu.

Jeżeli osoba udzielająca odpowiedzi nie zna roku urodzenia osoby, która wyjechała za granicę, należy podać przybliżony rok urodzenia. Kraj wyjazdu należy wskazać wybierając go z załączonego w aplikacji słownika krajów.

FORMULARZ INDYWIDUALNY

Formularz indywidualny należy wypełnić dla każdej osoby (obecnej lub nieobecnej podczas spisu) wykazanej w tym mieszkaniu”, dla której status zamieszkania jest różny od „0”, dla osób ze statusem „5” należy wypełnić wyłącznie pytania wskazane przez aplikację. Odpowiedzi na pytania dotyczące osób nieobecnych i osób małoletnich (za wyjątkiem pytań dobrowolnych) udzielają osoby pełnoletnie wspólnie z nimi zamieszkałe.

MODUŁ 1 – CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA OSÓB (pytania 1-23)

Pytania 1-8

Imię/imiona, nazwisko, numer PESEL, płeć, data urodzenia osoby zameldowanej na pobyt stały lub czasowy, a także osoby mieszkającej bez zameldowania będą automatycznie przenoszone z „Zestawienie osób w mieszkaniu”.

Pytanie 9. Czy w tym mieszkaniu mieszka Pan(i) stale i w dniu 31 marca był(a) obecny(a) lub nieobecny(a), czy przebywa czasowo?

1. Odpowiedź „**1. mieszka stale – obecny(a)**” – należy zaznaczyć osobie mieszkającej w tym mieszkaniu na stałe (bez względu czy jest w nim zameldowana czy nie), która w dniu 31 marca o godz. 24⁰⁰ była obecna lub była nieobecna w tym mieszkaniu z następujących powodów:

- cykl pracy, np. praca na nocnej zmianie, dyżury (służba zdrowia, policja, kolejarze itd.); dotyczy to także marynarzy i rybaków odbywających połowy dalekomorskie, kierowców na trasach zagranicznych, pilotów, stewardess, osób na kilkudniowych wyjazdach służbowych,
- przebywanie u rodziny lub inne krótkotrwałe (kilkudniowe) odwiedziny, wizyta, podróż,
- przebywanie na urlopie/wypoczynku (w kraju lub za granicą),
- przebywanie w szpitalu, sanatorium lub hospicjum,
- przebywanie ucznia w internacie, bursie, na stacji,
- przebywanie w zakładzie karnym (areszcie śledczym, zakładzie poprawczym),
- przebywanie na placówkach dyplomatycznych
- przebywanie żołnierzy na misji pokojowej,
- zaginięcie osoby (wyszła z domu i nie powróciła do momentu krytycznego spisu).

2. Odpowiedź „**2. mieszka stale – nieobecny(a) przebywa czasowo w kraju**” – należy zaznaczyć tym mieszkańcom stałym, którzy o północy z dnia 31 marca na 1 kwietnia byli nieobecni w miejscu stałego zamieszkania/pobytu i jednocześnie przebywali na terenie kraju – w innej miejscowości lub w tej samej miejscowości, ale pod innym adresem (nie należy uwzględniać nieobecności związanych z wypoczynkiem, wyjazdami służbowymi, *patrz objaśnienia w pkt 1*).

Osobom, którym zaznaczono odpowiedź 2 należy ustalić miejsce czasowego przebywania (województwo, powiat, gmina i miejscowość) korzystając z załączonego słownika.

3. Odpowiedź „3. mieszka stale – nieobecny(a) przebywa czasowo za granicą” – należy zaznaczyć tym mieszkańcom stałym, którzy o północy z dnia 31 marca na 1 kwietnia byli nieobecni w miejscu stałego zamieszkania w związku z przebywaniem za granicą – bez względu na okres przebywania (nie należy uwzględniać nieobecności związanych z wypoczynkiem, wyjazdami służbowymi, *patrz objaśnienia w pkt 1*).

Osobom, którym zaznaczono odpowiedź 3 należy ustalić nazwę kraju aktualnego pobytu (wybrać ze słownika).

4. Odpowiedź „4. przebywa czasowo – przybył(a) z terenu kraju” – należy zaznaczyć każdej osobie, która w innym miejscu w Polsce mieszka na stałe, a w tym mieszkaniu przebywa czasowo - bez względu na to czy osoba ta jest zameldowana na pobyt czasowy czy też mieszka czasowo bez zameldowania. Nie ma też znaczenia czy stałe miejsce zamieszkania tej osoby znajduje się w innej miejscowości w kraju lub pod innym adresem w tej samej miejscowości, czy też osoba ta nie posiada w ogóle zameldowania na pobyt stały (nie należy uwzględniać pobytów typu wizyta, odwiedziny, urlop, *patrz objaśnienia w pkt 1*).

Odpowiedzi 4 nie należy zaznaczać osobom, które na stałe mieszkają za granicą (w Polsce przebywają czasowo), nawet, jeśli do tego mieszkania przybyły z innego miejsca w Polsce. Osoby te powinny wskazać odpowiedź 5.

Wszystkim osobom, którym zaznaczono odpowiedź 4 należy ustalić miejsce stałego zamieszkania (województwo, powiat, gmina i miejscowość) korzystając z załączonego słownika. Jeśli osoba nie posiada stałego miejsca zameldowania – pole dotyczące adresu należy pozostawić puste.

5. Odpowiedź „5. przebywa czasowo – przybył(a) z zagranicy” – należy zaznaczyć **osobie mieszkającej na stałe w innym kraju**, która w tym mieszkaniu przebywa czasowo – bez względu na to czy osoba ta jest zameldowana na pobyt czasowy czy też mieszka czasowo bez zameldowania.

Odpowiedź 5 należy zaznaczyć również w sytuacji, gdy osoba przybyła z innego miejsca w Polsce, tj. po przyjeździe z zagranicy mieszkała najpierw w innym miejscu w Polsce i z niego przybyła pod ten adres.

Wszystkim osobom, którym zaznaczono odpowiedź 5 należy ustalić nazwę kraju stałego zamieszkania (wybrać ze słownika).

Pytania 10-12 pojawiają się tylko dla osób, które mają status zamieszkania 5. „Zameldowany, ale nie mieszka”.

Pytanie 10. Jak długo Pan(i) nie mieszka w tym mieszkaniu?

Pytanie dotyczy osób, które są zameldowane w tym mieszkaniu, ale faktycznie w nim nie mieszkają i nie zamierzają do niego wrócić. Należy zaznaczyć jedną z odpowiedzi wskazującą okres nieobecności.

Pytanie 11. Czy znane jest miejsce zamieszkania Pana(i)?

Pytanie dotyczy osób, które są zameldowane w tym mieszkaniu, ale faktycznie w nim nie mieszkają i nie zamierzają do niego wrócić.

Należy zaznaczyć jedną z odpowiedzi („**1. tak**” lub „**2. nie**”). W przypadku odpowiedzi „2. nie” należy zakończyć wywiad.

Pytanie 12. Proszę podać miejsce zamieszkania Pana(i)?

Pytanie dotyczy osób, które są zameldowane w tym mieszkaniu, ale faktycznie w nim nie mieszkają i znane jest miejsce ich zamieszkania.

1. Odpowiedź „1. inne miejsce w kraju”

Każdej osobie, której zaznaczono odpowiedź 1 należy ustalić miejsce zamieszkania w kraju (województwo, powiat, gmina, miejscowość) korzystając ze słownika.

2. Odpowiedź „2. zagranica”

Każdej osobie, której zaznaczono odpowiedź 2 należy ustalić kraj zamieszkania (wybrać z załączonego wykazu krajów).

Po udzieleniu odpowiedzi na to pytanie, należy zakończyć wywiad.

Pytanie 13. Jaki jest faktyczny okres Pana(i) czasowego przebywania? (od momentu przybycia do 31 marca 2011 r.)

1. Określając okres przebywania nie należy brać pod uwagę krótkich przerw w przebywaniu (typu wyjazd związany z wypoczynkiem, odwiedzinami itp.), przerwy takie należy włączyć do okresu przebywania.

2. **Faktyczny** okres przebywania należy ustalić każdej osobie przebywającej czasowo (w pytaniu 9 zaznaczono odpowiedzi 4 lub 5). Określając faktyczny czas przebywania należy brać pod uwagę okres, jaki upłynął **od przybycia do momentu krytycznego spisu:**

- „1. do 3 m-cy (włącznie)”,
- „2. ponad 3 m-ce do 12 m-cy” – tj. więcej niż 3 miesiące (np. 3 miesiące i 1 dzień), ale krócej niż rok,
- „3. 12 m-cy i więcej” – 1 rok i dłużej. Odpowiedź należy zaznaczyć m.in. studentom (od 2-giego roku studiów);

3. Osoba, która przybyła z zagranicy na pobyt czasowy do Polski (stały mieszkaniec innego kraju – w pytaniu 9 zaznaczono odpowiedź 5), powinna w tym pytaniu wskazać faktyczny okres przebywania w Polsce, a nie wyłącznie okres zamieszkania pod tym adresem. Jeśli okres zamieszkania w Polsce wynosi 12 miesięcy i więcej – należy wpisać rok przyjazdu do Polski.

4. Osobom, którym zaznaczono odpowiedź „3. 12 m-cy i więcej” nie ustala się zamierzonego okresu czasowego przebywania.

Pytanie 14. Jaki jest faktyczny okres Pana(i) czasowej nieobecności? (od momentu wyjazdu do 31 marca 2011 r.)

1. Każdej osobie czasowo nieobecnej (w pytaniu 9 zaznaczono odpowiedzi 2 lub 3) należy ustalić **faktyczny** okres nieobecności. Określając faktyczny czas nieobecności należy brać pod uwagę okres, jaki upłynął **od wyjazdu do momentu krytycznego spisu:**

- „1. do 3 m-cy (włącznie)”,
- „2. ponad 3 m-ce do 12 m-cy” – tj. więcej niż 3 miesiące (np. 3 miesiące i 1 dzień), ale krócej niż rok ,
- „3. 12 m-cy i więcej” – 1 rok i dłużej. Odpowiedź należy zaznaczyć m.in. studentom (od 2-giego roku studiów);

2. Jeśli faktyczny czas nieobecności wynosi **co najmniej 12 miesięcy**, a osoba przebywa za granicą (w pytaniu 9 zaznaczono odpowiedź 3) – należy **wpisać rok wyjazdu z Polski**.

Okres nieobecności dzieci urodzonych za granicą, które od urodzenia tam przebywają ale są zameldowane w Polsce i zaznaczono im w pytaniu 9 odpowiedź „**3. mieszka stale – nieobecny(a) przebywa czasowo za granicą**” powinien być zgodny z wiekiem dziecka. Jeśli dziecko ma więcej niż 1 rok – jako rok wyjazdu z Polski należy przyjąć rok urodzenia dziecka.

Uwaga. W szczególnych przypadkach dzieci takie wraz z rodzicami mogą mieć określony status zamieszkania jako „**5- zameldowany(a), ale nie mieszka**”

3. Osobom, którym zaznaczono odpowiedź „**3. 12 m-cy i więcej**” nie ustala się zamierzonego okresu czasowej nieobecności.

Pytanie 15. Jaki jest Pana(i) zamierzony okres czasowego przebywania? (od momentu przybycia do planowanego wyjazdu)

Każdej osobie przebywającej czasowo (w pytaniu 9 zaznaczono odpowiedzi 4 lub 5) należy ustalić **zamierzony** okres czasowego przebywania. Określając zamierzony okres czasowego przebywania należy brać pod uwagę okres, liczony **od momentu przybycia do planowanego wyjazdu**:

- „**1. do 3 m-cy (włącznie)**”,
- „**2. ponad 3 m-ce do 12 m-cy**” – tj. więcej niż 3 miesiące (np. 3 miesiące i 1 dzień), ale krócej niż rok,
- „**3. 12 m-cy i więcej**” – 1 rok i dłużej.

Pytanie 16. Jaki jest Pana(i) zamierzony okres czasowej nieobecności? (od momentu wyjazdu do planowanego powrotu)

Każdej osobie czasowo nieobecnej (w pytaniu 9 zaznaczono odpowiedzi 2 lub 3) należy ustalić **zamierzony** czas nieobecności. Określając zamierzony czas nieobecności należy brać pod uwagę okres liczony **od momentu wyjazdu do planowanego powrotu**:

- „**1. do 3 m-cy (włącznie)**”,
- „**2. ponad 3 m-ce do 12 m-cy**” – tj. więcej niż 3 miesiące (np. 3 miesiące i 1 dzień), ale krócej niż rok,
- „**3. 12 m-cy i więcej**” – 1 rok i dłużej.

Pytanie 17. Proszę podać główną przyczynę czasowego przebywania – (pytanie zadawane osobom przybyłym z innego miejsca w kraju)

1. Można wskazać tylko jedną, najważniejszą zdaniem respondenta, przyczynę.
2. Przyczyna „**towarzystwo rodzinie**” – może być zaznaczona np. rodzinie (żonie, dzieciom) przybyłym razem z osobą, która przyjechała w związku z pracą, edukacją itp.,
3. Przyczynę „**leczenie, rehabilitacja**” – należy zaznaczyć w przypadku gdy osoby przebywają w danym miejscu (np. u rodziny lub w wynajętym mieszkaniu/pokoju) w związku z lepszym dostępem do służby zdrowia, specjalistycznymi zabiegami itp.

Pytanie 18. Proszę podać główną przyczynę czasowej nieobecności – (pytanie zadawane osobom przebywającym czasowo w innym miejscu w kraju)

1. Można wskazać tylko jedną, najważniejszą zdaniem respondenta, przyczynę.
2. Przyczyna „**towarzystwo rodzinie**” – może być zaznaczona członkom rodziny (np. żonie, dzieciom) nieobecny z powodu towarzyszenia osobie, która wyjechała w związku z pracą, edukacją itp.,

3. Przyczynę „**leczenie, rehabilitacja**” – należy zaznaczyć w przypadku gdy osoba wyjechała do innego miejsca (np. do rodziny lub wynajęła mieszkanie/pokój) w związku z lepszym dostępem do służby zdrowia, specjalistycznymi zabiegami itp.

Pytanie 19. Proszę podać główną przyczynę czasowego przebywania – (*pytanie zadawane osobom przybyłym z zagranicy*)

1. Można wskazać tylko jedną, najważniejszą zdaniem respondenta, przyczynę.

2. Przyczynę „**sprawy rodzinne**” – należy zaznaczyć w przypadku pobytu związanego z łąčeniem, tworzeniem rodzin bądź załatwianiem spraw rodzinnych,

3. Przyczynę „**leczenie, rehabilitacja**” – należy zaznaczyć w przypadku gdy osoba przebywa w Polsce (np. u rodziny lub w wynajętym mieszkaniu/pokoju) w związku z lepszym dostępem do służby zdrowia, specjalistycznymi zabiegami itp.

4. Przyczyna „**ubieganie się o ochronę międzynarodową lub krajową**” – może być zaznaczona tylko dla cudzoziemca, czyli osoby bez obywatelstwa polskiego, która przebywa w celu uzyskania w Polsce ochrony – statusu uchodźcy lub azylu.

Pytanie 20. Proszę podać główną przyczynę czasowej nieobecności – (*pytanie zadawane osobom przebywającym czasowo za granicą*)

1. Można wskazać tylko jedną, najważniejszą zdaniem respondenta, przyczynę. Przyczyny zostały pogrupowane w 5 głównych kategorii. Trzy z nich (praca, edukacja, sprawy rodzinne) – zawierają szczegółowe przyczyny, pozostałe dwie kategorie: leczenie, rehabilitacja oraz inne – stanowią pojedyncze przyczyny. Wybór przyczyny odbywa się dwuetapowo – najpierw należy wybrać jedną z głównych kategorii, a następnie ją uszczegółowić.

2. Przyczyna „**towarzyszenie rodzinie**” może być zaznaczona członkom rodziny (np. żonie, dzieciom) nieobecnych z powodu towarzyszenia osobie, która wyjechała w związku z pracą, edukacją itp.

3. Przyczynę „**leczenie, rehabilitacja**” należy zaznaczyć w przypadku gdy osoba wyjechała za granicę w związku z lepszym dostępem do służby zdrowia, specjalistycznymi zabiegami itp.

Pytanie 21. Jaki jest Pana(i) stan cywilny? (*dotyczy osób w wieku 15 lat i więcej*)

W odpowiedzi na pytanie prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź.

„**1. kawaler – panna**” – należy zaznaczyć osobie, która do chwili spisu nie zawarła formalnego związku małżeńskiego,

„**2. żonaty – zamężna (pozostający w małżeństwie)**” – należy zaznaczyć osobie, która zawarła związek małżeński zgodnie z obowiązującym prawem i żyje we wspólnocie małżeńskiej;

„**3. żonaty – zamężna (w separacji orzeczonej przez sąd)**” – należy zaznaczyć osobie, wobec małżeństwa, której sąd orzekł separację,

„**4. żonaty – zamężna (niepozostający faktycznie w małżeństwie, bez separacji orzeczonej przez sąd)**” – należy zaznaczyć osobie, która zawarła związek małżeński zgodnie z obowiązującym prawem, ale nie żyje (nie pozostaje) we wspólnocie małżeńskiej i w stosunku do jej małżeństwa sąd nie orzekał separacji,

„**5. wdowiec – wdowa**” – należy zaznaczyć osobie, której małżeństwo zostało rozwiązane przez śmierć współmałżonka,

„6. rozwiedziony – rozwiedziona” – należy zaznaczyć osobie, której małżeństwo zostało rozwiązane prawomocnym orzeczeniem sądu w sprawie o rozwód.

Pytanie 22. Proszę podać datę zawarcia związku małżeńskiego lub powstania związku partnerskiego, w którym Pan(i) aktualnie pozostaje.

1. Należy podać pełną datę (rok, miesiąc, dzień) zawarcia związku małżeńskiego lub powstania związku partnerskiego, w którym aktualnie dana osoba pozostaje. W przypadku trudności w określeniu dokładnej daty należy podać rok i miesiąc.

2. Odpowiedzi powinna udzielić każda osoba, która pozostaje w związku małżeńskim lub partnerskim (bez względu na swój stan cywilny prawny).

3. Osobie, której w **pytaniu 21** zaznaczono **odpowiedź 2** (żonaty/zamężna – pozostający w małżeństwie) należy wpisać pełną datę zawarcia aktualnego związku małżeńskiego – prawnego. Do 1945 roku mógł to być związek zawarty w instytucji wyznaniowej; w latach 1945-1998 – tylko związek zawarty w urzędzie stanu cywilnego; po 1998 roku – związek zawarty w urzędzie stanu cywilnego lub zawarty w instytucji wyznaniowej – wywołujący cywilne skutki prawne (tj. zarejestrowany w USC).

4. Osobie, której w **pytaniu 21** zaznaczono **odpowiedź 3** (żonaty/zamężna – w separacji orzeczonej przez sąd) **lub odpowiedź 4** (żonaty/zamężna – niepozostający faktycznie w małżeństwie) – jeśli:

- pozostaje ona w związku partnerskim z inną osobą z którą tworzy wspólne gospodarstwo domowe – należy jako datę powstania związku partnerskiego przyjąć datę wspólnego zamieszkania,
- nie pozostaje w związku partnerskim – należy podać datę zawarcia prawnego związku małżeńskiego.

5. Osobie, której w **pytaniu 21** zaznaczono **odpowiedź 1** (kawaler/panna), **5** (wdowiec/wdowa) **lub 6** (rozwiedziony/rozwiedziona) – jeśli pozostaje w związku partnerskim z inną osobą tworząc z nią wspólne gospodarstwo domowe – należy wpisać datę powstania związku partnerskiego, przyjmując datę wspólnego zamieszkania.

Pytanie 23. PYTANIE DOBROWOLNE.

Czy związek, w którym Pan(i) pozostaje, został zawarty formalnie w urzędzie stanu cywilnego lub w kościele (związku wyznaniowym)?

Jest to pytanie, na które odpowiedź pozyskiwana jest na zasadzie dobrowolności, a kafeeteria odpowiedzi na to pytanie zawiera możliwość odmowy odpowiedzi. Odpowiedź na to pytanie będzie podstawą do ustalenia liczby rodzin według typów; małżeństwa (z dziećmi, bez dzieci), partnerzy (z dziećmi, bez dzieci).

MODUŁ 2 – EDUKACJA (pytania 1-6)

Pytania zadawane wszystkim osobom w wieku 13 lat i więcej.

Pytanie 1. Jaki jest Pana(i) najwyższy poziom wykształcenia osiągnięty w systemie edukacyjnym?

W odpowiedzi na pytanie prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Należy ustalić najwyższy ukończony poziom wykształcenia (do momentu krytycznego spisu tzn. do dnia 31 marca) niezależnie od formy kształcenia (diennej, wieczorowej, zaocznej, eksternistycznej/stacjonarnej, niestacjonarnej, na odległość) w kraju lub za granicą. Osoby, które uczyły się poza szkołą (eksterni) i zdały egzamin końcowy w szkole o danym poziomie, w Centralnej lub Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, należy uważać za absolwentów tych szkół. Podstawą zaliczenia do danego poziomu wykształcenia jest uzyskanie odpowiedniego dokumentu – świadectwa lub dyplomu ukończenia szkoły.

Jeżeli osoba uczy się w szkole wyższej, średniej, gimnazjum lub podstawowej należy wpisać jej najwyższy poziom wykształcenia jaki posiada w momencie krytycznym spisu. I tak uczniowi gimnazjum należy zaznaczyć odp. „podstawowe ukończone”, uczniowi szkoły średniej „gimnazjalne” (lub dla starszych roczników wieku „podstawowe”, czy „zasadnicze zawodowe” – jeżeli kontynuują obecnie naukę w szkole średniej. Dla osób studiujących/uczących się w szkołach wyższych odpowiednio do posiadanego przez te osoby najwyższego wcześniej osiągniętego poziomu wykształcenia np. „średnie z maturą”, „policealne z maturą” lub „wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty” (jeżeli takie wcześniej ukończyły).

Dla prawidłowego określenia poziomu wykształcenia należy dodatkowo zapytać absolwentów szkół:

- **wyższych** – czy mają stopień naukowy, tytuł magistra (lub równorzędny np. lekarza), czy tytuł zawodowy (np. inżyniera, licencjata, ekonomisty),
- **policealnych** – czy przyjęcie do szkoły było uwarunkowane posiadaniem świadectwa dojrzałości (matury) czy tylko świadectwa ukończenia szkoły średniej (ponadgimnazjalnej),
- **średnich** (ponadgimnazjalnych) – czy mają świadectwo dojrzałości (maturę) czy tylko świadectwo ukończenia szkoły (bez matury) oraz czy była to szkoła ogólnokształcąca czy też zawodowa.

Wykształcenie wyższe dotyczy osób:

1 – ze stopniem naukowym: doktora, doktora habilitowanego, profesora,

2 – z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym, uzyskanym po ukończeniu studiów drugiego stopnia (uzupełniających magisterskich) lub jednolitych studiów magisterskich,

3 – z tytułem zawodowym: inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty, uzyskanym po ukończeniu studiów pierwszego stopnia (licencjackich, inżynierskich).

Dyplom ukończenia kolegium

4 – dotyczy absolwentów kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych (z wyjątkiem organizowanych w ramach szkoły wyższej) oraz absolwentów kolegiów pracowników służb społecznych. Do tej kategorii należy zaliczyć również osoby, które ukończyły studium nauczycielskie.

Wykształcenie policealne:

5 – z maturą, pomaturalne – dotyczy osób, które posiadają dyplom (świadectwo) ukończenia szkoły pomaturalnej, do której przyjęcie było uwarunkowane posiadaniem świadectwa dojrzałości (matury).

6 – bez matury – dotyczy osób, które posiadają dyplom (świadectwo) ukończenia szkoły policealnej, do której przyjęcie było uwarunkowane posiadaniem świadectwa ukończenia szkoły średniej.

Wykształcenie średnie:

7 – zawodowe z maturą – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo dojrzałości (maturę) w szkole średniej zawodowej (technikum, technikum uzupełniającym, liceum zawodowym, liceum technicznym, szkole artystycznej II stopnia),

8 – zawodowe bez matury - posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej (technikum, technikum uzupełniającego, liceum zawodowego, liceum technicznego, szkoły artystycznej II stopnia),

9 – ogólnokształcące z maturą - posiadają osoby, które otrzymały świadectwo dojrzałości (maturę) uzyskane w liceum ogólnokształcącym lub w liceum profilowanym, lub ukończyły gimnazjum przed 1932 rokiem (*osobom, które ukończyły gimnazjum w latach 1932-1948 (4-letnie) należy zaznaczyć symbol 13 (podstawowe)*),

10 – ogólnokształcące bez matury – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego.

Wykształcenie zasadnicze zawodowe:

11 – dotyczy osób, które posiadają świadectwo ukończenia: szkoły zawodowej (zasadniczej szkoły zawodowej lub rolniczej, szkoły przemysłowej, gimnazjum zawodowego itp.), szkoły przysposobienia zawodowego lub rolniczego, korespondencyjnego kursu rolniczego wyłącznie o poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły mistrzów.

Wykształcenie gimnazjalne:

12 – posiadają osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia gimnazjum (ww. gimnazja zaczęły funkcjonować od 1999 r.). Ponadto do tej kategorii zaliczamy absolwentów specjalnych szkół przysposabiających do pracy.

Osobom, które ukończyły gimnazjum przed 1932 rokiem należy zaznaczyć symbol 9 (średnie ogólnokształcące z maturą), natomiast osobom, które ukończyły gimnazjum w latach 1932-1948 (4 – letnie) należy zaznaczyć symbol 13 (podstawowe).

Wykształcenie podstawowe (ukończone):

13 – dotyczy osób posiadających świadectwo ukończenia: szkoły podstawowej (przed wojną powszechną) niezależnie od tego, ile klas liczyła (sześć, osiem, czy dawniej cztery), kursów dla pracujących w zakresie szkoły podstawowej, szkoły artystycznej I stopnia, realizującej jednocześnie program szkoły podstawowej.

Wykształcenie podstawowe nieukończone i bez wykształcenia:

14 – dotyczy osób, które ucza się w szkole podstawowej, uczyły się w szkole podstawowej, lecz jej nie ukończyły, nigdy nie uczęszczały do szkoły.

Pytanie 2. Jaka jest Pana(i) dziedzina wykształcenia?

Pytanie zadawane osobom, które posiadają wykształcenie wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Ustalenia dziedziny nauki, dziedziny sztuki oraz wchodzące w ich skład dyscypliny naukowe i artystyczne należy dokonać korzystając z załączonego słownika. W przypadku jeżeli dziedzina nie występuje w słowniku należy wpisać określenie podane przez respondenta.

Pytanie 3. Jaki jest Pana(i) kierunek wykształcenia?

Pytanie zadawane osobom, które posiadają wykształcenie wyższe (w pytaniu 1 zaznaczona odpowiedź 2 lub 3). tzn. respondent, ukończył studia licencjackie lub magisterskie. Pytania nie zadajemy osobom, które posiadają nadany stopień naukowy.

W przypadku, gdy osoba ukończyła dwa fakultety np. na studiach magisterskich należy wskazać 1 wybrany kierunek wykształcenia wybrany przez respondenta. Kierunki/specjalności znajdują się w załączonym do pytania słowniku. W przypadku wystąpienia kierunku bądź specjalności spoza listy słownika należy wpisać nazwę podaną przez respondenta.

Pytanie 4. Jaki jest Pana(i) zawód wyuczony?

Pytanie zadawane osobom, które posiadają wykształcenie policealne, średnie zawodowe lub zasadnicze zawodowe. Wykaz zawodów znajduje się w załączonym do pytania słowniku. W przypadku wystąpienia zawodów spoza listy należy wpisać nazwę podaną przez respondenta.

Pytanie 5. Czy kontynuuje Pan(i) naukę?

Odpowiedź „tak” 1 lub 2:

- a) zaznacza się osobom uczącym się w szkołach na różnych poziomach; dziennych, wieczorowych, zaocznych, eksternistycznych/stacjonarnych, na odległość, których ukończenie zapewnia podwyższenie posiadanego wykształcenia.
- b) Odpowiedź „3 nie” – należy zaznaczyć pozostałym osobom nie uczącym się w szkołach, a także osobom uzupełniającym lub doskonalącym kwalifikacje zawodowe, bądź przekwalifikującym się na różnego rodzaju kursach (np. komputerowych, językowych, szycia, nauki jazdy).

Pytanie 6. Jaki jest rodzaj szkoły/studiów, w której się Pan(i) uczy?

W odpowiedzi na pytanie należy wybrać jedną odpowiedź i wskazać rodzaj szkoły wyższej, policealnej, średniej, gimnazjum, podstawowej lub rodzaj studiów, w której osoba obecnie się uczy. W przypadku uczniów szkół specjalnych przysposabiających do pracy należy zakreślić odpowiedź 11 uczy się w gimnazjum.

MODUŁ 3. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA (pytania 1-25)

Pytania w module 3 mają na celu ustalenie sytuacji zawodowej osób w wieku 15 lat i więcej, tj. urodzonych w dniu 31 marca 1996 r. i wcześniej. W zależności od odpowiedzi, spisane osoby będą zaliczane do pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo. W ramach tego modułu chodzi o ustalenie faktycznej, a nie formalnej sytuacji zawodowej osób badanych. Za pracującą uważa się w tym badaniu osobę wykonującą jakąkolwiek pracę (również dorywcza i „na czarno”) przynoszącą dochód lub zarobek bez względu na formalny status zatrudnienia tej osoby. Np. osoba bezrobotna zarejestrowana w urzędzie pracy, która w badanym tygodniu pracowała co najmniej 1 godzinę (również „na czarno” i dorywczo), w spisie będzie traktowana jako pracująca. Należy ustalić fakt wykonywania pracy przez odpowiednie zaakcentowanie pytania 1, kładąc nacisk na słowa „jakąkolwiek pracę przynoszącą zarobek lub dochód”, ew. dodając komentarz do pytania.

Pytanie 1. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. wykonywał(a) Pan(i) przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą zarobek lub dochód bądź pomagał(a) bez umownego wynagrodzenia w rodzinnej działalności gospodarczej?

Odpowiedź 1. „tak” dotyczy osób, które w okresie badanego tygodnia – od 25.03 do 31.03.2011 r. wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą dochód lub zarobek (w gotówce lub naturze) lub pomagały członkom rodziny, bez umownego wynagrodzenia, w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub innej rodzinnej działalności gospodarczej.

W pytaniu 1 za osobę wykonującą pracę (odp. 1. „tak”) uważa się osobę, która w badanym tygodniu przepracowała przynajmniej 1 godzinę jako:

- pracownik najemny (również w indywidualnym gospodarstwie rolnym),
- pracujący na własny rachunek,
- pomagający członek rodziny.

a) Do pracowników najemnych zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, umowa–zlecenie, umowa o dzieło, powołanie, wybór lub mianowanie) w jednostkach państwowych, spółdzielniach, jednostkach organizacji społecznych, politycznych i związków zawodowych, w jednostkach prywatnych, również u osób fizycznych i w indywidualnych gospodarstwach rolnych,
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- uczniów (oraz osoby przebywające na praktykach), z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie,
- osoby zatrudnione w rodzinnym gospodarstwie rolnym bądź rodzinnej działalności gospodarczej i jednocześnie otrzymujące za wykonywaną pracę ustalony zarobek lub dochód (niekoniecznie w formie pieniężnej) – niezależnie od związku z gospodarstwem domowym użytkownika gospodarstwa rolnego czy właściciela rodzinnej działalności gospodarczej (np. syn systematycznie pomagający swojemu ojcu w pracy w gospodarstwie rolnym i otrzymujący za to ustalone wynagrodzenie, powinien być traktowany jako pracownik najemny, a nie jako pomagający członek rodziny).

b) Do **pracujących na własny rachunek** zalicza się:

- właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców indywidualnych gospodarstw rolnych pracujących w tych gospodarstwach; pracę wykonywaną przez respondenta w gospodarstwie rolnym należy uwzględnić wówczas, gdy praca ta przynosi dochód, który jest głównym lub dodatkowym źródłem utrzymania respondenta,
- członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
- agentów we wszystkich systemach agencji,
- osoby prowadzące własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (zarejestrowaną lub niezarejestrowaną), tzn. osoby, które prowadzą własne przedsiębiorstwo lub zakład produkcyjny, usługowy, sklep lub zarobkują własną taksówką, wykonują tzw. „wolne zawody” (np. adwokaci, literaci, artyści, lekarze i pielęgniarki z prywatną praktyką), a także osoby prowadzące prywatne szkoły, przedszkola, osoby które udzielają prywatnych lekcji (korepetycji) i są bezpośrednio opłacane przez uczniów lub ich rodziców itp.; małżeństwa lub osoby spokrewnione (np. ojciec z synami, rodzeństwo) pracujące wspólnie (na równych prawach) na rachunek własny należy traktować jako współwłaścicieli i wszystkie te osoby zaliczyć do „pracujących na własny rachunek”,
- osoby, którym narzucono zarejestrowanie własnej działalności jako 1-osobowy podmiot gospodarczy.

c) **Pomagający członkowie rodzin** są to osoby, które bez umownego – ustalonego wcześniej – wynagrodzenia pomagają w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym również w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

Do pomagających członków rodziny należy również zaliczyć uczniów szkół dziennych, jeżeli systematycznie pracują w rodzinnych przedsiębiorstwach (gospodarstwach rolnych) i jednocześnie są członkami gospodarstwa domowego właściciela firmy bądź użytkownika gospodarstwa rolnego.

UWAGA!

*Osoby nietworzące wspólnego gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego lub właścicielem rodzinnej działalności gospodarczej, które w badanym tygodniu pomagały nieodpłatnie w pracy w tym gospodarstwie rolnym bądź firmie rodzinnej, nie powinny być traktowane jako pracujące – pomagający członkowie rodzin. Mogą one jednak zostać zaklasyfikowane do grona **pracujących**, jeżeli w badanym tygodniu wykonywały inną pracę przynoszącą dochód lub zarobek (bądź miały pracę lecz jej czasowo nie wykonywały). Natomiast w przypadku, gdy osoby te – nietworzące wspólnego gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego lub właścicielem rodzinnej działalności gospodarczej – uzyskały (bądź uzyskają) za pracę w rodzinnym gospodarstwie rolnym lub działalności gospodarczej wynagrodzenie w formie gotówki lub płodów rolnych, to należy je uznać za pracowników najemnych (patrz ppkt a).*

Osoby zatrudnione na podstawie wyboru (mianowania) np. jako radni, należy traktować jako pracujące (odpowieź 1 „tak”), niezależnie od tego, czy w badanym tygodniu odbywały się sesje (spotkania) czy nie, ponieważ praca radnego polega nie tylko na udziale w sesjach, ale także na przygotowywaniu się do sesji, spotkaniach z mieszkańcami, przyjmowaniu uwag od mieszkańców i odpowiadaniu na uwagi itp. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy osoba jest chora lub przebywa na urlopie i w takich przypadkach należy zaznaczyć w pytaniu 1 odpowiedź 2 „nie”, a w pytaniu 2 odpowiedź 1 „tak”.

Osoby pracujące na własny rachunek, jeżeli są w trakcie zakładania firmy, w przypadku, kiedy zostały już podjęte konkretne działania np. zakupiony sprzęt, wynajęty lokal itp. należy uznać za pracujące.

Osoby zatrudnione za pośrednictwem urzędu pracy przy pracach interwencyjnych lub skierowane na staż do pracodawcy powinny zostać uznane za pracujące.

Pracownicy, którzy przez cały badany tydzień przebywali na szkoleniu powinni zostać uznani za pracujących, jeżeli spełnili jeden z poniższych warunków:

- udział w szkoleniu był wymagany przez pracodawcę,
- szkolenie odbywało się w czasie godzin pracy,
- szkolenie było bezpośrednio związane z wykonywaną pracą.

Odpowiedź 1. „tak” dotyczy także:

- osób przebywających czasowo za granicą, które zostały delegowane do pracy, bez względu na długość okresu oddelegowania,
- osób przebywających za granicą prywatnie i pracujących tam w badanym tygodniu.

Pytanie 2. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. miał(a) Pan(i) pracę, ale jej czasowo nie wykonywał(a)?

Odpowiedź 1. „tak” w pytaniu 2 dotyczy osób, które mają pracę, ale w badanym tygodniu nie przepracowały nawet 1 godziny np. z powodu choroby własnej, opieki nad chorym dzieckiem lub innym członkiem rodziny, urlopu macierzyńskiego/ojcowskiego, urlopu wypoczynkowego, szkoleniowego, zdrowotnego, przerwy w działalności zakładu, strajku, warunków atmosferycznych uniemożliwiających wykonywanie pracy itp.

Odpowiedź 2. „nie” – dotyczy osób, które w badanym tygodniu nie pracowały, ani nie miały pracy.

UWAGA!

W trakcie uzyskiwania odpowiedzi respondenta na to pytanie istotny jest czas nieobecności respondenta w pracy - podział na okres do 3 miesięcy i powyżej. Osoby, dla których nieobecność w pracy wynosi ponad 3 miesiące uznaje się za **niemające pracy**.

W przypadku, gdy pracownicy najemni przebywają na **urlopie bezpłatnym lub wychowawczym** (nie mylić z urlopem macierzyńskim), jako kryterium uznania ich za pracujących lub niepracujących należy przyjąć długość urlopu. Jeżeli urlop bezpłatny czy wychowawczy wynosi do 3 miesięcy włącznie, to należy zaznaczyć odpowiedź 1 „tak” (osoba jest wtedy zaliczana do pracujących). Natomiast, gdy przekracza 3 miesiące należy zaznaczyć odpowiedź 2 „nie”.

Osoby **na urloпах macierzyńskich (ojcowskich)**, jeżeli w badanym tygodniu nie wykonywały żadnej (dorywczej) pracy przynoszącej dochód lub zarobek, należy zaliczyć do osób, które w badanym tygodniu miały pracę, ale jej nie wykonywały (pyt. 1 odp. 2 „nie” i pyt. 2 odp. 1 „tak”).

Pomagający członkowie rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu, z powodu choroby, sytuacji osobistej bądź innych przyczyn (np. trudnych warunków atmosferycznych), nie są zaliczani do osób pracujących.

W przypadku osób **pracujących na rachunek własny** odpowiedź 1 „tak”, wpisuje się wówczas, gdy ich firma nadal istnieje (nie zawiesiła działalności). Jeżeli pracujący na rachunek własny nie wykonywał pracy w badanym tygodniu, ponieważ zawiesił działalność swojej firmy, to należy go traktować jako osobę, która nie ma pracy (pyt. 1 odp. 2 „nie” i pyt. 2 odp. 2 „nie”).

Osoby, które **miały załatwioną pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie**, traktowane są jako niemające pracy w badanym tygodniu i należy w pytaniu 1 i 2 przypisać im odpowiedź 2 „nie”.

UWAGA!

Jeśli rolnik w badanym tygodniu nie wykonywał pracy z powodu typowej dla jego gospodarstwa sezonowości produkcji, należy traktować go jako osobę mającą pracę, ale czasowo niepracującą ze względu na system pracy (pyt. 1 odp. 2 „nie” i pyt. 2 odp. 1 „tak”).

Niektóre grupy zawodowe charakteryzują się nietypowym systemem pracy np. marynarze, którzy przez kilka miesięcy pracują, a przez następne kilka miesięcy nie wykonują pracy. Należy ich traktować jako pracujących w okresie, gdy są zaangażowani przez agencję pracy i zatrudnieni przez osobę trzecią (tzn. w czasie trwania kontraktu). Poza czasem trwania kontraktu należy traktować ich jako osoby niemające pracy (pyt. 1 odp. 2 „nie” i pyt. 2 odp. 2 „nie”).

Uczniów lub praktykantów, którzy pracują w zakładzie (firmie) w celu nauki zawodu, ale nie otrzymują za to wynagrodzenia, nie należy traktować jako pracujących – pyt. 1 i 2 odp. 2 „nie”.

Praca główna (pytania 3-7)

UWAGA

Respondenci, którzy mają kilka miejsc pracy, sami ustalają, która praca jest dla nich pracą główną. Pracą główną powinna być ta praca, która zwykle zajmuje więcej czasu. Jeżeli prace zajmują taką samą ilość czasu, pracą główną jest ta, która przynosi wyższy dochód.

Pytanie 3a. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. w głównym miejscu pracy miał(a) Pan(i) pracę jako...

Odpowiedź 1 i 2 dotyczy **pracowników najemnych**, którzy zostali zdefiniowani przy pytaniu 1 ppkt a).

Odpowiedź 1. „pracownicy najemni pełnozatrudnieni” – są to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danej jednostce, na danym stanowisku pracy lub w danym zawodzie. Do pracowników pełnozatrudnionych zalicza się również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy (np. dozorca mienia).

W przypadku pracowników najemnych zatrudnionych na podstawie umowy-zlecenia, umowy o dzieło, wyboru lub wykonujących pracę nakładczą, jako pracujących w pełnym wymiarze (odpowiedź 1) należy traktować te osoby, które przepracowały w tygodniu od 25.03. do 31.03. co najmniej **36 godzin**.

Odpowiedź 2. „pracownicy najemni niepełnozatrudnieni” – są to osoby, które zgodnie z zawartą umową pracują w niepełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy, na danym stanowisku lub w danym zawodzie.

Odpowiedź 3. „pracodawca” oznacza osobę pracującą na własny rachunek (patrz opis w pytaniu 1 ppkt b), która w badanym tygodniu, tj. w okresie od 25 do 31 marca, zatrudniała przynajmniej 1 pracownika najemnego.

Odpowiedź 4. „pracujący na własny rachunek (niezatrudniający pracowników najemnych)” dotyczy osób pracujących na własny rachunek (patrz opis w pytaniu 1 ppkt b),

które w badanym tygodniu, tj. w okresie od 25 do 31 marca, nie zatrudniały żadnego pracownika najemnego.

Odpowiedź 5. „pomagający członek rodziny” dotyczy osób określonych w definicji zamieszczonej przy pytaniu 1 ppkt c). Gdy pomagający członek rodziny nie wykonywał pracy w badanym tygodniu (pyt. 1 odp. 2), należy opisać jego przeszłość zawodową od pyt. 12.

UWAGA!

Małżeństwa lub osoby spokrewnione (np. ojciec i syn, rodzeństwo) prowadzące wspólnie działalność gospodarczą (w rolnictwie lub poza rolnictwem) na rachunek własny można traktować jako pracujących na własny rachunek, jeżeli ich wkład pracy w prowadzenie działalności jest podobny. Jeżeli wkład pracy jest różny, to osoba pracująca najwięcej powinna mieć status pracującego na rachunek własny, a pozostałe osoby – pomagających członków rodziny.

W przypadku, gdy małżeństwo lub osoby spokrewnione, pracujące wspólnie na rachunek własny, zatrudniają pracowników najemnych, to tylko jednej z osób należy zaznaczyć odpowiedź 3 „pracodawca”, a pozostałym zakreślić odpowiedź 4 „pracujący na własny rachunek (niezatrudniający pracowników)” – (zasada – 1 firma = 1 pracodawca).

Pytanie 3b. Jak określiliby (określilaby) Pan(i) swoją pracę główną:

Odpowiedź 1. „jako pracę stałą”

Jako pracę stałą należy rozumieć pracę podjętą na czas nieokreślony lub pracę mającą powtarzalny charakter (na czas określony ale systematycznie powtarzany).

Odpowiedź 2. „jako pracę dorywczą”

Praca dorywcza to każda praca trwająca w krótkim okresie czasu i niemająca charakteru powtarzalnego.

Respondent sam ustala, czy jego praca główna jest dla niego pracą stałą czy dorywczą.

Pytanie 4. W jakim zawodzie Pan(i) pracuje w głównym miejscu pracy?

Należy uzyskać wyczerpujące informacje o **zawodzie wykonywanym przez osoby pracujące** w pracy głównej w celu nadania symbolu zgodnie z *Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 27.04.2010, Dz. U. nr 82 poz. 537)*.

Należy wybrać ze słownika (rozwijalnej listy) najbardziej odpowiednią nazwę zawodu wykonywanego przez daną osobę w pracy głównej. Słownik zawiera zarówno urzędowe nazwy zawodów jak i szeroką gamę synonimów powszechnie używanych do określania zawodów i stanowisk. Wybór najbardziej pasującego określenia ze słownika spowoduje nadanie w pamięci bazy informatycznej odpowiedniego symbolu zawodu zgodnego z obowiązującą klasyfikacją.

UWAGA!

Przy określaniu nazwy zawodu trzeba pamiętać, że ma to być zawód wykonywany, a nie zawód wyuczony.

Rachmistrz powinien uzyskać od osoby spisywanej dokładne informacje o zajmowanym stanowisku i rodzaju wykonywanych czynności.

*Jeżeli pracownik w ramach stanowiska pracy wykonuje zadania typowe dla kilku zawodów lub specjalności (np. tokarz – frezer), przy określeniu zawodu **należy brać pod uwagę główny zawód pracownika lub zawód o przeważającym zespole czynności**.*

Określając zawód wykonywany przez osobę spisywaną, należy zwrócić szczególną uwagę na następujące przypadki:

- w odniesieniu do wewnętrznych stanowisk kierowniczych, należy ustalić rodzaj działalności kierowanej komórki lub zakres spraw, np. dyrektor generalny, dyrektor finansowy, kierownik działu finansowego, kierownik działu zarządzania zasobami ludzkimi,
- w odniesieniu do innych stanowisk niezbędne jest określenie zakresu pracy lub rodzaju wykonywanych czynności, np. specjalista ds. rekrutacji pracowników, analityk trendów rynkowych (cool hunter), specjalista ds. finansów, nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu, krojczy, operator żurawia wieżowego (dźwigu),
- osoby na stanowiskach kierowniczych, u których zadania wymagające kwalifikacji ściśle naukowych, technicznych, medycznych czy prawniczych przeważają nad zadaniami kierowniczymi, powinny być traktowane jako specjaliści, a nie jako kierownicy,
- osoby pracujące na własny rachunek jako właściciele powinni być klasyfikowani zależnie od tego, czy ich zadania i obowiązki są zasadniczo podobne do menedżera (kierownika) czy do pracownika wykonującego prace związane z podstawową działalnością przedsiębiorstwa. Tak więc osoby pracujące na własny rachunek, jako właściciele małych, często jednoosobowych zakładów usługowych: sklepów, piekarni, punktów krawieckich itp., nie powinni być klasyfikowani jako menadżerowie (kierownicy), lecz jako sprzedawcy, piekarze czy krawcy,
- stażystom i aplikantom należy wybrać ze słownika nazwę odpowiadającą zawodowi, jaki wykonują lub będą wykonywać po odbyciu stażu (aplikacji),
- osobom duchownym wykonującym prace duszpasterskie należy wybrać ze słownika nazwę odpowiadającą zawodowi „duchowny”,
- opisując zawody rolnicze należy określić kierunek produkcji rolnej prowadzonej w gospodarstwie rolnym (tzn. czy jest to produkcja typowo roślinna, zwierzęca czy też mieszana) i ustalić, czy praca wykonywana przez osobę jest związana z tym kierunkiem produkcji rolnej, np.: rolnik upraw polowych, hodowca bydła, producent zdrowej żywności,
- rolnikom, którzy prowadzą mieszane uprawy polowe i zajmują się również chowem zwierząt należy wybrać ze słownika symbol odpowiadający zawodowi „rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej”.

Jeśli jednak odnalezienie właściwej nazwy zawodu nie powiedzie się, należy wśród pozycji rozpoczynających się od słowa „nieustalony...” wybrać odpowiednią tzw. grupę wielką zawodów, np. „nieustalony zawód – specjaliści”..

Pytanie 5a. Czy Pana(i) główne miejsce pracy znajduje się na terytorium Polski?

Odpowiedź 1. „tak”

Odpowiedź 2. „nie”

Celem tego pytania jest ustalenie położenia zakładu pracy będącego głównym miejscem pracy respondenta. Posłuży to między innymi do przeprowadzenia analizy pracujących według miejsca pracy (w sensie geograficznym).

Jeżeli osoba pracuje w oddziale, filii lub innej składowej części przedsiębiorstwa (firmy), tj. w jednostce lokalnej, należy odnieść się do faktycznego miejsca pracy.

Pytanie 5b. Proszę podać województwo głównego miejsca pracy.

Pytanie 5c. Proszę podać powiat głównego miejsca pracy.

Pytanie 5d. Proszę podać gminę głównego miejsca pracy.

Pytanie 5e. Proszę podać miejscowość głównego miejsca pracy.

Pytanie 5f. Proszę podać ulicę głównego miejsca pracy.

W poszczególnych podpunktach należy wprowadzić kolejne elementy lokalizacji głównego miejsca pracy, tj. województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica.

UWAGA!

Jeżeli respondent pracuje w oddziale, filii lub innej składowej części przedsiębiorstwa (firmy), tj. w jednostce lokalnej, należy podać adres tej jednostki. Dotyczy to również firmy, która nie jest formalnie zarejestrowana.

Pytanie 5g. Czy Pan(i) pracuje na terenach przygranicznych i dojeżdża codziennie/regularnie do pracy?

Odpowiedź 1. „tak”

Odpowiedź 2. „nie”

Osoby stale mieszkające w Polsce i przekraczające codziennie (regularnie, często) granicę do miejsca wykonywania pracy głównej udzielają odpowiedzi 1 „tak”.

Pytanie 5h. Proszę podać kraj głównego miejsca pracy.

Należy wybrać właściwą pozycję ze słownika krajów.

Jeżeli w pyt. 5g wybrano odpowiedź 1 „tak”, należy wybrać jeden z krajów: Niemcy, Czechy, Słowacja, Ukraina, Białoruś, Litwa, Rosja, Dania, Szwecja.

Pytanie 6. Jaki jest główny lub przeważający rodzaj działalności zakładu pracy, który jest Pana(i) głównym miejscem pracy?

Należy ustalić, jaki **rodzaj działalności gospodarczej** prowadzi firma (instytucja, zakład), która jest głównym miejscem pracy osoby spisywanej. Jeżeli firma, w której osoba pracuje, prowadzi różną działalność gospodarczą, należy podać, jaka jest główna lub przeważająca działalność tej firmy.

W trakcie wywiadu należy uzyskać szczegółowy opis działalności firmy (instytucji), ponieważ **na tej podstawie będzie ustalony symbol rodzaju działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).**

Należy wybrać ze słownika (rozwijalnej listy) nazwę najbardziej odpowiadającą rodzajowi działalności zakładu pracy będącego głównym miejscem pracy danej osoby.

W przypadku pracy w rolnictwie istotna jest informacja, jaki kierunek produkcji rolnej dominuje w tym gospodarstwie (np.: uprawy rolne, uprawa warzyw, hodowla bydła, chów trzody chlewnej). Osobom, które prowadzą w swoim gospodarstwie rolnym jednocześnie produkcję roślinną i zwierzęcą należy wybrać nazwę odpowiadającą „produkcji rolnej mieszanej”.

UWAGA!

*Osoby pracujące w oddziale, filii lub innej składowej części przedsiębiorstwa (firmy), tj. w jednostce lokalnej posiadającej odrębny adres, powinny wybrać nazwę odpowiadającą **rodzajowi działalności tej jednostki lokalnej**, (np. sklep zakładowy zlokalizowany pod innym adresem niż zakład, powinien mieć rodzaj działalności – handel z określeniem rodzaju sprzedawanego asortymentu oraz tego, czy jest to sprzedaż hurtowa czy detaliczna).*

Jeśli respondent pracuje w firmie, która świadczy usługi dla innych firm, to należy podać rodzaj działalności firmy, która go zatrudnia, a nie firmy, w której wykonuje swoją pracę. Na przykład respondent pracuje w firmie ochroniarskiej, która ochrania sklep, zatem jego miejscem pracy jest firma ochroniarska, a nie sklep.

Osobom, którym narzucono zarejestrowanie własnej działalności jako jednoosobowy podmiot gospodarczy lub które mają umowę z agencją tymczasowego zatrudnienia, należy wybrać nazwę PKD tej firmy, dla której świadczą pracę.

Osobom zatrudnionym przy pracach interwencyjnych lub robotach publicznych należy wybrać nazwę rodzaju działalności firmy, w której prace te wykonują.

Dla żołnierzy zawodowych należy wybrać nazwę odpowiadającą „obronie narodowej”.

Duchownym należy wybrać nazwę właściwą dla „duszpasterstwa”.

Jeśli jednak odnalezienie właściwej nazwy rodzaju działalności w słowniku nie powiedzie się, należy wśród pozycji rozpoczynających się od słowa „nieustalony...” wybrać odpowiednią sekcję rodzajów PKD, np. „nieustalony rodzaj działalności – przetwórstwo przemysłowe”.

Pytanie 7. Ile godzin zwykle Pan(i) pracuje w ciągu tygodnia w głównym miejscu pracy?

Należy ustalić jaki jest **typowy, tygodniowy czas pracy** respondenta w głównym miejscu pracy, tzn. liczbę godzin zwykle przepracowywanych tygodniowo w ostatnim okresie (min. z ostatnich 4 tygodni, max. z ostatnich 3 miesięcy) z pominięciem nieobecności w pracy spowodowanych urlopem lub chorobą. Jeżeli badana osoba zwykle pracuje również w godzinach nadliczbowych, płatnych bądź bezpłatnych, to godziny te powinny zostać tutaj wliczone. Jeżeli respondent miał dłuższą nieobecność w pracy np. przebywał na urlopie macierzyńskim/ojcowskim, to jako zwykle godziny pracy należy podać te bezpośrednio przed rozpoczęciem urlopu.

UWAGA!

W sytuacji, gdy respondent nie może wskazać liczby godzin zwykle przepracowywanych tygodniowo w ostatnim okresie, ponieważ czas pracy respondenta różni się znacząco z tygodnia na tydzień lub z miesiąca na miesiąc (dotyczy to np. rolników, osób wykonujących wolne zawody) i są trudności z podaniem odpowiedzi na pyt. 7, to jako miarę typowego (zwykłego) czasu pracy respondenta należy przyjąć średnią z liczby godzin faktycznie przepracowanych tygodniowo w ciągu ostatnich czterech tygodni. Dla pracowników sezonowych zwykle godziny pracy powinny odnosić się do aktualnego sezonu.

Jeśli respondent rozpoczął pracę w badanym tygodniu, w tym pytaniu należy wpisać przewidywaną liczbę godzin pracy wynikającą z umowy o pracę.

Praca dodatkowa (pytania 8-11)

Pytanie 8. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. miał(a) Pan(i) pracę dodatkową?

Należy ustalić, czy respondent ma dodatkową pracę (bez względu na to, czy respondent w badanym tygodniu pracował dodatkowo czy nie).

Jako dodatkową pracę należy rozumieć:

- wykonywanie pracy najemnej na podstawie stosunku pracy (pisemna lub ustna umowa o pracę, umowa-zlecenie, umowa o dzieło, wybór, mianowanie),

- systematyczne prowadzenie działalności na własny rachunek,
- systematyczną pomoc w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej.

Należy odpowiednio zaznaczyć:

- **1. „tak”** – osobom pracującym, które w badanym tygodniu oprócz posiadania pracy głównej wykonywały pracę dodatkową, bądź miały taką pracę (jako pracownik najemny, pracujący na własny rachunek lub pomagający członek rodziny), ale jej czasowo nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu itp.),
- **2. „nie”** – osobom mającym tylko jedną pracę, opisaną w części dotyczącej pracy głównej.

UWAGA!

Respondenci, którzy mają kilka dodatkowych miejsc pracy, sami ustalają, która praca jest dla nich najważniejsza. Jest to praca, która zwykle zajmuje najwięcej czasu spośród innych prac, poza pracą główną. Jeżeli prace dodatkowe zajmują taką samą ilość czasu, pracą dodatkową jest ta, która przynosi wyższy dochód.

Pytania od 9 do 11 dotyczą jednej najważniejszej wybranej pracy dodatkowej.

Pytanie 9. Czy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. w dodatkowym miejscu pracy miał(a) Pan(i) pracę jako...

Szczegółowy opis postępowania w przypadku określania statusu zatrudnienia w dodatkowym miejscu pracy osoby spisywanej jest analogiczny jak w pytaniu 3a.

Pytanie 10. W jakim zawodzie Pan(i) pracuje w dodatkowym miejscu pracy?

Szczegółowy opis postępowania w przypadku określania zawodu wykonywanego w dodatkowym miejscu pracy osoby spisywanej jest analogiczny jak w pytaniu 4.

Pytanie 11. Jaki jest główny rodzaj działalności zakładu pracy, który jest Pana(i) dodatkowym miejscem pracy?

Szczegółowy opis postępowania w przypadku określania rodzaju działalności zakładu pracy, który jest dodatkowym miejscem pracy osoby spisywanej jest analogiczny jak w pytaniu 6.

Przeszłość zawodowa (pytania 12-17)

Pytanie 12. Czy kiedykolwiek wykonywał(a) Pan(i) pracę przynoszącą zarobek lub dochód, bądź pomagał(a) bez umownego wynagrodzenia w rodzinnej działalności gospodarczej?

Należy ustalić, czy osoby obecnie niepracujące kiedykolwiek wykonywały jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek (w tym również dorywczą i nierejestrowaną „na czarno”), bądź systematycznie pomagały w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej (nie należy brać tu pod uwagę pracy okazjonalnej np. wykonanej jednokrotnie pracy wakacyjnej).

UWAGA!

W pytaniach 13-17 należy opisać ostatnie miejsce pracy respondenta, który ma już doświadczenie zawodowe, bez względu na to, jak długo respondent wykonywał tę pracę i czy była to praca stała na czas nieokreślony czy na czas określony.

Pytanie 13. W którym roku zakończył(a) Pan(i) ostatnio wykonywaną pracę?

Należy ustalić rok zakończenia ostatnio wykonywanej pracy. Jeżeli respondent zakończył poprzednią pracę w roku 2001 r. lub wcześniej, nie jest pytany o przeszłość zawodową.

Pytanie 14. W jakim zawodzie Pan(i) pracował(a) w ostatnim miejscu pracy?

Szczegółowy opis postępowania w przypadku określania zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy osoby spisywanej jest analogiczny jak w pytaniu 4.

Pytanie 15. Jaki był główny lub przeważający rodzaj działalności zakładu pracy, który był Pana(i) ostatnim miejscem pracy?

Szczegółowy opis postępowania w przypadku określania rodzaju działalności zakładu pracy, który był ostatnim miejscem pracy osoby spisywanej jest analogiczny jak w pytaniu 6.

Pytanie 16. Czy w ostatnim miejscu pracy wykonywał(a) Pan(i) pracę jako:

Szczegółowy opis postępowania w przypadku określania statusu zatrudnienia w ostatnim miejscu pracy osoby spisywanej jest analogiczny jak w pytaniu 3, z wyjątkiem pracowników najemnych (odp. 1), dla których nie ma tu rozróżnienia czy pracują w pełnym czy niepełnym wymiarze.

Pytanie 17. Dlaczego przestał(a) Pan(i) pracować?

*Pytanie 17 dotyczy wszystkich osób, które pracowały w przeszłości, niezależnie od tego, kiedy tę pracę zakończyły. Należy podać w tym pytaniu **jedną najważniejszą przyczynę zaprzestania pracy.***

Przyczynę określoną symb. 4 – „zostałem zwolniony z innych przyczyn” należy zakreślić wówczas, gdy respondent został zwolniony z inicjatywy pracodawcy, a nie było to zwolnienie wynikające z przyczyn wymienionych w odpowiedzi o symb. 3.

Pod pojęciem „niezadowolające warunki pracy inne niż finansowe” (odp. o symb. 6) należy rozumieć np.: niedogodne godziny pracy, uciążliwe warunki pracy, konflikty z przełożonymi lub współpracownikami, brak możliwości awansu lub podnoszenia kwalifikacji itp.

Jeżeli osoba zaprzestała pracy, ponieważ np. musiała zapewnić opiekę swoim (lub innym) dzieciom przed/po lekcjach w szkole lub w sytuacji, gdy osobą wymagającą opieki jest inna osoba np. chorzy rodzice czy przyjaciele (będące członkami tego samego gospodarstwa domowego lub innego) należy zaznaczyć odpowiedź o symb. 8 „z powodu opieki nad dzieckiem lub inną osobą wymagającą opieki”.

Natomiast przyczyna o symb. 9 – „z innych powodów rodzinnych lub osobistych” dotyczy np. sytuacji, gdy respondent zrezygnował z pracy, ponieważ mieszka zbyt daleko od miejsca pracy i dojazdy były dla niego zbyt uciążliwe.

Osobom, które przestały pracować z powodu złego stanu zdrowia należy zaznaczyć odpowiedź o symb. 10 – „z powodu choroby, niepełnosprawności”.

Poszukiwanie pracy (pytania 18-21)

Pytanie 18. Czy w okresie od 1 do 31 marca 2011 r. aktywnie poszukiwał(a) Pan(i) pracy?

Aktywne poszukiwanie pracy oznacza, że dana osoba poczyniła konkretne starania w okresie od 1 do 31 marca 2011 r., aby znaleźć pracę, tzn. **podjęła przynajmniej jedno z następujących działań** (niezależnie od uzyskanych efektów): odpowiadanie na ogłoszenia, poszukiwanie pracy przez krewnych i znajomych, bądź bezpośrednio w zakładach pracy, podjęcie starań o zorganizowanie własnego miejsca pracy, zarejestrowanie się w biurze pośrednictwa pracy jako poszukujący pracy. Nie ma znaczenia, czy osoba poszukuje pracy w pełnym czy w niepełnym wymiarze godzin, jak również czy poszukuje pracy stałej czy dorywczej.

Pytanie to jest bardzo istotne, ponieważ w zależności od odpowiedzi, osoba zostanie zakwalifikowana do kategorii bezrobotnych lub biernych zawodowo.

Dla osób, które potwierdzą, że aktywnie poszukiwały pracy w okresie od 1 do 31 marca 2011 r. należy zaznaczyć odpowiedź **1. „tak”** i następnie zapytać o okres aktywnego poszukiwania pracy oraz gotowości do podjęcia pracy.

Odpowiedź **2. „nie, miałem(am) pracę załatwioną i czekałem(am) na jej rozpoczęcie w ciągu 3 miesięcy”** może być zaznaczona tylko w sytuacji, gdy respondent ma pracę załatwioną, a okres oczekiwania na jej podjęcie nie przekracza 3 miesięcy – co oznacza, że osoba podejmie pracę w okresie od kwietnia do końca czerwca 2011 r. Osoby te należy również zapytać o okres aktywnego poszukiwania pracy oraz gotowość do podjęcia pracy.

Odpowiedź **3. „nie, miałem(am) pracę załatwioną i czekałem(am) na jej rozpoczęcie po 3 miesiącach”** może być zaznaczona tylko w sytuacji, gdy respondent ma pracę załatwioną, a okres oczekiwania na jej podjęcie przekracza 3 miesiące – co oznacza, że osoba podejmie pracę najwcześniej w lipcu 2011 r.

Pytanie 19. Ile miesięcy aktywnie poszukiwał(a) Pan(i) pracy?

Należy pamiętać, że pytanie dotyczy okresu do 31 marca 2011 r. Respondent powinien podać **liczbę pełnych miesięcy aktywnego poszukiwania pracy** (przyjmując, że 15 dni i więcej należy zaokrąglić do 1 miesiąca). Jeżeli respondent poszukiwał pracy 14 dni lub krócej, należy wpisać „0”.

Jeżeli osoba miała przerwę w poszukiwaniu pracy wynoszącą co najmniej 4 tygodnie, czas aktywnego poszukiwania pracy powinien być liczony od momentu zakończenia ostatniej przerwy.

UWAGA!

W przypadku osób, które znalazły już pracę i czekają na jej rozpoczęcie, pytanie dotyczy liczby miesięcy aktywnego poszukiwania pracy do momentu jej załatwienia.

W przypadku bezrobotnych uprzednio pracujących okres poszukiwania pracy nie może być dłuższy niż okres pozostawiania bez pracy.

Pytanie 20. Czy byłby(byłaby) Pan(i) gotowy(a) podjąć pracę w okresie od 1 do 14 kwietnia 2011 r.?

Należy ustalić, czy faktycznie respondent był **zdolny (gotowy) podjąć pracę** w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu, czy nie ma żadnych przeszkód w podjęciu pracy, gdyby nadarzyła się taka okazja.

Dla osób niepracujących i aktywnie poszukujących pracy (pyt. 18 odp. 1 „tak”) lub osób, które już znalazły pracę i czekają na jej rozpoczęcie w ciągu 3 miesięcy (pyt. 18 odp. 2) gotowość podjęcia pracy (odp. o symb. 1 „tak” w pyt. 20) jest warunkiem zaliczenia tych osób do kategorii „bezrobotni”. Osoby, które na pytanie 20 odpowiedzą 2 „nie” (np. uczeń lub student, który w trakcie roku szkolnego poszukuje pracy na okres wakacji; matka, która poszukuje pracy, ale nie ma jeszcze zapewnionej opieki nad dzieckiem), zaliczone zostaną do kategorii „bierni zawodowo”.

Pytanie 21. Dlaczego nie poszukuje Pan(i) pracy? (Proszę podać jedną najważniejszą przyczynę)

Pytanie 21 dotyczy osób, które w okresie od 1 do 31 marca nie poszukiwały pracy i nie miały pracy załatwionej (pyt. 18 odp. 4 „nie”). Należy ustalić przyczyny nieposzukiwania pracy, będące jednocześnie przyczynami bierności zawodowej.

Respondent powinien podać 1 najważniejszą przyczynę nieposzukiwania pracy.

Uczniom i studentom szkół dziennych, którzy nie poszukują pracy należy zakreślić odpowiedź o symb. 3 „uczę się, uzupełniam kwalifikacje”.

Odpowiedź o symb. 4 – „opiekuję się dziećmi lub innymi osobami wymagającymi opieki” należy zaznaczyć osobom, które np. muszą zapewnić opiekę swoim (lub innym) dzieciom przed/po lekcjach w szkole lub stale zajmują się bliskimi chorymi osobami.

Osobom, które nie poszukują pracy „z innych powodów osobistych lub rodzinnych” (poza uwzględnionymi w odpowiedzi o symb. 4 „opiekuję się dziećmi lub innymi osobami wymagającymi opieki” i o symb. 5 „z powodu własnej choroby, niepełnosprawności”) – należy zaznaczyć odp. 6.

Osobom, które w badanym tygodniu nie wykonywały pracy z powodu przymusowego, długotrwałego zaprzestania pracy należy zaznaczyć odpowiedź „oczekuję na powrót do pracy po przerwie” o symb. 8. Odpowiedzi tej nie powinna udzielać osoba, która w pyt.12 stwierdziła, że nigdy nie wykonywała pracy.

Odpowiedź o symb. 9 – „inne przyczyny” należy zaznaczyć pomagającym członkom rodzin, którzy nie pracowali w badanym tygodniu i nie szukali pracy, a także respondentom, którzy otrzymują zasiłek w urzędzie pracy i nie szukają pracy, ponieważ obawiają się, że mogą to świadczenie utracić. Odpowiedź tę należy zakreślić także w przypadku, gdy respondent nie chce pracować.

Użytkownicy i członkowie gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (pytania 22-24)

Pytanie 22. Czy jest Pan(i) użytkownikiem gospodarstwa rolnego lub członkiem gospodarstwa domowego z użytkownikiem?

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, która faktycznie użytkuje grunty, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą, czy użytkuje je z innego tytułu oraz niezależnie od tego, czy grunty te są zlokalizowane w jednej czy kilku gminach.

W gospodarstwie domowym może wystąpić tylko jeden użytkownik gospodarstwa rolnego.

Gospodarstwo rolne – oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić

zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej oraz gospodarstwo rolne osoby posiadającej użytki rolne o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha lub nieposiadającej użytków rolnych, która ma co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec lub (i) 3 sztuki kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 1 strusia lub (i) 5 sztuk samic królików lub (i) 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych lub (i) 3 sztuki pozostałych zwierząt utrzymywanych na rzeź lub (i) 1 pień pszczeli.

Do gospodarstw rolnych **należy zaliczyć** również:

- grunty deputatowe pracowników jednostek lasów państwowych,
- grunty nauczycieli i dróżników, księży (z tytułu zajmowania określonego stanowiska),
- grunty członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych nie wniesione do wspólnego użytkowania,
- grunty dzierżawione od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, między innymi grunty byłego Państwowego Funduszu Ziemi, użytkowane indywidualnie lub zespołowo przez rolników indywidualnych, jak też gospodarstwa (działki) członków jednostek gospodarczych kółek rolniczych.

Do gospodarstw rolnych **nie należy zaliczać**:

- obiektów, które nawet w części nie są użytkowane rolniczo, np. działek w całości zajętych pod budynki, podwórza, przydomowe ogródki ozdobne, działek przeznaczonych pod zabudowę i z tego tytułu nie uprawianych,
- ogródków działkowych oraz innych działek pracowniczych i rekreacyjnych,
- gruntów deputatowych byłych pracowników państwowych gospodarstw rolnych,
- działek przyzagrodowych członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
- gruntów deputatowych pracowników jednostek gospodarczych kółek rolniczych,
- gospodarstw spółek cywilnych i jawnych oraz gospodarstw prowadzonych przez domy zakonne, klasztory, domy pomocy społecznej, dotychczas ujmowanych jako gospodarstwa indywidualne.

Odpowiedź 1. „tak, użytkownikiem” należy zaznaczyć osobie **faktycznie użytkującej** grunty rolne lub osobie posiadającej zwierzęta gospodarskie. Użytkownikiem gospodarstwa rolnego nie powinna być osoba nieobecna w miejscu stałego zamieszkania przez okres 12 miesięcy i więcej.

Odpowiedź 2. „tak, członkiem gospodarstwa domowego z użytkownikiem” należy zaznaczyć osobom, które są członkami gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego.

Odpowiedź 3. „nie” należy zaznaczyć pozostałym osobom niebędącym ani użytkownikami gospodarstw rolnych ani członkami gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego.

Pytanie 23. Proszę podać powierzchnię użytków rolnych gospodarstwa (w hektarach fizycznych).

Powierzchnię gospodarstwa rolnego podaje wyłącznie użytkownik. Należy wpisać **powierzchnię użytków rolnych gospodarstwa rolnego** w hektarach fizycznych z dokładnością do 2 miejsc po przecinku.

Do użytków rolnych gospodarstwa rolnego zalicza się grunty orne (pod zasiewami oraz odłogi i ugory), sady, łąki i pastwiska niezależnie od tytułu władania (własne, dzierżawione na zasadzie umowy i bezumownie, użytkowane z innego tytułu) i bez względu na miejsce ich położenia (w miejscowości zamieszkania lub poza miejscem zamieszkania użytkownika).

Osobom posiadającym zwierzęta gospodarskie nieposiadającym użytków rolnych należy w pole przeznaczone do wpisania powierzchni wpisać 0.

UWAGA!

Informacje o powierzchni użytków rolnych gospodarstwa rolnego należy wpisać użytkownikowi również wtedy, gdy żadna osoba z tego gospodarstwa domowego nie wniosła w ciągu ostatnich 12 miesięcy wkładu pracy w to gospodarstwo rolne. Należy wówczas w pytaniu 24 wpisać wszystkim członkom gospodarstwa domowego symbol 0.

Pytanie 24. Proszę podać liczbę miesięcy pracy w swoim gospodarstwie rolnym w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Należy określić **wkład pracy w gospodarstwo rolne** wniesiony przez poszczególnych członków gospodarstwa domowego (w wieku 15 lat i więcej) w ciągu ostatnich 12 miesięcy, tj. w okresie kwiecień 2010 r. – marzec 2011 r.

Za pracę w gospodarstwie rolnym uważa się prace bezpośrednio związane z produkcją rolniczą (roślinną i zwierzęcą) **oraz prace ogólne związane z kierowaniem i prowadzeniem gospodarstwa rolnego** (organizację i zarządzanie pracą w gospodarstwie rolnym, załatwianie spraw urzędowych, prace polowe, chów i hodowlę zwierząt, prace związane z magazynowaniem, przygotowanie produktów do sprzedaży i sprzedaż produktów, zakup środków produkcji, bieżące naprawy sprzętu rolniczego, budynków gospodarskich i instalacji, transport na potrzeby gospodarstwa rolnego, prowadzenie rachunkowości rolnej).

Za pracę w gospodarstwie rolnym nie należy uważać takich prac jak: prace rolne wykonywane w ramach pomocy sąsiedzkiej, prace związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego (np.: przyrządzanie posiłków, pranie, sprzątanie, opieka nad dziećmi), prace związane z leśnictwem, łowiectwem, połowem i hodowlą ryb.

Wkład pracy w gospodarstwo rolne jest rozliczany w wymiarze rocznym (tzn. w okresie 12 miesięcy poprzedzających spis). **Należy uwzględnić tylko te miesiące, w których praca miała charakter ciągły**, to znaczy była wykonywana przez **co najmniej 20 dni w miesiącu**, niezależnie od liczby godzin pracy w poszczególnych dniach. Nie należy uwzględniać miesięcy, w których wkład pracy w gospodarstwo rolne miał miejsce wyłącznie w określonych dniach tygodnia, np. w wolne soboty i niedziele. Osobom, które w ostatnim roku, w żadnym miesiącu nie przepracowały w gospodarstwie rolnym co najmniej 20 dni, należy wpisać 0.

Wyjątek stanowią osoby, które dopiero w ostatnim tygodniu przed spisem rozpoczęły pracę w gospodarstwie rolnym i w związku z tym nie przepracowały jeszcze 20 dni. Osobom tym należy wykazać 1 miesiąc pracy w gospodarstwie rolnym.

Uczniów uczących się w szkołach dziennych, zaocznych lub wieczorowych należy traktować tak samo jak pozostałe osoby spisywane, tzn. osobom tym należy w pytaniu 24

wpisać faktyczną liczbę miesięcy, w czasie których pomagały w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego przez co najmniej 20 dni w miesiącu.

Samooceń sytuację na rynku pracy (pyt. 25)

Pytanie 25. Jak opisałby (opisałaby) Pan(i) swoją sytuację na rynku pracy w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r.? (Proszę wybrać tylko jedną odpowiedź)

Celem pytania 25 jest ustalenie, jak respondent sam ocenia swoją sytuację zawodową w badanym tygodniu, tzn. czy respondent uważa, że był osobą pracującą także dorywczo lub „na czarno” (odp. od 1 do 4), bezrobotną (odp. 5) czy bierną zawodowo (odp. od 6 do 10).

Odpowiedź na pyt. 25 powinna być zakreślana **zgodnie z subiektywnym odczuciem respondenta**, dlatego też „niepełnosprawność” ujęta w odp. 8 nie musi być potwierdzona posiadaniem przez respondenta odpowiedniego orzeczenia o niepełnosprawności.

Należy zwrócić uwagę na odpowiedź o symb. 7 „byłem(am) na emeryturze, wcześniejszej emeryturze” w odniesieniu do wieku respondenta.

UWAGA!

W przypadku, gdy respondent pracuje w gospodarstwie rolnym i wykonuje jeszcze inną pracę, konieczne jest ustalenie, która z prac jest główna i dodatkowa (odp. 2 lub odp. 3) kierując się zasadą opisaną w pyt. 3a lub 8.

MODUŁ 4. DOJAZDY DO PRACY (pytania 1-5)

Pytania w tym module dotyczą wyłącznie osób pracujących i dojeżdżających do pracy głównej, tj. osób, które w module 3 na pytanie 5a odpowiedziały „tak” lub na pytanie 5a odpowiedziały 2 „nie” i jednocześnie na pytanie 5g udzieliły odpowiedzi 1 „tak”.

Pytanie 1. Czy dojeżdża Pan(i) do głównego miejsca pracy?

Pytanie ma na celu wyodrębnienie osób, dla których będą zadane pytania 2–5 dotyczące charakterystyki dojazdów do pracy.

Odpowiedź o symb. 2 „nie mam stałego miejsca pracy” przeznaczona jest dla osób, dla których trudno jest ustalić stałe miejsce pracy, ze względu na jej specyficzny charakter, np. dla marynarzy, geodetów, zawodowych kierowców, akwizytorów.

UWAGA!

*Pytanie odnosi się do bezpośredniego, **głównego** miejsca pracy respondenta (filii, zakładu), a nie jednostki nadrzędnej.*

Pytania 2-5 dotyczą wyłącznie osób pracujących i dojeżdżających do pracy głównej, tj. osób, które na pytanie 1 odpowiedziały 1 „tak”.

Pytanie 2. Jakim środkiem transportu dojeżdża Pan(i) zwykle do pracy? (Proszę podać środek transportu, którym pokonuje Pan(i) najdłuższą odległość lub którym najczęściej podróżuje)

Jeżeli respondent wskaże dwa lub więcej środków transportu, należy wybrać ten, którym pokonuje najdłuższą odległość. Jeżeli odległości są jednakowe to należy określić, którym środkiem częściej podróżuje. Pod pojęciem komunikacja publiczna (odp. o symb. 1) należy

rozumieć wszelki zorganizowany transport miejski i podmiejski (autobusy, tramwaje, trolejbusy, metro). Odpowiedź o symb. 6 „inny” należy zaznaczyć, kiedy respondent dojeżdża do pracy rowerem, motocyklem, jak również w przypadku kiedy wskaże na inny środek transportu nie wymieniony w odp. 1–5.

Pytanie 3. Ile czasu przeciętnie zajmuje Panu(i) dojazd do pracy?

Celem pytania 3 jest ustalenie przeciętnego czasu, jaki zajmuje respondentowi dojazd od miejsca zamieszkania do miejsca pracy głównej.

Pytanie 4. Jaka jest odległość w kilometrach od Pana(i) miejsca zamieszkania do miejsca pracy?

Należy podać przybliżoną odległość w kilometrach od miejsca zamieszkania do miejsca pracy respondenta.

Pytanie 5. Jak często dojeżdża Pan(i) do pracy (z miejsca zamieszkania)?

Celem pytania 5 jest ustalenie częstotliwości dojazdów do pracy głównej zgodnie z podanymi zakresami, np.: czy osoba dojeżdża do pracy codziennie, częściej niż raz w tygodniu ale nie codziennie, raz w miesiącu, itd.

MODUŁ 5 – ŹRÓDŁA UTRZYMANIA OSÓB (pytania 1-2)

Pytania zadawane wszystkim osobom w wieku 15 lat i więcej.

Celem pytań zawartych w tym module jest ustalenie źródeł dochodu, z których pochodziły środki na finansowanie konsumpcyjnych i innych życiowych potrzeb poszczególnych osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego.

1. Dane o posiadanych źródłach utrzymania pozyskujemy na podstawie informacji uzyskanych od poszczególnych osób lub reprezentanta gospodarstwa domowego.
2. Należy brać pod uwagę źródła dochodów uzyskiwanych w ciągu całego roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu.
3. Przy ustalaniu źródeł utrzymania poszczególnych osób nie należy pytać o wysokość dochodów, a tylko prosić o wskazanie źródła, z których dochody te pochodziły.

Wyróżnia się następujące grupy źródeł utrzymania:

- dochody (zarobki) z pracy osobiście wykonywanej, niezależnie od charakteru zatrudnienia,
 - dochody z własności,
 - dochody z wynajmu,
 - niezarobkowe źródła dochodów,
 - pozostawanie na utrzymaniu innych osób, posiadających własne źródła dochodów.
4. Własne źródło utrzymania należy zaznaczyć osobom będącym w wieku 15 lat i więcej.
 5. Pozostawanie na utrzymaniu zaznaczamy osobom, które nie uzyskiwały żadnych dochodów.

6. Pozostawanie na utrzymaniu może być wykazane jako wyłączone źródło utrzymania. Nie może być ono dodatkowym źródłem utrzymania.
7. Dochody z pracy jako źródło utrzymania należy zaznaczyć osobom utrzymującym się z takich dochodów, niezależnie od faktu, czy aktualnie wykonują jakąkolwiek pracę czy pozostają bez pracy, ale w ciągu roku utrzymywały się z dochodów z pracy wcześniej wykonywanej również dorywczej, sezonowej.
8. Niezarobkowe źródło dochodów należy zaznaczyć osobom utrzymującym się z: emerytury, renty, zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia przedemerytalnego, zasiłku wychowawczego itp.

Pytanie 1. Jakie jest Pana(i) główne źródło utrzymania?

Proszę zaznaczyć wszystkim osobom w wieku 15 lat i więcej wchodzącym w skład danego gospodarstwa domowego – źródło dochodów - które w ciągu ostatnich 12 miesięcy było głównym źródłem utrzymania.

Główne źródło utrzymania osoby jest to źródło przynoszące jej największy zarobek lub dochód. Jeżeli osoba miała w ciągu roku poprzedzającego spis tylko jedno źródło dochodów – było ono jednocześnie jej głównym, a zarazem wyłącznym źródłem utrzymania.

W przypadku posiadania więcej niż jednego źródła dochodów należy dokonać oceny, które ze źródeł uważa się za najważniejsze (główne), a które jest źródłem dodatkowym (uzyskiwano z niego mniejszy dochód).

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej (w sektorze publicznym lub prywatnym) należy zaliczyć:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, umowa-zlecenie, umowa o dzieło, powołanie, wybór lub mianowanie) w jednostkach państwowych, spółdzielniach, jednostkach organizacji społecznych, politycznych i związków zawodowych, w jednostkach prywatnych, również u osób fizycznych i w indywidualnych gospodarstwach rolnych,
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- uczniów (oraz osoby przebywające na praktykach), z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie,
- osoby uzyskujące dochody z pracy bez umowy tzn. bez formalnego zatrudnienia),
- osoby pełniące obowiązki duszpasterskie (np. księża, pastory)
- osoby pomagające w pracy w gospodarstwie rolnym bądź w rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem – wchodzące w skład gospodarstwa domowego (użytkownika gospodarstwa rolnego, lub prowadzącego działalność gospodarczą) jeżeli za tę pracę otrzymują umowne wynagrodzenie (niekoniecznie w formie pieniężnej) powinny być zaliczone do utrzymujących się z pracy najemnej w sektorze prywatnym, a nie jako pomagający w pracy członkowie rodziny).

Odpowiedź „**1. dochody z pracy najemnej w sektorze publicznym**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się z dochodów z pracy najemnej w jednostkach, stanowiących własność państwową (Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych) lub własność samorządu terytorialnego oraz własność mieszaną z przewagą własności Skarbu Państwa, osób prawnych, własności państwowej lub samorządowej.

Odpowiedź „**2. dochody z pracy najemnej w sektorze prywatnym**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się z dochodów z pracy najemnej w jednostkach prowadzących działalność

gospodarczą i będących własnością krajową, zagraniczną lub mieszaną, osób fizycznych (w zakładach, przedsiębiorstwach, również w indywidualnych gospodarstwach rolnych lub inną oraz własnością np. spółek, przedsiębiorstw zagranicznych, spółdzielni, partii politycznych, fundacji, organizacji wyznaniowych.

Odpowiedź „**3. dochody z pracy na rachunek własny poza rolnictwem**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się z prowadzenia własnej działalności gospodarczej (zarejestrowanej lub niezarejestrowanej), tj. prowadzących zakłady (przedsiębiorstwa) przemysłowe, budowlane, handlowe, hotelowe, lecznice medyczne, lecznice weterynaryjne, zakłady usługowe (różnych branż), szkoły, teatry, przedszkola, żłobki, itp. a także osobom wykonującym wolne zawody, np. lekarzom, również lekarzom weterynarii, prawnikom, artystom, pisarzom, a także osobom, którym narzucono zarejestrowanie własnej działalności jako 1-osobowy podmiot gospodarczy. Do pracujących na rachunek własny poza rolnictwem należy zaliczyć agentów we wszystkich systemach agencji. Do utrzymujących się z pracy na rachunek własny należy zaliczyć także: pomagających – systematycznie i bez umownego wynagrodzenia w prowadzeniu działalności gospodarczej poza rolnictwem – członków rodziny.

Odpowiedź „**4. dochody z pracy na rachunek własny w rolnictwie**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się z pracy w swoim gospodarstwie rolnym (działce rolnej) związanej z produkcją roślinną i zwierzęcą, tj. użytkownikom (niezależnie czy są właścicielami, dzierżawcami czy też użytkują grunty z innego tytułu), a także właścicielom zwierząt gospodarskich. Również osobom utrzymującym się z prowadzenia działalności usługowej związanej z rolnictwem, np. nawożenie pól, opryski upraw, obsługa systemów irygacyjnych, sztuczne unasienianie zwierząt, usługi pasterskie, usługi w zakresie leśnictwa lub łowiectwa. Do utrzymujących się z pracy na rachunek własny w rolnictwie (w tym w rodzinnym gospodarstwie rolnym) należy zaliczyć także pomagających systematycznie i bez umownego wynagrodzenia członków rodziny. Odpowiedź tę również zaznaczyć członkom rolniczych spółdzielni produkcyjnych, spółdzielni kółek rolniczych oraz członkom spółek cywilnych w rolnictwie.

Odpowiedź „**5. dochody z wynajmu**” – zaznaczyć osobom uzyskującym dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieskalnych, garażu itp.

Odpowiedź „**6. dochody z własności**” – należy zaznaczyć osobom, które utrzymują się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, dochodów z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek z oszczędności i udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidend).

Odpowiedź „**7. emerytura (pracownicza, kombatancka, rolna)**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się ze wszystkich rodzajów emerytur przyznanych z tytułu pracy lub ubezpieczenia, w kraju lub za granicą.

Odpowiedź „**8. renta strukturalna**” – zaznaczyć osobom, które przekazały gospodarstwo rolne i zaprzestały prowadzenia działalności rolniczej. Renta strukturalna wypłacana jest nie dłużej niż do osiągnięcia 65 roku życia przez beneficjenta.

Odpowiedź „**9. renta z tytułu niezdolności do pracy, renta inwalidzka**” – zaznaczyć osobom, otrzymującym świadczenia (stałe lub okresowe) uzyskane na podstawie orzeczenia komisji lekarskich (odpowiedniego organu orzekającego) o całkowitej lub częściowej utracie zdolności do wykonywania pracy. Zaznaczyć także osobom utrzymującym się ze świadczenia rehabilitacyjnego, renty szkoleniowej, renty powypadkowej.

Odpowiedź „**10. renta rodzinna (wdowia, sieroca)**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się z dochodów ze świadczenia przyznanego uprawnionym członkom rodziny po śmierci współmałżonka, rodzica lub innej osoby oraz zagranicznych rent rodzinnych. Rentę

przyznaną na dzieci poniżej 15 lat należy uznać jako źródło utrzymania osoby wychowującej te dzieci.

Odpowiedź „**11. renta socjalna**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się ze świadczenia przyznanego na skutek całkowitej niezdolności do pracy z powodu inwalidztwa powstałego przed ukończeniem 18 roku życia lub przed ukończeniem 25 roku życia, w trakcie nauki w szkole ponadpodstawowej lub wyższej.

Odpowiedź „**12. zasiłek dla bezrobotnych**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się ze świadczenia przyznawanego osobom zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy na określony czas trwania bezrobocia.

Odpowiedź „**13. świadczenia i zasilki przedemerytalne**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się z takich świadczeń; występować mogą o nie osoby, które łącznie spełniają określone warunki: utrata pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, wiek, staż dotychczasowej pracy, rejestracja w urzędzie pracy. Świadczenie przyznane jest na czas określony tzn. do osiągnięcia przez beneficjenta wieku emerytalnego.

Odpowiedź „**14. świadczenia pomocy społecznej**” – zaznaczyć osobom utrzymującym się ze świadczenia przyznawanego osobom, które ze względu na niskie dochody, często zły stan zdrowia, wiek jak również trudną sytuację rodzinną nie w stanie funkcjonować bez dodatkowej pomocy.

Odpowiedź „**15. pozostałe źródła dochodów osobno nie wymienione**” – zaznaczyć osobom, które czerpią dochody ze źródeł innych niż wymienione w pozycjach **1-14**. np. alimenty od osób prywatnych, stypendium naukowe, sportowe.

Odpowiedź „**16. na utrzymaniu**” – zaznaczamy osobom pozostającym na utrzymaniu innych osób posiadających własne źródła dochodów.

Pytanie 2. Jakie jest Pana(i) dodatkowe źródło utrzymania?

Proszę zaznaczyć osobom w wieku 15 lat i więcej wchodzącym w skład danego gospodarstwa domowego – źródło dochodów, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy było dodatkowym źródłem utrzymania.

Za dodatkowe źródło utrzymania uważa się źródło najważniejsze spośród wszystkich pozostałych po wyodrębnieniu głównego źródła utrzymania, czyli przynoszące dochód drugi pod względem wysokości.

Jeżeli osoba posiada dodatkowe źródło utrzymania zaznaczona odpowiedź **musi być różna od odpowiedzi zaznaczonej w pytaniu 1 oznaczonej symbolami 1-15.**

Proszę zaznaczyć symbol rodzaju dodatkowego źródła utrzymania korzystając z kafeterii odpowiedzi do pyt. 1 symbole 1-15 tj. z wyjątkiem „pozostawania na utrzymaniu”, które w pyt. 1 ma symbol 16.

Natomiast gdy dana osoba nie posiada dodatkowego źródła utrzymania – w pytaniu 2 należy zaznaczyć odpowiedź 16, która w tym przypadku oznacza „nie posiada” (dodatkowego źródła) – główne źródło jest jej wyłącznym źródłem dochodów.

MODUŁ 6 – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ (pytania 1-5)

Kafeteria odpowiedzi w pytaniach 1 – 5 zawiera możliwość odmowy odpowiedzi przez respondenta na zadawane pytania.

O udzielenie informacji na temat dzieci w gospodarstwie domowym należy poprosić matkę, ojca lub opiekuna – o ile wyrazi na to zgodę.

Pytania zawarte w module pozwolą na wyodrębnienie podstawowych grup osób niepełnosprawnych:

- **niepełnosprawnych prawnie i biologicznie**, które posiadają odpowiednie orzeczenie/a wydane przez organ do tego uprawniony i równocześnie mają (odczuwają) ograniczenie zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku,
- **niepełnosprawnych prawnie**, które posiadają odpowiednie orzeczenie/a wydane przez organ do tego uprawniony,
- **niepełnosprawnych tylko biologicznie**, które takiego/ich orzeczenia/orzeczeń nie posiada/ją, ale odczuwa/ją ograniczenie zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku.

Przez czynności zwykłe (podstawowe) dla danego wieku należy rozumieć:

- dla niemowląt – prawidłową reakcję na bodźce zewnętrzne (płacz, uśmiech, właściwe gesty i odruchy),
- dla dzieci w wieku przedszkolnym – zdolność brania udziału w grach i zabawach w grupie rówieśników,
- dla dzieci w wieku szkolnym – uczęszczanie do szkoły oraz uczestnictwo we wszystkich rodzajach obowiązkowych zajęć,
- dla osób w wieku aktywności zawodowej – pracę zawodową, naukę lub prowadzenie gospodarstwa domowego,
- dla osób w wieku starszym – podstawową samoobsługę przy czynnościach higienicznych, zakupach, przyrządzaniu posiłków itp.

Pytanie 1. Czy z powodu problemów zdrowotnych (kalectwa lub choroby przewlekłej) ma Pan(i) ograniczoną zdolność wykonywania zwykłych czynności (nauka w szkole, praca zawodowa, prowadzenie gospodarstwa domowego, samoobsługa) trwającą 6 miesięcy lub dłużej?

Odpowiedź na pytanie 1 jest odpowiedzią subiektywną; jest to samoocena osoby odpowiadającej. W pytaniu tym rozróżnia się trzy stopnie ograniczenia zdolności do wykonywania czynności podstawowych – należy zaznaczyć jedną z odpowiedzi: **całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną**. We wszystkich przypadkach chodzi o stany długotrwałe, tj. takie, które **trwają** lub przewiduje się, że **będą trwałe** 6 miesięcy lub dłużej.

Osobom nieodczuwającym ograniczenia zdolności do wykonywania podstawowych czynności życiowych, a także osobom, których ograniczenia były krótkotrwałe należy zaznaczyć odpowiedź „**4. nie**”.

Osobom, które nie wyraziły zgody na udzielenie odpowiedzi na to pytanie należy zaznaczyć „**5. nie chcę odpowiadać na to pytanie**”.

- „**1. tak, całkowicie ograniczoną**”
- „**2. tak, poważnie ograniczoną**”

- „3. tak, umiarkowanie ograniczoną”
- „4. nie, nie mam żadnych ograniczeń”
- „5. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Pytanie 2. Jak długo ma Pan(i) ograniczoną zdolność wykonywania zwykłych czynności?

Przy zaznaczeniu odpowiedzi 1-3 i 5 w pytaniu 1 należy wybrać jedną z odpowiedzi określającą okres trwania ograniczenia zwykłych czynności życiowych od momentu ich wystąpienia. W przypadku dzieci, które nie ukończyły 6-ego miesiąca życia w dniu 31 marca 2011 r. należy zaznaczyć odpowiedź 1.

Osobom, które nie wyraziły zgody na udzielenie odpowiedzi na to pytanie należy zaznaczyć „5. nie chcę odpowiadać na to pytanie”.

- „1. od 6 miesięcy do 1 roku”
- „2. od 1 roku do 5 lat”
- „3. od 5 lat do 10 lat”
- „4. 10 lat lub dłużej”
- „5. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Pytanie 3. Proszę podać z jakiego powodu odczuwa Pan(i) ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności: (możliwość zaznaczenia nie więcej niż 3 odpowiedzi)

W odpowiedzi na pytanie proszę wybrać i zaznaczyć maksymalnie 3 główne przyczyny (nawet, gdy jest ich więcej) spowodowane schorzeniami i chorobami, które powodują ograniczenie zwykłych czynności życiowych.

Osobom, które nie wyraziły zgody na udzielenie odpowiedzi na to pytanie należy zaznaczyć „7. nie chcę odpowiadać na to pytanie”.

- „1. uszkodzenia i choroby narządu ruchu”
- „2. uszkodzenia i choroby narządu wzroku”
- „3. uszkodzenia narządu słuchu”
- „4. schorzenia układu krążenia”
- „5. schorzenia neurologiczne”
- „6. inne schorzenia osobno nie wymienione”
- „7. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Pytanie 4. Czy posiada Pan(i) aktualne orzeczenie ustalające niepełnosprawność, niezdolność do pracy lub inwalidztwo?

- „1. tak”
- „2. nie”
- „3. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Wszystkim osobom niezależnie od wieku i wcześniej udzielonych odpowiedzi posiadającym aktualne (ważne) orzeczenie (orzeczenia) – zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych – wydane przez odpowiedni organ orzekający, ustalające niezdolność do pracy, stopień

niepełnosprawności, lub orzeczenie o niepełnosprawności (wydawane osobom do 16 roku życia – bez orzekania o stopniu), celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo **należy zaznaczyć odpowiedź „1. tak”**.

Uwaga: W myśl ustawy inne orzeczenia wydane przez organy do tego upoważnione przed wejściem w życie ustawy (tj. przed 01.01.1998 r.) traktowane są na równi z orzeczeniami o stopniu niepełnosprawności – w związku z tym zaznaczamy również odpowiedź „1. tak”.

Osobom, które nie posiadają ważnego orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności (lub równoważnego) – należy zaznaczyć odpowiedź „2. nie”.

Osobom, które nie wyraziły zgody na udzielenie odpowiedzi na to pytanie należy zaznaczyć „3. nie chcę odpowiadać na to pytanie”.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do grupy posiadających aktualne orzeczenie **nie należy zaliczać osób**, które uzyskały orzeczenie o grupie inwalidztwa wydane przez MON lub MSWiA oraz orzeczeń o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydanych przez KRUS **po 31.12.1997** (o ile nie posiadają orzeczenia o stopniu niepełnosprawności).

Pytanie 5. Jak zakwalifikowano tę niepełnosprawność/niezdolność do pracy/inwalidztwo?

Pytanie dotyczy wszystkich osób niezależnie od wieku, które odpowiedziały, twierdząco na pytanie 4 (zaznaczona odpowiedź „1. tak”). W zależności od posiadanego orzeczenia należy wybrać jedną z odpowiedzi o symbolach 1-4 w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności/niezdolności do pracy/inwalidztwa. W przypadku posiadania 2 lub więcej orzeczeń – należy przyjąć orzeczenie o wyższym stopniu niepełnosprawności. Osobom, które nie wyraziły zgody na udzielenie odpowiedzi na to pytanie należy zaznaczyć „5. nie chcę odpowiadać na to pytanie”.

- „1. znaczny stopień niepełnosprawności lub całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji, lub I grupa inwalidztwa, lub długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego”
- „2. umiarkowany stopień niepełnosprawności lub całkowita niezdolność do pracy, lub II grupa inwalidztwa”
- „3. lekki stopień niepełnosprawności lub częściowa niezdolność do pracy, lub celowość przekwalifikowania zawodowego, lub III grupa inwalidztwa, lub długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym bez uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego”
- „4. niepełnosprawność dla osób do 16 roku życia”
- „5. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

WYKAZ WAŻNYCH ORZECZEŃ KWALIFIKUJĄCYCH OSOBĘ DO GRUPY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PRAWNIE

Organ orzekający	Data przyznania orzeczenia	Rodzaj orzeczenia	Kwalifikacja niezdolności (symbol w pyt. 5)
Zespół do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności	od 01.01.1998	znaczny stopień niepełnosprawności	1
		umiarkowany stopień niepełnosprawności	2

(powiatowy, wojewódzki lub b. krajowy)		lekki stopień niepełnosprawności	3
		niepełnosprawność do lat 16	4
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	od 17.08.1998	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	1
		całkowita niezdolność do pracy	2
		częściowa niezdolność do pracy	3
	po 21.11.1999	celowość przekwalifikowania zawodowego	3
	od 01.01.1998 do 16.08.1998	całkowita niezdolność do samodzielnej egzystencji	1
		całkowita niezdolność do pracy	2
		częściowa niezdolność do pracy	3
	do 31.12.1997	I grupa inwalidztwa	1
		II grupa inwalidztwa	2
		III grupa inwalidztwa	3
Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	do 31.12.1997	orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym oraz uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego	1
Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	do 31.12.1997	orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym bez uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego	3
Ministerstwo Obrony Narodowej lub Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	do 31.12.1997	I grupa inwalidztwa	1
		II grupa inwalidztwa	2
		III grupa inwalidztwa, ale tylko wtedy, gdy orzeczenie kwalifikuje jednocześnie do III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia	3

MODUŁ 7 – DZIETNOŚĆ (pytania 1-4)

Udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w module jest dobrowolne. Należy je zadać każdej kobiecie niezależnie od jej stanu cywilnego, będącej w wieku 16-49 lat, która wyrazi na to zgodę.

Na pytania odpowiadają kobiety w każdym z gospodarstw domowych wyodrębnionych w mieszkaniu, które mieszkają stale bądź przebywają czasowo powyżej 3 miesięcy.

Odpowiedzi na pytania 1-4 zawarte w module kobieta udziela osobiście.

Kafeteria odpowiedzi w pytaniach 1 – 4 zawiera możliwość odmowy odpowiedzi przez kobietę na zadane pytanie.

Pytanie 1. Czy dotychczas rodziła Pani dzieci?

- „1. tak”
- „2. nie”
- „3. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Przy odpowiedzi twierdzącej „1. tak” należy przejść do pytania o liczbę żywo urodzonych dzieci przez kobietę, natomiast przy odpowiedzi 2 lub 3 należy przejść do pytania 3 tj. o liczbę żywo urodzonych dzieci przez matkę kobiety.

Pytanie 2. Ile żywych dzieci Pani urodziła?

Należy wpisać ogólną liczbę wszystkich żywo urodzonych dzieci (oraz podać liczbę żywo urodzonych dzieci płci żeńskiej), niezależnie od tego czy dzieci te żyją czy zmarły, czy mieszkają z badaną kobietą czy nie, oraz bez względu na fakt że założyły już własne rodziny.

- „1. podać liczbę dzieci....., w tym płci żeńskiej...”
- „2. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Pytanie 3. Ile żywych dzieci urodziła Pani matka?

W odpowiedzi na pytanie należy poprosić kobietę o podanie liczby dzieci, które urodziła jej matka, niezależnie od tego czy matka kobiety: żyje i czy wszystkie dzieci przez nią urodzone (tzn. rodzeństwo kobiety, która wyraziła zgodę na udział w badaniu) żyją.

- „1. podać liczbę dzieci....”
- „2. nie wiem”
- „3. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Pytanie 4. Czy zamierza Pani (jeszcze) rodzić dzieci?

- „1. tak (proszę podać liczbę)”
- „2. nie”
- „3. nie wiem”
- „4. nie chcę odpowiadać na to pytanie”

Kobietę, która jeszcze nie rodziła (w pytaniu 1 wpisana jest odpowiedź 2) należy zapytać czy **zamierza rodzić dzieci**, a jeżeli urodziła przynajmniej jedno dziecko (informacja w pytaniu 2) – czy **jeszcze zamierza rodzić**.

Jeżeli kobieta zamierza urodzić dziecko (dzieci) (odpowiedź 1 w pyt. 4) należy zapytać ile dzieci planuje (chciałaby) urodzić.

Jeżeli kobieta nie określi liczby dzieci (np. odpowie „ile się urodzi”) należy poprosić o bliższe sprecyzowanie. Przy braku precyzyjnej odpowiedzi należy zaznaczyć odpowiedź 1 „tak” bez wpisywania liczby dzieci.

MODUŁ 8 – KRAJ URODZENIA I OBYWATELSTWO (pytania 1-6)

Pytania 1-5 zadawane są wszystkim osobom podlegającym spisowi, niezależnie od wieku.

Pytanie 1. Jaki jest Pana(i) kraj urodzenia (według aktualnych granic)?

Należy ustalić kraj urodzenia respondenta według aktualnych granic państw (tzn. z okresu spisu).

Odpowiedź „2. inny kraj” – należy zaznaczyć osobom, które urodziły się w innym kraju niż Polska, jednakże ważne jest, by pamiętać o obowiązującej zasadzie wskazania kraju urodzenia według aktualnych w dniu spisu granic.

Osoby, które urodziły się przed 1945 r. na dawnych terenach Polski, powinny zaznaczyć kraj, na terenie którego obecnie leży miejscowość ich urodzenia (Białoruś, Litwa lub Ukraina); np. jeśli osoba urodziła się w 1938 r. we Lwowie – należy wybrać ze słownika kraj Ukraina.

Jeżeli kraj urodzenia obecnie nie istnieje np. Czechosłowacja, ZSRR, Jugosławia, należy podać kraj urodzenia według obecnych granic; np. jeżeli osoba urodziła się w 1985 r. w Bratysławie (wówczas Czechosłowacja) należy ze słownika wybrać kraj Słowacja.

Pytanie 2. Jaki jest kraj urodzenia Pana(i) ojca (według aktualnych granic)?

Należy podać kraj urodzenia ojca według aktualnych granic państw (tzn. z okresu spisu). Postępowanie analogiczne jak w przypadku pytania nr 1.

Dopuszcza się możliwość udzielenia odpowiedzi „nie wiem”.

Pytanie 3. Jaki jest kraj urodzenia Pana(i) matki (według aktualnych granic)?

Należy podać kraj urodzenia matki według aktualnych granic państw (tzn. z okresu spisu). Postępowanie analogiczne jak w przypadku pytania nr 1.

Dopuszcza się możliwość udzielenia odpowiedzi „nie wiem”.

Pytanie 4. Jakie jest Pana(i) obywatelstwo?

Obywatelstwo oznacza prawną więź pomiędzy osobą a państwem. Nie wskazuje ono na pochodzenie etniczne tej osoby i jest niezależne od pytania o narodowość.

Odpowiedź „1. polskie” – należy zaznaczyć osobom, które mają wyłącznie polskie obywatelstwo lub polskie i inne. Tę odpowiedź zaznacza się również repatriantom i ich dzieciom.

Odpowiedź „2. wyłącznie inne” – zaznacza się wyłącznie cudzoziemcom, czyli osobom nieposiadającym polskiego obywatelstwa. Należy wskazać (wybrać z załączonego słownika) kraj obywatelstwa. Jeżeli cudzoziemiec ma kilka obywatelstw, w tym kraju Unii Europejskiej, powinien wskazać kraj należący do UE (jeśli są to obywatelstwa dwóch krajów należących do UE osoba powinna wskazać ten kraj, z który jej zdaniem jest bardziej związana) .

Odpowiedź „3. bezpaństwowiec” – zaznacza się osobom, które nie posiadają żadnego obywatelstwa.

Pytanie 5. Czy oprócz wskazanego obywatelstwa ma Pan(i) jeszcze inne obywatelstwo?

Na to pytanie odpowiadają osoby, które w pytaniu 4 udzieliły odpowiedzi „1. polskie „ lub „2. wyłącznie inne”

Odpowiedź „1. Tak” zaznacza się osobom, które posiadają co najmniej dwa obywatelstwa. Jeżeli osoba ma kilka obywatelstw – należy wybrać ze słownika krajów obywatelstwa nazwy nie więcej niż dwóch obcych krajów, których osoba jest obywatelem.

Odpowiedź „2. Nie” - zaznacza się osobom, które nie posiadają drugiego obywatelstwa.

Pytanie 6. Czy obywatelstwo polskie ma Pan(i) od urodzenia?

Na to pytanie odpowiadają osoby, które mają obywatelstwo polskie, czyli w pytaniu 4 wskazały odpowiedź 1.

Odpowiedź „1. tak” – należy zaznaczyć osobom, które przez całe życie miały obywatelstwo polskie oraz repatriantom i ich dzieciom. **Przyjmujemy, że repatrianci i ich dzieci mają obywatelstwo polskie od urodzenia.**

Odpowiedź „2. nie” – wskazują osoby, które nabyły obywatelstwo polskie niezależnie od obowiązujących w danym okresie podstaw prawnych. Jak zaznaczono powyżej, osobom, które nabyły lub odzyskały obywatelstwo poprzez repatriację należy zaznaczyć odp. 1.

MODUŁ 9 – MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE (pytania 1-21)

Pytanie 1. Czy w miejscowości aktualnego zamieszkania mieszka Pan(i) od urodzenia (tzn. nieprzerwanie lub przerwy w zamieszkaniu nie przekraczały 1 roku)?

Na to pytanie odpowiadają wszystkie osoby z wyjątkiem osób przebywających czasowo przybyłych z zagranicy, tj. osób, które w pytaniu 9 modułu 1 zaznaczyły odpowiedź 5.

Miejscowość aktualnego zamieszkania oznacza miejscowość wymienioną w adresie mieszkania zamieszczonym na początku formularza.

Nie należy uwzględniać przerw w zamieszkaniu (bez względu na ich długość) spowodowanych:

- odbywanie zasadniczej służby wojskowej,
- przebywaniem w zakładach karnych (aresztach śledczych, zakładach poprawczych),
- przebywanie w innych miejscach z powodu działań wojennych, udziału w misjach wojskowych

Nie należy również uwzględniać aktualnej nieobecności. Jest to szczególnie ważne dla osób czasowo nieobecnych (przebywających w kraju lub za granicą). Odpowiadając na to pytanie w przypadku tych osób należy wziąć pod uwagę okres od urodzenia do ostatniego wyjazdu.

Jeżeli dana miejscowość została na skutek zmian administracyjnych włączona do innej miejscowości, a osoba mieszka w tym samym miejscu, należy uznać, że mieszka nieprzerwanie w tej miejscowości (mimo zmiany nazwy i charakteru tej miejscowości).

Odpowiedź „1. tak” – należy zaznaczyć osobom, które nie przebywały nigdy poza miejscowością aktualnego zamieszkania przez co najmniej rok, przy czym – jak zaznaczono wyżej – nie należy uwzględniać aktualnej (nawet kilkuletniej) nieobecności oraz przerw spowodowanych odbywaniem zasadniczej służby wojskowej, przebywaniem w zakładach karnych, przebywaniem w innych miejscach z powodu działań wojennych, udziału w misjach wojskowych.

Przypadek szczególny: Odpowiedź „1. tak” należy zaznaczyć również dzieciom urodzonym za granicą, które od urodzenia przebywają za granicą (nigdy nie przebywały w Polsce) ale są zameldowane w Polsce.

Odpowiedź „2. nie” należy zaznaczyć osobom, które przybyły do miejscowości aktualnego zamieszkania lub powróciły do niej po pobycie w innym miejscu (w kraju lub za granicą) trwającym przez co najmniej rok. Wśród tych osób mogą być osoby mieszkające stale – nieobecne w czasie spisu.

Osobom, które studiowały w innej miejscowości i po studiach powróciły do miejscowości aktualnego zamieszkania należy zaznaczyć odp. 2. Nie ma znaczenia fakt, że w czasie studiów osoby te spędzały w tej miejscowości wakacje lub przyjeżdżały w odwiedziny.

Pytanie 2. Kiedy Pan(i) przybył(a) lub powrócił(a) do miejscowości aktualnego zamieszkania (wymienionej w adresie mieszkania)?

Na to pytanie odpowiadają osoby, które w pytaniu 1 wskazały odpowiedź „2. Nie”.

Termin „przybyłem(am)” dotyczy sytuacji, w której osoba przybyła do danej miejscowości w danym okresie, ale wcześniej w niej nie mieszkała.

Termin „powróciłem(am)” dotyczy sytuacji, w której osoba wyjechała z danej miejscowości na okres co najmniej 1 roku i po tym okresie powróciła. W przypadku kilku wyjazdów, należy wskazać okres powrotu po ostatniej nieobecności (trwającej co najmniej 1 rok).

Należy ustalić okres, kiedy osoba przybyła lub powróciła do miejscowości aktualnego zamieszkania, tj. tej miejscowości, która została wymieniona w adresie mieszkania. Nie chodzi tu o rok oficjalnego zameldowania na pobyt stały lub czasowy, ale faktyczny rok przybycia/powrotu.

W przypadku zaznaczenia:

odpowiedzi „5. przybyłem(am) w latach 2002-2011” należy dodatkowo wpisać rok przybycia, a dla lat 2010 i 2011 – miesiąc i rok.

odpowiedzi „6. powróciłem(am) w latach 2002-2011” należy dodatkowo wpisać rok powrotu, a dla lat 2010 i 2011 – miesiąc i rok.

Pytanie 3. Proszę podać miejsce poprzedniego (ostatniego) zamieszkania (miejsce, gdzie przebywał Pan(i) przez co najmniej rok)?

Na to pytanie odpowiadają osoby, które w pytaniu 2 udzieliły odpowiedzi 5 lub 6 (przybyły lub powróciły w latach 2002-2011).

Odpowiedź 1 i 2 dotyczy miejsca poprzedniego zamieszkania w innej miejscowości na terenie kraju: 1 – w innej miejscowości w tej samej gminie, 2 – w innej gminie.

Jeżeli zaznaczona została odpowiedź 1 i miejscowość zamieszkania znajduje się na terenie gminy miejsko-wiejskiej należy dodatkowo wskazać charakter miejscowości poprzedniego zamieszkania – czy było to miasto czy wieś.

Jeżeli okres nieobecności lub przebywania w innej miejscowości wynosił co najmniej 1 rok, ale osoba przebywała w tym czasie w kilku miejscowościach i pobyt w nich wynosił poniżej 1 roku, należy uwzględnić miejscowość, w której mieszkała bezpośrednio przed przybyciem do obecnej miejscowości.

W przypadku, kiedy miejscowość poprzedniego zamieszkania znajdowała się w innej gminie (zaznaczona została odpowiedź 2), należy podać nazwę tej gminy oraz powiat i województwo, do którego należy.

Odpowiedź „3. inny kraj” należy zaznaczyć osobie, która przybyła lub powróciła do miejscowości aktualnego zamieszkania z zagranicy. Należy również wskazać nazwę kraju przebywania, wybierając ją ze słownika.

Jeżeli okres nieobecności lub przebywania za granicą wynosił co najmniej 1 rok, ale osoba przebywała w tym czasie w kilku krajach i pobyt w nich wynosił poniżej 1 roku należy uwzględnić kraj, w którym mieszkała bezpośrednio przed przybyciem do obecnej miejscowości.

Pytania 4 i 5 mają podobne brzmienie, ale są przeznaczone dla różnych osób i z tego względu mają inne kafeterie odpowiedzi.

Pytanie 4. Proszę podać główną przyczynę przybycia (powrotu) do miejscowości aktualnego zamieszkania

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby mieszkające w Polsce stale (zarówno obecne jak i nieobecne), które przybyły lub powróciły do miejscowości aktualnego zamieszkania w latach 2002-2011 z innego miejsca w kraju.

Należy ustalić główną (jedną) przyczynę przybycia lub powrotu osoby do miejscowości aktualnego zamieszkania.

W pierwszym etapie należy wybrać jedną z głównych kategorii przyczyn (np.: praca, nauka), a następnie uszczegółowić ją, wybierając jedną odpowiedź z podanej kafeterii (postąpić zgodnie z wymogami aplikacji).

Dla osób nieobecnych należy podać przyczynę przybycia lub powrotu do miejscowości wymienionej w adresie mieszkania (w okresie od 2002 r. do ostatniego wyjazdu).

Pytanie 5. Proszę podać główną przyczynę przybycia do miejscowości aktualnego zamieszkania

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby mieszkające w Polsce stale, które przybyły do miejscowości aktualnego zamieszkania w latach 2002-2011 z innego kraju (z zagranicy). Osoba wskazuje jedną – najważniejszą z pięciu możliwych przyczyn.

Podobnie jak w przypadku pytania 4, dla osób nieobecnych należy podać przyczynę przybycia do miejscowości wymienionej w adresie mieszkania (w okresie od 2002 r. do ostatniego wyjazdu).

Poprzez sprawy rodzinne należy rozumieć przyczyny związane z założeniem lub połączeniem rodziny, towarzyszeniem rodzinie lub innymi sprawami rodzinnymi.

Jeżeli osoba przybyła do Polski w ramach repatriacji, ale o przybyciu zdecydowały również inne przyczyny, należy jako główną przyczynę zaznaczyć repatriację.

Pytanie 6. W ilu różnych miejscowościach na terenie kraju (łącznie z obecną) mieszkał(a) Pan(i) w całym swoim życiu przez co najmniej rok?

Odpowiedzi udzielają wszystkie osoby, które kiedykolwiek w życiu migrowały (nie mieszkają od urodzenia), tzn., które w pytaniu 1 zaznaczyły odpowiedź 2.

Należy podać łączną liczbę miejscowości, w których osoba mieszkała w całym swoim życiu przez co najmniej 1 rok. Należy uwzględnić również miejscowość obecnego zamieszkania bez względu na okres zamieszkania (np. poniżej roku). Nie należy wykazywać liczby przeprowadzek (również w ramach tej miejscowości) lecz liczbę różnych miejscowości. Jeżeli osoba w różnych okresach życia mieszkała dwa razy w tej samej miejscowości to miejscowość należy uwzględnić tylko raz.

Dla osób mieszkających stale – nieobecnych nie należy uwzględniać aktualnej nieobecności (miejscowości, gdzie w czasie spisu rzeczywiście przebywają). Jeżeli liczba miejscowości, w której mieszkała osoba była większa niż 9 należy wpisać 9.

Pytanie 7. Czy kiedykolwiek przebywał Pan(i) za granicą przez co najmniej rok?

Odpowiedzi udzielają osoby, które odpowiedziały na pytanie 6, z wyjątkiem osób przebywających aktualnie za granicą przez co najmniej 1 rok.

Pytanie **nie dotyczy** okazjonalnych wyjazdów za granicę np. na wczasy, wycieczki ani krótkotrwałych (krótszych niż rok) pobytów za granicą związanych np. z pracą.

Pytanie **dotyczy** pobytów za granicą trwających co najmniej 1 rok z wyjątkiem pobytów związanych z:

- działaniami wojennymi,
- przebywaniem na placówkach dyplomatycznych,
- przebywaniem żołnierzy na misjach pokojowych.

Odpowiedź „1. tak – przybyłem(am) z zagranicy i mieszkam w Polsce nieprzerwanie (lub przerwy w zamieszkanu były krótsze niż 1 rok)” należy zaznaczyć osobie:

- która urodziła się za granicą i mieszkała tam przez co najmniej 1 rok, następnie przyjechała i mieszka w Polsce nieprzerwanie lub przerwy w zamieszkiwaniu były krótsze niż 1 rok;
- która urodziła się przed 1945 r. na dawnych terenach Polski (obecnie miejscowość urodzenia leży na terenie Litwy, Ukrainy lub Białorusi) i po przyjeździe nie wyjeżdżała już za granicę na okres trwający rok lub dłużej.

Należy podać rok przyjazdu do Polski oraz wskazać (wybrać ze słownika) kraj poprzedniego zamieszkania.

Odpowiedź „2. tak – wyjechałem(am) za granicę i powróciłem(am) do Polski”

wskazuje osoba:

- urodzona i mieszkająca w Polsce, która wyjeżdżała przynajmniej raz w życiu za granicę i przebywała tam przez rok lub dłużej;
- urodzona za granicą, która przybyła do Polski, mieszkała w Polsce przez co najmniej rok, a następnie wyjechała za granicę na rok lub dłużej i powróciła do Polski.

Należy podać rok powrotu do Polski oraz wskazać (wybrać ze słownika) kraj przebywania.

W przypadku kilku pobytów za granicą, należy wpisać kraj przebywania i rok powrotu z ostatniego pobytu trwającego rok lub dłużej.

Odpowiedź „3. nigdy nie przebywałem(am) za granicą przez co najmniej rok” należy zaznaczyć osobie, która:

- nigdy nie przebywała za granicą lub wyjeżdżała na krótkie okresy;
- osoba urodziła się za granicą, ale przybyła do Polski przed ukończeniem 1 roku życia, np. urodziła się podczas czasowego przebywania matki za granicą.

Pytanie 8. Jak długo przebywał(a) Pan(i) za granicą?

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby, które w pytaniu 7 wskazały odpowiedź 2 (wyjechały, a następnie powróciły do Polski).

Należy podać liczbę lat ostatniego pobytu za granicą trwającego rok lub dłużej. Liczbę miesięcy należy zaokrąglić do pełnych lat, np. jeżeli osoba przebywała za granicą 2 lata i 8 miesięcy należy wpisać „3”, jeżeli przebywała 2 lata i 4 miesiące – należy wpisać „2”.

Pytanie 9. Proszę podać główną przyczynę ostatniego wyjazdu za granicę

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby, które wyjechały za granicę i powróciły do Polski.

W pierwszym etapie należy wybrać jedną z głównych kategorii przyczyn (1-5). W przypadku wyboru odpowiedzi 1-3 należy uszczegółowić odpowiedź, wybierając jedną odpowiedź z podanej kafeterii.

Uwaga:

W przypadku osób mieszkających stale, które obecnie przebywają za granicą do 1 roku należy udzielić odpowiedzi na to pytanie, jeżeli zaznaczono dla nich w pytaniu 7 odpowiedź 2 (co oznacza, że osoby te kiedykolwiek przebywały za granicą przez co najmniej 1 rok i powróciły). Dla tych osób należy zaznaczyć przyczynę ostatniego wyjazdu za granicę trwającego co najmniej 1 rok.

Pytanie 10. Proszę podać główną przyczynę powrotu do Polski

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby, które wyjechały za granicę i powróciły do Polski. Mimo iż na decyzję o powrocie mogło wpłynąć kilka czynników, w pytaniu należy wskazać jedną – najważniejszą – przyczynę powrotu.

Pytanie 11. Czy pracował(a) Pan(i) za granicą?

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby, które wyjechały za granicę i powróciły do Polski.

Należy ustalić czy osoba wykonywała za granicą pracę, za którą otrzymywała wynagrodzenie (mogły to być również płatne prace dorywcze).

Pytanie 12. Czy wykonywana praca była zgodna z kwalifikacjami?

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby, które powróciły z zagranicy, gdzie pracowały (udzieliły odpowiedzi „1 tak” na pytanie 11).

Należy ustalić, czy wykonywana za granicą praca była zgodna z wyuczonym zawodem czy też praca była wykonywana powyżej/poniżej kwalifikacji.

Odpowiedź „1 tak” mogą zaznaczyć absolwenci techników lub wyższych uczelni, którzy przed wyjazdem nie podjęli pracy w kraju.

Odpowiedź „4. nie posiadałem(am) żadnych kwalifikacji” mogą zaznaczyć absolwenci liceów ogólnokształcących i inne osoby, które nie mają wyuczonego zawodu i nie pracowały przed wyjazdem za granicę.

Pytanie 13. W jakim zawodzie pracował Pan(i) przed wyjazdem za granicę?

Odpowiedzi udzielają wyłącznie osoby, które wyjechały za granicę i powróciły do Polski.

Osobie, która nie pracowała przed wyjazdem za granicę należy zaznaczyć **odpowiedź 2. nie pracowałem(am) przed wyjazdem.**

Osoby, które przed wyjazdem za granicę pracowały zawodowo zaznaczają **odpowiedź 1 pracowałem(am) przed wyjazdem jako** i wybierają zawód ze słownika zawodów.

Pytanie 14. Czy przebywa Pan(i) w Polsce po raz pierwszy?

Odpowiedzi udzielają imigranci tj. osoby mieszkające na stałe w innym kraju i przebywające w Polsce czasowo. Należy ustalić czy osoba przebywa czasowo w Polsce po raz pierwszy. Nie należy uwzględniać okazjonalnych pobytów typu wycieczka, delegacja służbowa, krótkotrwała wizyta u rodziny. Jako wcześniejszy pobyt należy uznać przebywanie w Polsce związane z pracą, edukacją, leczeniem i rehabilitacją itp. trwający powyżej 3 miesięcy.

Pytanie 15. Czy wykonywana przez Pana(ią) praca w Polsce jest zgodna z kwalifikacjami?

Odpowiedzi udzielają imigranci tj. osoby mieszkające na stałe w innym kraju i przebywające w Polsce czasowo, które w Module 3 w pytaniu 1 wskazały odpowiedź 1 lub w pytaniu 2 wskazały odpowiedź 1 (czyli w tygodniu od 25 do 31 marca 2011 r. miały lub wykonywały pracę).

Należy ustalić, czy wykonywana za granicą praca była zgodna z wyuczonym zawodem czy też praca była wykonywana powyżej/poniżej kwalifikacji.

Pytanie 16. Proszę określić jaka jest Pana(i) znajomość języka polskiego?

Odpowiedzi udzielają imigranci tj. osoby mieszkające na stałe w innym kraju i przebywające w Polsce czasowo.

Osoba powinna określić stopień znajomości języka polskiego, w tym celu może oprzeć się na posiadanych certyfikatach znajomości języka polskiego, aczkolwiek **pytanie ma charakter subiektywny.**

Pytanie 17. Czy planuje Pan(i) zmienić miejsce zamieszkania?

Odpowiedzi udzielają wszystkie osoby z wyjątkiem osób przebywających czasowo za granicą oraz imigrantów.

W pytaniu tym należy ustalić czy osoba ma jakieś plany migracyjne, czy też zakłada, że będzie w **danej gminie** mieszkać stale.

Należy przyjąć, że plany migracyjne dzieci do lat 15 są identyczne jak plany rodziców lub opiekunów.

W przypadku wskazania odpowiedzi „3 nie” lub „4 nie wiem” należy przejść do Modułu 10.

Pytanie 18. Kiedy planuje Pan(i) zmienić miejsce zamieszkania?

Odpowiadają osoby, które planują zmienić miejsce zamieszkania (tj. w pytaniu 17 wskazały odpowiedź 1 lub 2).

Należy ustalić okres, kiedy osoba planuje zmienić miejsce zamieszkania.

Pytanie 19. Z jakiego powodu planuje Pan(i) zmienić miejsce zamieszkania – proszę podać główny powód

Odpowiadają osoby, które planują zmienić miejsce zamieszkania.

Należy ustalić przyczynę (jedną), dla której osoba planuje zmienić miejsce obecnego zamieszkania.

Pytanie 20. Czy planuje Pan(i) powrót do Polski?

Na to pytanie odpowiadają osoby aktualnie przebywające czasowo za granicą.

Pytanie 21. Czy planuje Pan(i) powrót do kraju pochodzenia/poprzedniego zamieszkania lub wyjazd do innego kraju?

Na to pytanie odpowiadają imigranci przebywający w Polsce czasowo.

MODUŁ 10 – NARODOWOŚĆ I JĘZYK, WYZNANIE (pytania 1a,1b - 4)

Pytanie 1a. Jaka jest Pana(i) narodowość?

Pytanie 1b. Czy odczuwa Pan(i) przynależność także do innego narodu lub wspólnoty etnicznej?

1. W badaniu spisowym zadawane są dwa pytania dotyczące narodowości (przynależności narodowo-etnicznej). W odniesieniu do obu pytań obowiązuje takie samo rozumienie narodowości, które zawiera się w następującej definicji:

narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną (opartą na subiektywnym odczuciu) indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną.

2. Narodowości (przynależności narodowo-etnicznej) nie należy mylić z przynależnością państwową – czyli obywatelstwem.

3. O ile to możliwe, odpowiedzi na pytania o narodowość powinna udzielić osobiście każda osoba w wieku 15 lat lub więcej. Narodowość dzieci w wieku poniżej 15 lat określa matka lub inna osoba dorosła.

4. Udzielanie odpowiedzi na dwa pytania dotyczące narodowości (**1a** i **1b**) umożliwia niektórym osobom wyrażenie dwóch różnych identyfikacji narodowo-etnicznych, przy czym w każdym pytaniu można zadeklarować tylko jedną narodowość. Jeśli zatem po zadaniu pierwszego pytania o narodowość respondent oświadczy, iż np. z powodu różnej narodowości swoich rodziców identyfikuje się z dwiema społecznościami narodowymi i chce zadeklarować podwójną przynależność narodowo-etniczną, należy go poinformować, że odpowiadając na to pytanie może wskazać tylko jedną narodowość (np. silniej odczuwaną lub

ważniejszą dla niego) oraz że drugą narodowość może określić odpowiadając na następne (drugie) pytanie o narodowość.

5. Odpowiedzi na **pierwsze pytanie narodowościowe (1a)** dokonuje się poprzez zaznaczenie pola wyboru przy jednym z 14 określeń narodowości lub zaznaczenie kategorii „inne” oraz wskazanie odpowiedniej pozycji na długiej rozwijanej liście nazw narodowości. Jeśli podane przez osobę spisywaną określenie narodowości nie występuje również na rozwijanej liście, należy wskazać ostatnią pozycję listy („inna – wpisać jaka”) oraz zapisać w polu edycji podane przez osobę spisywaną określenie narodowości.

6. Niezależnie od rodzaju odpowiedzi na pierwsze pytanie o narodowość (**1a**), każdej spisywanej osobie należy zadać **drugie pytanie (1b)** – o ewentualną identyfikację z jakimś innym (drugim) narodem lub wspólnota etniczna. Odpowiedzi na pytanie **1b** - dokonuje się poprzez zaznaczenie pola wyboru przy jednej z dwóch odpowiedzi:

- „**1) tak (proszę podać) ...**”
- „**2) nie, nie odczuwam**”

W przypadku wyboru odpowiedzi **1)** należy wskazać odpowiednią pozycję na rozwijanej liście określeń narodowości. Jeśli podane przez osobę spisywaną określenie narodowości nie występuje na rozwijanej liście, należy wskazać ostatnią pozycję listy („inna – wpisać jaka”) oraz zapisać w polu edycji podane przez osobę spisywaną określenie narodowości. Dla osób, które nie odczuwają drugiej przynależności narodowościowej (mają jednorodną identyfikację narodo-etniczną) należy zaznaczyć odpowiedź **2)**. W ramach odpowiedzi na drugie pytanie o narodowość nie należy wskazywać tej samej narodowości, którą zadeklarowano w pytaniu pierwszym.

Pytanie 2. Jakim językiem(ami) zazwyczaj posługuje się Pan(i) w domu?

1. Pytanie dotyczy języka używanego na co dzień w domu i odnosi się do języka mówionego, który używany jest w kontaktach rodzinnych. W przypadku osób samotnych pytanie dotyczy języka kontaktów (rozmów lub korespondencji) z członkami rodziny mieszkającymi w innych miejscach niż osoba spisywana. Jeżeli osoba spisywana nie ma aktualnie żadnej rodziny lub domu, pytanie odnosi się do kontaktów językowych w czasach, gdy taką rodzinę i dom miała lub do kontaktów z osobami uznawanymi za najbliższe. W przypadku niemowląt, pytanie dotyczy tego języka, w którym zwracają się do dziecka jego rodzice lub opiekunowie.

2. Pytanie o język używany w rodzinnych kontaktach domowych nie odnosi się i nie powinno być mylone ze znajomością języków obcych.

3. Pytanie o język domowy jest niezależne od pytania o narodowość. Nie ma znaczenia poziom znajomości tego języka, który zadeklaruje osoba spisywana.

4. Odpowiedzi na to pytanie dokonuje się poprzez zaznaczenie pola wyboru przy jednej z trzech następujących propozycji odpowiedzi:

- „**1. wyłącznie polskim**”
- „**2. polskim i innym(i) niż polski (podać jakim/i)**”
- „**3. wyłącznie innymi(i) niż polski (podać jakim/i)**”

W przypadku wyboru odpowiedzi 2 lub 3 należy wskazać odpowiednią pozycję na rozwijanej liście określeń języków niepolskich. Jeśli podane przez osobę spisywaną określenie języka nie występuje na rozwijanej liście, należy wskazać ostatnią pozycję listy („inny – wpisać jaki”) oraz zapisać w polu edycji podane przez osobę spisywaną określenie języka.

5. W przypadku odpowiedzi 2 lub 3 – osoby spisywane mogą zadeklarować używanie dwóch różnych języków niepolskich – co oznacza, że można dokonać wskazań języka na dwóch rozwijanych listach określić języków.

Pytanie 3. Jaki jest Pana(i) język ojczysty?

1. Za język ojczysty należy uważać ten język, który dana osoba opanowała jako pierwszy we wczesnym dzieciństwie (w którym nauczyła się mówić), względnie ten, w którym w czasach jej dzieciństwa najczęściej zwracali się do niej jej rodzice lub opiekunowie.

2. Odpowiedzi na to pytanie dokonuje się poprzez zaznaczenie pola wyboru przy jednej z dwóch następujących propozycji odpowiedzi:

- „1. język polski”
- „2. język inny niż polski (podać jaki)”

3. W przypadku odpowiedzi 2 należy wskazać odpowiednią pozycję na rozwijanej liście nazw języków niepolskich. Jeśli podane przez osobę spisywaną określenie języka nie występuje na rozwijanej liście, należy wskazać ostatnią pozycję listy („inny – wpisać jaki”) oraz zapisać w polu edycji podane przez osobę spisywaną określenie języka.

PYTANIE DOBROWOLNE.

Pytanie 4. Do jakiego wyznania religijnego (kościół lub związku wyznaniowego) Pan(i) należy?

1. Wyznanie (przynależność wyznaniowa) to formalne uczestnictwo lub emocjonalny związek osoby z określonym wyznaniem religijnym (kościołem lub związkiem wyznaniowym). Wyznanie powinno być określane na podstawie dobrowolnej deklaracji, w tym także – wyrażającej brak związku z jakimkolwiek wyznaniem (bez wyznania).

2. Jeżeli to możliwe, odpowiedzi na pytanie o wyznanie powinna udzielić osobiście każda osoba w wieku 15 lat lub więcej. Wyznanie dzieci w wieku poniżej 15 lat powinna określać matka lub inna osoba dorosła.

3. Należy poinformować spisywaną osobę o tym, że pytanie o wyznanie ma charakter dobrowolny, i że ma prawo odmówić odpowiedzi na to pytanie.

4. W sytuacji kiedy osoba spisywana odmówi odpowiedzi na pytanie o wyznanie należy zaznaczyć pole wyboru przy kategorii: „**Nie chcę odpowiadać na to pytanie**”.

5. O ile to możliwe przynależność do wyznania powinna być określana poprzez podanie nazwy konkretnego kościoła lub związku wyznaniowego. W sytuacji, gdy osoba spisywana określiła swoje wyznanie np. jako „chrześcijańskie” lub „protestanckie”, należy ją dopytać czy jest (czuje się) członkiem jakiegoś kościoła lub związku wyznaniowego.

6. Dla osób spisywanych, które nie odmówiły odpowiedzi na to pytanie należy odnotować ich odpowiedź poprzez zaznaczenie pola wyboru przy jednej z dwóch następujących propozycji odpowiedzi:

- „1. należę do:”
- „2. nie należę do żadnego wyznania”

W przypadku odpowiedzi 1) należy zaznaczyć pole wyboru przy jednej z 7 nazw wyznań (kościół/związków wyznaniowych) lub zaznaczyć kategorię „inne” oraz odszukać odpowiednią pozycję na długiej rozwijanej liście wyznań. Jeśli podane przez osobę spisywaną określenie wyznania nie występuje również na rozwijanej liście, należy wskazać pozycję listy

(„inne – wpisać jakie”) oraz zapisać w polu edycji podane przez osobę spisywaną określenie wyznania.

Informacja o tym, kto udzielał odpowiedzi na pytania formularza indywidualnego dla danej osoby.

Na końcu ankiety osobowej należy wskazać, kto udzielał odpowiedzi na pytania

- 1. osobiście respondent(ka)**
- 2. inny członek gospodarstwa domowego.**

MIESZKANIA I BUDYNKI

CZEŚĆ II

INFORMACJE O MIESZKANIACH I BUDYNKACH

Zakres (liczba) pytań dotyczących tematyki mieszkań i budynków do wypełnienia zależy od rodzaju budynku (pytanie 1 w „MODULE 11- MIESZKANIE”), w którym znajduje się mieszkanie.

Na każde pytanie należy udzielić jednej odpowiedzi.

Definicje i pojęcia:

Budynek - to obiekt budowlany, którym znajduje się jedno lub więcej mieszkań, izb czy innych pomieszczeń, pokryty dachem i ograniczony zewnętrznymi ścianami bądź ścianami wewnętrznymi, które sięgają od fundamentów po dach bez względu na to, czy jest on przeznaczony do zamieszkania czy też na cele związane z działalnością rolniczą, handlową, przemysłową lub kulturalną, bądź też na cele związane ze świadczeniem usług.

Budynek wielomieszkaniowy - budynek mieszkalny, w którym wydzielone są minimum trzy mieszkania.

Budynek jednorodzinny - budynek mieszkalny wolno stojący, albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30 % powierzchni całkowitej budynku;

Mieszkanie - to lokal przeznaczony na stały pobyt osób, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, stanowiący zespół izb lub jedną izbę, łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi (przedpokój, hol, łazienka, ustęp, garderoba, spiżarnia, schowek i inne pomieszczenia znajdujące się w obrębie mieszkania, służące mieszkalnemu i gospodarczym potrzebom mieszkańców), wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, korytarza, wspólnej sieni, ulicy, podwórza lub ogrodu niezależnie od tego, czy jest zamieszkałe na podstawie jednego lub więcej niż jednego tytułu prawnego.

Mieszkiem jest również pomieszczenie przystosowane do celów mieszkalnych poprzez remont czy przebudowę np. strych, suterena, bądź inne pomieszczenie w trwałym budynku.

Za **izbę** należy uznawać pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, z bezpośrednim oświetleniem dziennym i o powierzchni nie mniejszej niż 4 m².

Izbami są pokoje oraz kuchnie spełniające powyższe kryteria. Inne pomieszczenia w mieszkaniu, takie jak: przedpokój, hol, łazienka, ubikacja, kuchnia bez okna (tzw. ciemna kuchnia), spiżarnia, schowek, garderoba, alkowa, obudowana weranda, ganek, są pomieszczeniami pomocniczymi i nie są uznawane za izbę.

W niektórych mieszkaniach wieloizbowych, zwłaszcza znajdujących się w przedwojennych budynkach wielorodzinnych, pojedyncze izby lub zespoły izb zajmowane są przez odrębne gospodarstwa domowe (obce lub spokrewnione), które posiadają odrębne umowy najmu na poszczególne izby i płacą odrębnie czynsz. Przy spisywaniu takiego lokalu obowiązuje zasada, że jeżeli w jego obrębie znajduje się przynajmniej jedno pomieszczenie użytkowane wspólnie, takie jak: kuchnia, łazienka lub ustęp, to zespoły pomieszczeń lub pojedyncze izby zajmowane przez odrębne gospodarstwa domowe są częściami składowymi **jednego mieszkania**).

MODUŁ 11 – MIESZKANIE (pytania 1-13)

Pytanie 1. Czy mieszkanie, w którym Pan/Pani mieszka znajduje się w budynku wielomieszkaniowym?

Odpowiedź 1) tak - należy zaznaczyć w przypadku, gdy mieszkanie znajduje się w budynku wielomieszkaniowym.

Jeżeli zaznaczono tę odpowiedź, w dalszej części formularza na ekranie pojawią się tylko pytania dotyczące **mieszkania**.

Odpowiedź 2) nie – należy zaznaczyć w przypadku mieszkań w budynkach jednorodzinnych (zajęty przez maksimum dwa lokale).

Odpowiedź tę należy zaznaczyć również, gdy spisywane mieszkanie znajduje się w **budynku zbiorowego zakwaterowania** lub w **budynku niemieszkalnym** (bez względu na liczbę mieszkań w danym budynku).

Jeżeli zaznaczono tę odpowiedź, w dalszej części formularza na ekranie pojawią się pytania dotyczące **mieszkania** oraz **budynku**.

Pytanie 2. Mieszkanie jest zamieszkane:

Odpowiedź 1) stale należy zaznaczyć jeżeli mieszkanie to dla co najmniej 1 osoby jest jedynym lub głównym miejscem zamieszkania i osoba ta nie ma innego mieszkania na terenie kraju, które mogłaby uznać za główne.

Odpowiedź 2) czasowo należy zaznaczyć, jeśli to tzw. „drugie” mieszkanie przeznaczone tylko do czasowego lub sezonowego zamieszkania i pobyt tej osoby w mieszkaniu ma charakter czasowy, gdyż jej głównym miejscem zamieszkania jest inne mieszkanie, znajdujące się na terenie kraju.

Pytanie 3. Własność mieszkania

Odpowiedź: 1) osoba fizyczna – należy zaznaczyć wtedy, gdy:

- prawo własności do mieszkania posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej, np. współmałżonkowie), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości, na której położone jest mieszkanie; przykładem takiej własności jest indywidualny dom jednorodzinny, lub
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako prawo związane z odrębną własnością lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku stanowiącym nieruchomość wspólną - objętym tzw. wspólnotą mieszkaniową.
- na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione prawo odrębnej własności na rzecz jednej lub kilku osób fizycznych;
- właściciel mieszkania nie mieszka w nim w czasie spisu, gdyż wynajął je, udostępnił bezpłatnie lub za świadczenie pracy innej osobie lub gospodarstwu domowemu.

UWAGA:

Prawo własności całej nieruchomości lub tylko lokalu mieszkalnego z przypisaną częścią nieruchomości (tzw. udziałem w nieruchomości wspólnej) powinno być ujawnione w księdze wieczystej, a w razie jej braku w innym dokumencie potwierdzającym własność.

Odpowiedzi: 2) spółdzielcze własnościowe i 3) spółdzielcze lokatorskie – dotyczą mieszkań spółdzielczych znajdujących się w budynkach stanowiących własność lub współwłasność spółdzielni mieszkaniowej (z wyjątkiem mieszkań, dla których na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione prawo odrębnej własności na rzecz jednej lub kilku osób fizycznych i w związku z tym należy je kwalifikować do kategorii „osoba fizyczna”) bez względu na to, czy mieszkania użytkowane są z tytułu spółdzielczego prawa do lokalu – dotyczy to większości spółdzielczych mieszkań, czy z tytułu najmu.

Mieszkanie funkcyjne stanowiące własność spółdzielni mieszkaniowej zajmowane na podstawie stosunku najmu, np. przez dozorcę domu, pracownika obsługi technicznej, należy kwalifikować do kategorii „**spółdzielcze lokatorskie**”.

Odpowiedź: 4) gmina – dotyczy mieszkań:

- znajdujących się w budynkach stanowiących własność lub współwłasność gminy, tj. mieszkań, które służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych ogółu mieszkańców gminy,
- przekazanych gminie, ale pozostających w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakładów opieki zdrowotnej, ośrodków pomocy społecznej, jednostek systemu oświaty, jednostek kultury, tj. mieszkań służących głównie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych pracowników tych jednostek.
- stanowiących własność Skarbu Państwa, ale przekazane gminie w tzw. „przymusowy zarząd”

Do kategorii „**gmina**” należy również zakwalifikować mieszkania **będące własnością powiatu** (lokalnej, powiatowej wspólnoty samorządowej) nie stanowiące mienia jakiegokolwiek gminy, a także mieszkania będące własnością gminy znajdujące się w zarządzie komunalnej jednostki organizacyjnej specjalnie powołanej do zarządzania tymi zasobami mieszkaniowymi (np. Przedsiębiorstwo/Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Zarząd Domów Komunalnych) i nie należy ich utożsamiać z zasobami mieszkaniowymi tegoż zakładu pracy (patrz odpowiedź „zakład pracy”).

Odpowiedź: 5) Skarb Państwa – dotyczy mieszkań:

- przejętych (od zlikwidowanych PGR-ów) i pozostających w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych,
- przejętych i pozostających w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej,
- pozostających w zarządzie jednostek podległych ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sprawiedliwości oraz Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu.
- pozostających w zarządzie organów: władzy państwowej, administracji państwowej oraz kontroli państwowej,
- oddanych przez jednostkę reprezentującą Skarb Państwa w użytkowanie, dzierżawę lub najem przedstawicielstwom dyplomatycznym i urzędom konsularnym państw obcych.

UWAGA:

Mieszkania znajdujące się w budynkach oddanych przez jednostkę reprezentującą Skarb Państwa w trwały zarząd państwowym jednostkom organizacyjnym innym niż wyżej wymienione – np. instytutom naukowo-badawczym należy zakwalifikować do odpowiedzi „6 – zakład pracy”

Odpowiedź: 6) zakład pracy – dotyczy mieszkań, które są własnością:

- przedsiębiorstw państwowych, a także państwowych jednostek organizacyjnych, np. instytutów naukowo-badawczych, wyższych uczelni, instytucji artystycznych,
- przedsiębiorstw komunalnych, np. transportu miejskiego, wodociągów i kanalizacji, energetyki ciepłej itp., z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej,
- przedsiębiorstw prywatnych – działających w formie spółek bądź spółdzielni, z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowych,
- oraz mieszkania znajdujące się w budynkach oddanych przez jednostkę reprezentującą Skarb Państwa w trwały zarząd państwowym jednostkom organizacyjnym np. instytutom naukowo-badawczym

Odpowiedź: 7) товариство будовництва спольчннго – dotyczy mieszkań, znajdujących się w budynkach będących własnością podmiotu prawnego, który w swojej nazwie ma wyrazy „towarzystwo budownictwa społecznego” lub skrót „TBS”, bez względu na fakt partycypowania w kosztach budowy budynku innego podmiotu (gminy, spółdzielni mieszkaniowej, zakładu pracy) w zamian za uzyskanie mieszkań (na zasadzie najmu) dla wskazanych przez te podmioty osób trzecich.

Odpowiedź: 8) pozostały podmiot – dotyczy mieszkań stanowiących własność:

- organizacji prywatnych budujących lub kupujących mieszkania dla zysku: na sprzedaż (developerzy) lub na wynajem,
- związków zawodowych, stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, samorządów zawodowych i gospodarczych,
- Kościoła Katolickiego i innych kościołów i związków wyznaniowych, w tym również uczelni katolickich i instytutów kościelnych.
- oraz innych jednostek wcześniej nie omówionych.

Pytanie 4. Powierzchnia użytkowa mieszkania - ogółem

1. Należy wykazać **powierzchnię użytkową mieszkania**, tj. sumę powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), alkow, spiżarni, przedpokoi, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy lub ganku oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnym lub gospodarczym potrzebom mieszkańców lokalu, bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania.

W powierzchni użytkowej mieszkania należy **również uwzględnić powierzchnię pokoi wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, a także powierzchnię innych pomieszczeń wykorzystywanych do tej działalności**, jeżeli nie prowadzi do nich oddzielne wejście z ulicy, podwórza lub ogólnodostępnego korytarza.

Nie zalicza się do powierzchni użytkowej mieszkania powierzchni: balkonów, tarasów i loggii, antresol, szaf i schowków w ścianach, pralni, suszarni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych na przechowywanie opału oraz powierzchni garaży.

2. Obmiaru powierzchni użytkowej dokonuje się po wewnętrznych wyprawionych ścianach mieszkania.
3. W budynkach typu wiejskiego do powierzchni użytkowej mieszkania z reguły wlicza się **powierzchnię sieni**. Nie uznaje się sieni za część składową mieszkania i nie wlicza się jej powierzchni do powierzchni użytkowej mieszkania tylko wówczas, gdy:
 - sień łączy część mieszkalną budynku z częścią inwentarską lub gospodarską,
 - oprócz sieni znajduje się na tej samej kondygnacji przedpokój,
 - w budynku znajduje się więcej niż jedno mieszkanie, a sień użytkowana jest wspólnie jako ogólnodostępny korytarz.
4. Powierzchnię pod schodami znajdującymi się w budynku indywidualnym wlicza się do powierzchni użytkowej mieszkania gdy w budynku znajduje się tylko 1 mieszkanie, nie wlicza się zaś, gdy w budynku znajdują się 2 lub więcej mieszkań; schody i powierzchnię pod nimi uznaje się wówczas za część ogólnokomunikacyjną.
5. W budynkach jednorodzinnych będących w budowie, ale już w części zamieszkanym, w powierzchni użytkowej mieszkania należy uwzględnić tylko powierzchnię izb i pomieszczeń pomocniczych wykończonych.
6. Powierzchnię pokoi i innych pomieszczeń wbudowanych w konstrukcję pochylego dachu, zgodnie z Polską Normą należy ustalać następująco:
 - powierzchnię pomieszczeń lub ich części o wysokości w świetle większej niż (lub równej) 2,20 m należy zaliczać w 100%,
 - powierzchnię pomieszczeń lub ich części o wysokości od 1,40 do 2,19 m zaliczać w 50%,
 - powierzchnię pomieszczeń lub ich części o wysokości mniejszej niż 1,40 m pomijać całkowicie.
7. Dane o powierzchni użytkowej mieszkania należy wykazać na podstawie informacji zawartych w dokumentach, np. umowy najmu, książeczki opłat za mieszkanie, planu domu jednorodzinnego.
8. Dane o powierzchni należy wpisać w pełnych metrach kwadratowych, zaokrąglając liczbę po przecinku według następującej zasady: od 0,1 do 0,4 m² należy wartość po przecinku pominąć, zaś od 0,5 do 0,9 m² zaokrąglić w górę (do pełnych m²).

Pytanie 5. Powierzchnia użytkowa mieszkania wykorzystywana wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej

1. Należy wykazać powierzchnię pokoi wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, a także powierzchnię innych pomieszczeń wykorzystywanych do tej działalności, jeżeli nie prowadzi do nich oddzielne wejście z ulicy, podwórza lub ogólnodostępnego korytarza. Powierzchnia tych pokoi i pomieszczeń powinna być uwzględniona w ogólnej powierzchni użytkowej mieszkania (w pytaniu 4).
2. Dane o powierzchni należy wpisać w pełnych metrach kwadratowych, zaokrąglając liczbę po przecinku według następującej zasady: od 0,1 do 0,4 m² należy wartość po przecinku pominąć, zaś od 0,5 do 0,9 m² zaokrąglić w górę (do pełnych m²).

Pytanie 6. Liczba pokoi w mieszkaniu

W pozycji **1) Ogółem** należy wykazać wszystkie pokoje w mieszkaniu, odpowiadające podanej wcześniej definicji izby, nawet jeżeli aktualnie niektóre z nich wykorzystywane są do innych celów niż mieszkalne, np. do działalności gospodarczej, jako przechowalnie starych sprzętów lub stoją puste.

W ogólnej liczbie pokoi należy także wykazać pokój wielofunkcyjny stanowiący połączenie kuchni z pokojem dziennym.

W pozycji **2) w tym wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej** – należy wykazać pokoje wykorzystywane jako siedziby różnych firm, biur, kancelarii, gabinetów, pracowni, warsztatów, zakładów itd. Nie ma przy tym znaczenia, czy działalność gospodarczą prowadzi osoba zamieszkująca w tym mieszkaniu, czy też osoba nie będąca jego właścicielem lub lokatorem, a jedynie najmująca całe lub część mieszkania z wykorzystaniem na taką działalność.

UWAGA:

Izb (i innych pomieszczeń) wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, do których prowadzi oddzielne wejście z ulicy, podwórza lub ogólnodostępnego korytarza nie należy uznawać za część składową mieszkania, nawet gdy mają połączenie z częścią mieszkalną i nie należy ich zaliczać do liczby izb w mieszkaniu, ani też uwzględniać ich powierzchni – w powierzchni użytkowej mieszkania.

Pytanie 7. Czy w mieszkaniu jest kuchnia?

1. **Kuchnia** w rozumieniu spisu jest to wydzielone ścianami pomieszczenie w mieszkaniu (z oknem lub bez), przeznaczone i odpowiednio wyposażone do przygotowywania posiłków i do tego celu głównie wykorzystywane, bez względu na to, czy używane jest również do spożywania posiłków, spania czy innych celów mieszkalnych.
2. Kuchnię z oknem i o powierzchni (podłogi) 4m² lub większej należy wykazać w odpowiedzi **1) jest izba kuchenna** i jednocześnie podać konkretną ich liczbę, wpisując w odpowiednie kratki np. 1, 2, 3.
3. Jeżeli nie ma izby kuchennej, należy zaznaczyć jedną z trzech pozostałych odpowiedzi:
 - 2) „**jest pomieszczenie kuchenne bez okna**”
 - 3) „**jest pokój z aneksem kuchennym**”
 - 4) „**nie ma ani izby kuchennej bądź pomieszczenia kuchennego bez okna, ani pokoju z aneksem kuchennym**”

W przypadku braku w mieszkaniu izby kuchennej należy zaznaczyć to, które użytkowane jest najczęściej.

*WYJĄTEK – mimo tego, że w mieszkaniu jest (są) izba kuchenna, ale nie jest ona przeznaczona i wykorzystywana jako kuchnia – należy ją wykazać w pozycji: „**jest izba kuchenna**” i podać liczbę izb.*

4. Jeżeli niektóre urządzenia kuchenne, np. zlew i kuchenka gazowa lub elektryczna, zainstalowane są w przedpokoju lub w niewielkiej wnęce pokoju dziennego należy uznać, że nie ma kuchni w mieszkaniu i zaznaczyć odpowiedź: „**nie ma izby kuchennej, bądź pomieszczenia kuchennego bez okna, ani pokoju z aneksem kuchennym**”

WYPOSAŻENIE MIESZKANIA W INSTALACJE (pytania 8-13)

Zakres pytań w tej części formularza dotyczy **urządzeń techniczno-sanitarnych w mieszkaniu**.

Wykazywać należy urządzenia czynne, jak i chwilowo nieczynne, jak również te urządzenia, które już są zainstalowane w mieszkaniu, ale nie podłączono ich jeszcze do sieci (np. w budynku nowo zbudowanym).

Nie należy natomiast wykazywać urządzeń, które na skutek znacznych uszkodzeń są nieczynne dłużej niż rok.

Pytanie 8. Czy w mieszkaniu jest kran z bieżącą wodą?

Odpowiedź 1) ciepłą i zimną należy wykazać, jeżeli w mieszkaniu znajduje się **kran z wodą ciepłą i zimną**, niezależnie od tego skąd doprowadzana jest ciepła woda (np. elektrociepłowni, kotłowni osiedlowej) oraz gdzie jest ona ogrzewana (np. z wykorzystaniem termy elektrycznej, w bojlerze).

Odpowiedź 2) tylko zimną należy zaznaczyć, jeżeli w mieszkaniu znajduje się **kran z tylko zimną wodą**.

Odpowiedź 3) nie ma należy wskazać w przypadku braku w mieszkaniu kranu z wodą bieżącą.

Pytanie 9. Czy w mieszkaniu jest łazienka z wanną lub kabiną prysznicową?

Odpowiedź 1) tak należy wskazać, jeżeli w obrębie mieszkania znajduje się oddzielne pomieszczenie (może być także z ustępem), w którym zainstalowana jest wanna lub kabina prysznicowa (lub wydzielone miejsce z prysznicem), bądź oba te urządzenia oraz urządzenie odprowadzające zużytą wodę na zewnątrz budynku (do sieci kanalizacyjnej lub do szamba).

Pytanie 10. Czy w mieszkaniu jest ustęp splukiwany wodą bieżącą?

Odpowiedź 1) tak należy udzielić w przypadku, jeżeli w obrębie mieszkania znajduje się ustęp splukiwany wodą ze spluczki podłączonej do instalacji wodociągowej, niezależnie czy urządzenie to jest w oddzielnym pomieszczeniu (WC) czy w łazience.

Odpowiedź 2) nie należy zaznaczyć jeżeli ustęp splukiwany dostępny jest wewnątrz budynku poza obrębem mieszkania (np. na klatce schodowej), nawet, gdy służy do wyłącznego użytku lokatorów spisywanego mieszkania.

Pytanie 11. Czy w mieszkaniu jest gaz?

Odpowiedź 1) tak, z sieci należy wskazać, gdy gaz z sieci dostarczany jest do mieszkań z wykorzystaniem sieci gazowej tj. gazociągów wraz ze stacjami gazowymi, układami pomiarowymi, tłoczniami gazu, magazynami gazu, połączonymi i współpracującymi ze sobą, służącymi do przesyłania i dystrybucji paliw gazowych oraz należącymi do przedsiębiorstwa gazowniczego.

Odpowiedź 2) tak, z butli należy wskazać, gdy gaz pochodzi z butli o pojemności 11 kg lub większe, jak również „kontenerów” z gazem płynnym, dostarczających gaz do mieszkania/mieszkań, lub kilku budynków jednorodzinnych.

W przypadku stosowania butli turystycznych należy zaznaczyć **odpowiedź 3) nie**.

Pytanie 12. Sposób ogrzewania mieszkania.

Definicja:

Przez **centralne ogrzewanie** należy rozumieć instalację doprowadzającą ciepło (gorącą wodę, parę wodną, gorące powietrze) z centralnego źródła jego wytwarzania do poszczególnych pomieszczeń w mieszkaniu. Rozróżnia się w spisie:

Odpowiedź 1) centralne ogrzewanie z sieci należy wskazać, gdy ciepło doprowadzane jest z elektrociepłowni, ciepłowni lub lokalnej kotłowni (np. spółdzielczej) obsługującej więcej niż 1 budynek.

Odpowiedź 2) centralne ogrzewanie zbiorowe ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy

Odpowiedź 3) centralne ogrzewanie indywidualne należy zaznaczyć, gdy źródło wytwarzania ciepła znajduje się w budynku jednorodzinnym (piec do c.o. zainstalowany jest we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu, np. w piwnicy, bądź też zainstalowane jest elektryczne ogrzewanie podłogowe), bądź też źródło ciepła znajduje się w obrębie mieszkania zlokalizowanego w budynku wielorodzinnym (tzw. instalacja etażowa), np. piec do c.o. zainstalowany jest w kuchni, w łazience,

Odpowiedź 4) piece – dotyczy ogrzewania poszczególnych pomieszczeń w mieszkaniu piecami kaflowymi bądź różnymi piecami przenośnymi na paliwa stałe, np. na węgiel, koks, drewno, trociny, a także piecami kaflowymi z wmontowanymi w nich grzałkami elektrycznymi,

Odpowiedź 5) pozostałe – należy zaznaczyć, jeżeli mieszkanie ogrzewane jest np.:

- tzw. oszczędnościowymi piecykami gazowymi – na gaz z sieci lub z butli (są to piecyki nie związane z obiegiem wody, jak to ma miejsce w przypadku centralnego ogrzewania, lecz następuje w nich bezpośrednie spalanie gazu i rozgrzanie się piecyka, a wypromieniowane ciepło ogrzewa pomieszczenie, w którym piecyk jest usytuowany),
- dmuchawami elektrycznymi,
- przenośnymi piecami olejowymi typu kaloryfer, podłączonymi do prądu.

Jeżeli mieszkańcy stosują kilka sposobów ogrzewania ustalić sposób przeważający, tj. obejmujący większą powierzchnię mieszkania lub stosowany przez dłuższy okres grzewczy i zaznaczyć **tylko jeden**.

Nie należy brać pod uwagę ogrzewania uzupełniającego (np. dogrzewania mieszkania termowentylatorem lub kominkiem w okresie ostrych mrozów).

Jeżeli mieszkanie znajduje się w budynku wielomieszkaniowym (w pyt.1 „MODULE 11 - MIESZKANIE” zaznaczono odpowiedź „1 TAK”) oraz w pytaniu 12 zaznaczono odpowiedź 1 lub 2, to koniec wypełniania formularza..

Pytanie 13. Rodzaj stosowanego paliwa – energii do ogrzewania mieszkania.

Odpowiedzi na to pytanie należy udzielić tylko wówczas, gdy w **pytaniu 12 „Sposób ogrzewania mieszkania”** zaznaczono odpowiedzi **„3) centralne ogrzewanie indywidualne”, „4) piece”** lub **„5) pozostałe”**.

Odpowiedź 1) paliwa stałe to np. koks, węgiel, brykiety, drewno;

Odpowiedź 3) paliwa ciekłe to np. olej opałowy, olej napędowy);

Odpowiedź 5) system dwupaliwowy – należy zaznaczyć, jeżeli do ogrzewania mieszkania używane są systematycznie dwa różne rodzaje paliw, np. w budynku jednorodzinym jest centralne ogrzewanie indywidualne na węgiel i jest również zainstalowany piec gazowy do c.o. i te dwa sposoby są przemiennie stosowane.

Odpowiedź 6) pozostałe – należy zaznaczyć, jeżeli do ogrzewania mieszkania (domu jednorodzinnego) stosuje się: baterie słoneczne, siłę wiatru, energię wychwyconą z biomasy bądź energię z gorącego źródła (geotermalną).

Jeżeli mieszkanie znajduje się w budynku wielomieszkaniowym, to koniec wypełniania formularza

MODUŁ 12 - BUDYNEK (pytania 1-6)

Przepisy ogólne

Przyjęte w spisie zasady ustalania odrębności budynku oparte są na kryteriach wiążących się z numeracją nieruchomości. Zgodnie z tymi zasadami **za odrębny budynek uznaje się każdy budynek wolno stojący, oddzielony od pozostałych zabudowań wolną przestrzenią, oznaczony jednym numerem porządkowym.**

Za jeden budynek uznaje się również budynek oznaczony więcej niż jednym numerem porządkowym (np. odrębnymi numerami oznaczone są poszczególne klatki schodowe) w przypadku gdy tworzy on wyraźną całość architektoniczną.

1. W zabudowie zwartej, utworzonej przez budynki o różnej architekturze, bądź budynki o jednolitej architekturze – stojące w tzw. zabudowie szeregowej, za odrębny budynek uznaje się **każdy budynek lub segment oznaczony odrębnym numerem porządkowym** Są to przypadki tzw. budynków bliźniaczych.

2. Jeżeli na nieruchomości oznaczonej jednym numerem porządkowym znajdują się przylegające do siebie budynki, mające ściany zbudowane z tego samego materiału, należy je traktować jako jeden budynek, chyba że występują istotne różnice w wysokości i w wieku tych budynków i nie ma wątpliwości, że każdy z nich jest odrębnym budynkiem. Budynki, w których ściany zewnętrzne zbudowane są z różnych materiałów należy uznać za odrębne budynki.

3. Informacje o budynkach wielomieszkaniowych pozyskane zostaną z Bazy Budynkowej utworzonej m.in. na podstawie danych zgromadzonych od jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, osób prawnych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą dla tych jednostek lokalnych, których działalnością podstawową jest władanie lub zarządzanie zasobami mieszkaniowymi znajdującymi się w budynkach będących własnością: zakładów pracy, resortów spraw wewnętrznych, obrony narodowej, sprawiedliwości, spółdzielni mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego, jednostek samorządu terytorialnego oraz pozostałych jednostek posiadających w zarządzie bądź administracji zasoby mieszkaniowe.

Pytanie 1. Rodzaj budynku, w którym znajduje się mieszkanie

Odpowiedź 1) budynek mieszkalny należy wskazać, gdy budynek zajęty przez lokale mieszkalne w całości, a także budynek, w którym oprócz mieszkań znajdują się inne pomieszczenia, ale mieszkania zajmują co najmniej połowę budynku.

Do kategorii tej zaliczyć należy:

- **budynek jednorodzinny**
- **budynek wielomieszkaniowy**
- **budynek rekreacyjny** – budynek, którego wzniesienie (zgodnie z przepisami prawa budowlanego) wymagało **pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego**, a którego głównym przeznaczeniem jest czasowe zamieszkiwanie, np. w czasie urlopu, w dni wolne od pracy, a także należy uważać budynek, który wcześniej wykorzystywany był jako budynek mieszkalny do stałego zamieszkiwania, ale aktualnie został przeznaczony do zamieszkiwania czasowego.

UWAGA:

Nie należy uznawać za budynek rekreacyjny typowego domku letniskowego, wzniesionego z przeznaczeniem do wykorzystywania tylko w sezonie letnim i nie przystosowanego do całorocznego zamieszkiwania (bez fundamentów, nie ocieplony, bez pieców).

Odpowiedź 2) budynek zbiorowego zakwaterowania dotyczy budynku, który w więcej niż w 50% zajęty jest przez gospodarstwo zbiorowe (np. przez internat, dom studencki, dom małego dziecka, sanatorium), w którym może znajdować się również jedno lub więcej mieszkań.

Definicja

Obiekt zbiorowego zakwaterowania jest to zespół pomieszczeń (pokoi i innych pomieszczeń pomocniczych), zlokalizowanych w jednym lub kilku budynkach, zajętych przez jeden odrębny zakład, świadczący usługi: opiekuńczo-wychowawcze, opiekuńczo-lecznicze, hotelarskie, bądź inne, w którym to obiekcie zamieszkuje zwykle większa liczba osób.)

Odpowiedź 3) budynek niemieszkalny dotyczy budynku, który w więcej niż w połowie zajęty jest na cele niemieszkalne (np. zajęty jest przez szkołę, biuro, sklep, magazyn, przychodnię lekarską), w którym może znajdować się również co najmniej jedno mieszkanie.

UWAGA:

Za budynek niemieszkalny należy uznać również taki budynek, który składa się zarówno z części mieszkalnej, obejmującej jedno lub więcej mieszkań, jak i z części inwentarskiej (obejmującej stajnię, oborę, chlewnię itp.) lub części gospodarskiej, przeznaczonej na cele związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego).

Pytanie 2. Liczba mieszkań w budynku

W pytaniu tym należy podać liczbę wszystkich mieszkań znajdujących się w budynku.

Pytanie 3. Własność budynku

1. Za właściciela budynku uważa się osobę fizyczną, bądź osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej **posiadającą do tego budynku tytuł własności**, potwierdzony wpisem do księgi wieczystej, a w razie braku księgi w innym dokumencie potwierdzającym własność. Nie jest istotne, czy właściciel (osoba fizyczna

lub instytucja) zajmuje budynek na własny użytek, czy też wynajmuje go w całości lub w części innej osobie fizycznej bądź innej instytucji.

Tak więc właścicielem budynku poza osobą fizyczną może być gmina, przedsiębiorstwo (państwowe), komunalne lub prywatne), Skarb Państwa, instytucja finansowa, ubezpieczeniowe bądź inna, spółdzielnia mieszkaniowa, stowarzyszenie, związek, organizacja wyznaniowa itd.

Przy ustalaniu odpowiedzi należy kierować się jedynie prawem własności do samego budynku. Grunt, na którym posadowiony jest budynek nie musi być własnością podmiotu władającego budynkiem, może mu być oddany w wieczyste użytkowanie.

2. Dla budynków stanowiących w całości własność jednego podmiotu (tzn. nie ma w nich żadnego lokalu stanowiącego wyodrębnioną własność innego podmiotu) przeznaczone są odpowiedzi: „osoba fizyczna”, „spółdzielnia mieszkaniowa”, „gmina”, „Skarb Państwa”, „zakład pracy”, „tbs”, „pozostały podmiot”.

I tak:

Odpowiedź 1) osoba fizyczna – dotyczy budynków, które stanowią w całości własność nieograniczoną osoby fizycznej – jednej lub kilku, niezależnie, czy właściciel budynku mieszka w nim, czy też wynajął go lub oddał w bezpłatne użytkowanie innej osobie (osobom), bądź budynek oddany został do eksploatacji lecz jeszcze nie został zasiedlony.

Odpowiedź 2) spółdzielnia mieszkaniowa – dotyczy budynków, do których tytuł własności (do całego budynku) posiada spółdzielnia mieszkaniowa.

W przypadku budynków jednorodzinnych (wybudowanych przez spółdzielnię mieszkaniową, spółdzielcze zrzeszenie budowy domów jednorodzinnych lub spółdzielnię o innej nazwie) musi być ustalony faktyczny stan prawny budynku w tzw. krytycznym momencie spisu. Jeżeli prawo własności budynku zostało notarialnie przeniesione na członka spółdzielni/osobę fizyczną, za właściciela budynku uznaje się osobę fizyczną, a nie spółdzielnię. Jeżeli zaś prawo do budynku nie zostało jeszcze prawnie przeniesione na członka spółdzielni, to jako właściciela uznaje się spółdzielnię mieszkaniową.

Odpowiedź: 3) gmina – dotyczy budynków:

- będących w całości własnością gminy, pozostających w zarządzie przedsiębiorstwa (zakładu) gospodarki mieszkaniowej lub komunalnej jednostki organizacyjnej specjalnie powstałej do zarządzania zasobami mieszkaniowymi gminy, jak też budynków pozostających w bezpośrednim zarządzie urzędu gminy,
- przekazanych gminie, ale pozostających w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakładów opieki zdrowotnej, ośrodków pomocy społecznej, jednostek systemu oświaty, instytucji kultury.
- stanowiących własność Skarbu Państwa, ale przekazanych gminie w tzw. „przymusowy zarząd”
- oraz budynków będących **własnością powiatu**, nie stanowiących mienia jakiegokolwiek gminy, przekazanych powiatowi (lokalnej wspólnotie samorządowej) przez Skarb Państwa, wojewodę lub nabytych w inny sposób.

Odpowiedź: 4) Skarb Państwa – należy zaznaczyć dla budynków będących w całości w zasobie lub w zarządzie podmiotów wymienionych w objaśnieniach do pytania 3 („Własność mieszkania”) w **MODULE 11 - MIESZKANIE** odpowiedź: „Skarb Państwa”.

Odpowiedź: 5) zakład pracy – dotyczy budynków stanowiących w całości własność przedsiębiorstw państwowych i komunalnych (z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej) oraz państwowych jednostek organizacyjnych np. wyższych uczelni, instytutów naukowo-badawczych, instytucji artystycznych.

Kategoria „zakład pracy” dotyczy również budynków stanowiących w całości własność przedsiębiorstw (zakładów) prywatnych działających w formie spółek, a także budynków stanowiących własność różnych spółdzielni, np. pracy, lekarskich, produkcji rolnej, z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowych.

Odpowiedź: 6) товариство будовництва спольного (TBS) – należy zaznaczyć według zasad opisanych przy ustalaniu własności mieszkań – pytanie 3 („Własność mieszkania”) w MODULE 11 - MIESZKANIE odpowiedź: „товариство будовництва спольного”.

Odpowiedź 7) pozostały podmiot – należy zaznaczyć według zasad opisanych przy ustalaniu własności mieszkań pytanie 3 („Własność mieszkania”) w MODULE 11 - MIESZKANIE odpowiedź: „pozostały podmiot”.

3. Budynek mający kilku prawnych właścicieli uwidoczonych w księdze wieczystej stanowi nieruchomość wspólną. W przypadku takich budynków należy zaznaczyć odpowiedzi „8” lub „9”.

Odpowiedź: 8) współwłasność z wyodrębnionymi własnościami lokali mieszkalnych – dotyczy budynków stanowiących nieruchomości wspólne, w których wszystkie bądź tylko niektóre lokale mieszkalne stanowią wyodrębnione własności osób fizycznych i/lub osób prawnych (np. współwłasność osób fizycznych, współwłasność osób fizycznych i gminy, współwłasność osób fizycznych i zakładu pracy). Dotyczy to także budynków, w których na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostały ustanowione odrębne własności niektórych lokali mieszkalnych na rzecz osób fizycznych.

Do kategorii tej należy także kwalifikować budynki będące dawniej własnością PGR-ów przejęte w zasób Agencji Nieruchomości Rolnych, a następnie część mieszkań w tych budynkach została sprzedana przez Agencję osobom fizycznym, a pozostałe są jeszcze w jej zasobie.

Odpowiedź: 9) współwłasność bez wyodrębnionych własności lokali mieszkalnych – dotyczy budynków, które stanowią nieruchomości wspólne, ale na poszczególne mieszkania w budynku **nie zostały ustanowione odrębne własności**, tzn. poszczególni współwłaściciele nie mają założonej na swoje nazwisko odrębnej księgi wieczystej, lecz istnieje tylko jedna księga na cały budynek, w której jedynie określony jest (w procentach lub w ułamkach) udział poszczególnych współwłaścicieli budynku.

Pytanie 4. Rok oddania budynku do użytku.

W przypadku **odpowiedzi 1)** rok należy podać rok oddania budynku do użytku.

Za rok oddania budynku do użytku (rok wzniesienia budynku) przyjmuje się ten rok w którym budowa została zakończona.

Jeżeli **budynek oddawany był do użytku częściami** (klatkami, piętrami) przyjmuje się rok oddania do użytku ostatniej części budynku.

Jeżeli budynek został **zrekonstruowany** po całkowitym zniszczeniu, należy przyjąć rok zakończenia rekonstrukcji.

Jeżeli zaś budynek **poddany był kapitalnemu remontowi**, nie bierze się pod uwagę tego faktu, lecz wykazuje się rok jego oddania do użytku przez nadzór budowlany.

W przypadku, gdy **do istniejącego już od kilku lat budynku dobudowano** dodatkowe pomieszczenie, np. jedną lub dwie izby lub nadbudowano piętro, należy przyjąć rok wybudowania podstawowej części budynku, a nie rok, w którym nastąpiła dobudowa lub nadbudowa.

Odpowiedź 2) Budynek w budowie dotyczy budynku, który nie został całkowicie oddany do użytkowania, lecz do użytku oddane są tylko jego poszczególne części np. piętro, skrzydło.

Pytanie 5. Czy w budynku jest wodociąg?

Należy uwzględnić instalacje czynne i chwilowo nieczynne oraz takie, które faktycznie już są zamontowane w budynku, ale nie dokonano jeszcze podłączenia budynku do sieci.

Nie należy wykazywać instalacji nieczynnej dłużej niż rok.

Definicja:

Za budynek wyposażony w wodociąg należy uznać taki, w którym instalacja wodociągowa doprowadzona jest do wszystkich, bądź niektórych mieszkań w budynku, jak i taki, w którym żadne mieszkanie nie ma kranu z wodą, ale usytuowany jest on wewnątrz budynku, np. na korytarzu.

Odpowiedź 1) tak – z sieci należy wskazać, jeśli w obrębie budynku znajduje się kran a woda bieżąca doprowadzona jest z sieci (za pomocą czynnych połączeń) od przewodu ulicznego do miejsca odbioru. Nie ma przy tym znaczenia kto zarządza/administruje siecią: przedsiębiorstwo komunalne, spółka wodna, zakład pracy, spółdzielnia mieszkaniowa, gmina czy inna jednostka.

Definicja:

Sieć wodociągowa – to układ połączonych ze sobą przewodów przeznaczonych do przesyłu wody między ujęciem, a odbiorcą. W skład sieci wodociągowej wchodzi: przewody magistralne, przewody rozdzielcze i połączenia domowe zwane przyłączami, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub zakładu.

Odpowiedź 2) tak- lokalny należy wskazać, gdy wodociąg doprowadza wodę do jednego, lub kilku budynków sąsiednich ze źródła ujęcia wody, poprzez zestaw hydroforowy składający się z pompy, zbiornika wodno-powietrznego (hydrofora) i przekaźnika ciśnieniowego. Zadaniem zestawu jest zapewnienie odpowiedniego, stabilnego ciśnienia w domowej instalacji wodociągowej. Wodociągiem lokalnym jest np. studnia głębinowa.

Odpowiedź 3) brak należy wskazać w przypadku braku wodociągu z sieci lub wodociągu lokalnego.

Pytanie 6. Czy w budynku jest kanalizacja?

Należy wykazać instalacje czynne i chwilowo nieczynne oraz takie, które faktycznie już są zamontowane w budynku, ale nie zdążono jeszcze podłączyć budynku do sieci.

Nie należy wykazywać instalacji nieczynnej dłużej niż rok z powodu znacznych uszkodzeń.

Definicja:

Sieć kanalizacyjna - przewody kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami (będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub zakładu), którymi odprowadzane są ścieki.

Za budynek wyposażony w kanalizację należy uznać taki, wewnątrz którego – w obrębie mieszkań, bądź na korytarzu – znajduje się instalacja, do której podłączone są takie urządzenia jak: zlew, ustęp, umywalka, wanna, umożliwiające odprowadzenie nieczystości i zużytej wody (tzw. ścieków) do odbiorników.

Odpowiedź 1) tak – z odprowadzeniem do sieci dotyczy budynku, w obrębie którego znajduje się układ połączony z kompleksem urządzeń kanalizacyjnych służących do odprowadzania ścieków, tj. sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Odpowiedź 2) tak – lokalna - zebrane ścieki odprowadzane są do jednego, bądź kilku zbiorników bezodpływowych tzw. „szamba”.

Odpowiedź 3) brak należy wskazać w przypadku braku kanalizacji z odprowadzeniem do sieci lub kanalizacji lokalnej.